

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAHRAMANMARAŞ MERKEZLİ DEPREMLERİN
SONUÇLARININ TÜM YÖNLERİYLE ARAŞTIRILMASI,
DEPREME DİRENÇLİ YAPI STOKUNUN
OLUŞTURULMASI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM
UYGULAMALARININ ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASI İÇİN
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ
AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI
KOMİSYONU (10/6996, 7004, 7005, 7006, 7007, 7009, 7010, 7024,
7026, 7034, 7035, 7036, 7037, 7038, 7039, 7040, 7041, 7042, 7043,
7044, 7045, 7046, 7047, 7048, 7049, 7050)
TUTANAK DERGİSİ**

**7'nci Toplantı
27 Mart 2023 Pazartesi**

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Veysel Eroğlu'nun, depremde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet niyaz ettiğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Veysel Eroğlu'nun, her afette görev alan sağlık çalışanlarını gönülden kutladığına ilişkin açıklaması

III.- SUNUMLAR

1.- Türk Kızılayı Genel Başkanı Kerem Kınık'ın Kızılayın genel faaliyetleri ile 6 Şubatta meydana gelen depremle ilgili olarak afet bölgesinde ve afet bölgesi dışında yaptıkları çalışmalar hakkında sunumu

2.- Sağlık Bakanlığı Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürü Eray Çınar'ın, depremle ilgili ilk çağrılardan itibaren Acil Sağlık Hizmetleri olarak yaptıkları hakkında sunumu

3.- Sağlık Bakanlığı Kamu Hastaneleri Genel Müdürü Ahmet Zülfikar Akelma'nın 6 Şubatta meydana gelen deprem sonrası Genel Müdürlük olarak yaptıkları hakkında sunumu

4.- Sağlık Bakanlığı Sağlık Yatırımları Genel Müdürü Hüseyin İnceöz'ün, deprem bölgesindeki hastane ve diğer sağlık kuruluşlarının durumu ile planan sağlık yatırımları hakkında sunumu

5.- DSİ Genel Müdür Yardımcısı Murat Alp'in, 6 Şubat depreminden sonra DSİ olarak afet bölgesindeki faaliyetleri ile içmesuyu şebekeleri ve barajların durumu hakkında sunumu

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Sağlık Bakan Yardımcısı Tolga Tolunay'ın, Sağlık Bakanlığı olarak yapacakları sunumlara ilişkin açıklaması

V.- MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELER

1.- Sağlık Bakanlığı temsilcilerinin yaptıkları sunumlar hakkında görüşme

**KAHRAMANMARAŞ MERKEZLİ DEPREMLERİN SONUÇLARININ TÜM YÖNLERİYLE
ARAŞTIRILMASI, DEPREME DİRENÇLİ YAPI STOKUNUN OLUŞTURULMASI VE
KENTSEL DÖNÜŞÜM UYGULAMALARININ ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASI İÇİN
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN MECLİS
ARAŞTIRMASI KOMİSYONU (10/6996, 7004, 7005, 7006, 7007, 7009, 7010, 7024, 7026, 7034,
7035, 7036, 7037, 7038, 7039, 7040, 7041, 7042, 7043, 7044, 7045, 7046, 7047, 7048, 7049, 7050)**

7'nci Toplantı

27 Mart 2023 Pazartesi

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Kahramanmaraş Merkezli Depremlerin Sonuçlarının Tüm Yönleriyle Araştırılması, Depreme Dirençli Yapı Stokunun Oluşturulması ve Kentsel Dönüşüm Uygulamalarının Etkinliğinin Artırılması İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu 14.03'te açıldı.

Komisyon Başkanı Veysel Eroğlu,

Depremde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet niyaz ettiğine ve Komisyonun bugünkü gündemine,

Her afette görev alan sağlık çalışanlarını gönülden kutladığına,

İlişkin açıklama yaptı.

Türk Kızılayı Genel Başkanı Kerem Kınık tarafından, Kızılayın genel faaliyetleri ile 6 Şubatta meydana gelen depremle ilgili olarak afet bölgesinde ve afet bölgesi dışında yaptıkları çalışmalar,

Sağlık Bakanlığı Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürü Eray Çınar tarafından, depremle ilgili ilk çağrılardan itibaren Acil Sağlık Hizmetleri olarak yaptıkları,

Sağlık Bakanlığı Kamu Hastaneleri Genel Müdürü Ahmet Zülfikar Akelma tarafından, 6 Şubatta meydana gelen deprem sonrası Genel Müdürlük olarak yaptıkları,

Sağlık Bakanlığı Sağlık Yatırımları Genel Müdürü Hüseyin İnceöz tarafından, deprem bölgesindeki hastane ve diğer sağlık kuruluşlarının durumu ile planan sağlık yatırımları,

DSİ Genel Müdür Yardımcısı Murat Alp tarafından, 6 Şubat depreminden sonra DSİ olarak afet bölgesindeki faaliyetleri ile içmesuyu şebekeleri ve barajların durumu,

Hakkında sunum yapıldı.

Sağlık Bakan Yardımcısı Tolga Tolunay, Sağlık Bakanlığı olarak yapacakları sunumlara ilişkin açıklama yaptı.

Sağlık Bakanlığı temsilcilerinin yaptıkları sunumlar hakkında görüşme yapıldı.

Komisyon gündeminde görüőülecek başka konu bulunmadığından, 28 Mart 2023 Salı günü saat 11.00'de toplanmak üzere saat 18.46'da toplantıya son verildi.

27 Mart 2023 Pazartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.02

BAŞKAN: Veysel EROĞLU (Afyonkarahisar)

BAŞKAN VEKİLİ: Recep UNCÜOĞLU (Sakarya)

SÖZCÜ: Zeynep YILDIZ (Ankara)

KÂTİP: Sefer AYCAN (Kahramanmaraş)

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Toplantıyı açıyorum. Toplantı yeter sayısı vardır. Hayırlara vesile olmasını diliyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Veysel Eroğlu'nun, depremde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet niyaz ettiğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Cenab-ı Allah bir daha böyle deprem göstermesin. Depremde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet niyaz ediyorum, yaralılara da acil şifalar temenni ediyorum. Ayrıca, tabii, orada hakikaten gece gündüz çalışan, şu anda da hâlâ çalışan herkesi, bütün kurum, kuruluşları gönülden tebrik ediyorum. Allah onlardan razı olsun. İnşallah, bu yaraları millet olarak, devlet olarak birlikte saracağız Allah nasip ederse.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bugünkü toplantıda Türk Kızılay Derneği Genel Başkanımız Doktor Kerem Kınık burada, yanında da Türk Kızılay Derneği Genel Müdürü İbrahim Altan burada. Kızılayı dinledikten sonra Sağlık Bakanlığımızı dinleyeceğiz. Sağlık Bakanlığından sonra Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüz buradalar -onlar da dışarıda bekliyor- onları dinleyeceğiz çünkü barajlarla alakalı çeşitli iddialar ortaya atılmıştı; onlar da barajların güvenliği açısından gerekli bilgiyi verecekler.

Kerem Bey, hoş geldiniz arkadaşlarla birlikte. Şimdi sizleri dinleyeceğiz.

Buyurun.

III.- SUNUMLAR

1.- Türk Kızılayı Genel Başkanı Kerem Kınık'ın Kızılayın genel faaliyetleri ile 6 Şubatta meydana gelen depremle ilgili olarak afet bölgesinde ve afet bölgesi dışında yaptıkları çalışmalar hakkında sunumu

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Kıymetli Bakanım, değerli milletvekillerimiz; şahsınızda yüce Meclisimizi ve Deprem Araştırma Komisyonumuzu saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun raporlayacağı gerçekliklerin -ve bundan sonra alınmış derslerle beraber- yeni süreçte daha dirençli bir toplum ve daha dirençli şehirler inşa edilmesi noktasında da faydasının olacağı ümit ve temennisiyle arzumıza geçiyoruz efendim.

Doktor İbrahim Altan Kızılay Genel Müdürümüzdür, İbrahim Özer Bey de Afet ve İklim Değişikliği Genel Müdürümüzdür; afet süreçleriyle alakalı İbrahim Özer Bey Genel Müdürlüğümüzü yürütmektedir.

Efendim, aramızda beş dakikalık kısa bir filmle genel faaliyetlerimizi sunacağız. Daha sonra da uygun görürseniz on dakika içerisinde bir PowerPoint sunumuyla arzumızı tamamlayacağız. Sorularınız doğrultusunda meseleleri açıklayabiliriz. İzninizle sunumumuza geçiyoruz.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Buyurun efendim.

(Video gösterimi yapıldı)

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Sayın Başkanım, Kızılay cemiyetimiz yüz elli beş yıl önce Uluslararası Cenevre Konvansiyonu gereği Osmanlı Devleti’nin atmış olduğu imza çerçevesinde uluslararası bir statüde kurulmuş, özerk yapıya sahip bağımsız bir harekettir. Cumhurbaşkanımızın yüksek himayelerinde faaliyetini gösteren Kızılay cemiyetimizin tüzüğü Cumhurbaşkanlığı tarafından onaylanır ve Dernekler Mevzuatı çerçevesinde faaliyetlerini icra eder. Kendi bünyesindeki İzleme ve Değerlendirme, Risk ve Uyum Komitesi, Denetim Komitesi, İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü müfettişleri ve Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu tarafından düzenli aralıklarla denetlenir ve cemiyetimiz her yıl uluslararası bağımsız denetim kurumlarından da cemiyetin bünyesindeki tüm iş ve işlemlerle alakalı gerek yerindelik gerekse finansal audit alır.

Cemiyetimiz yüz elli beş yıllık büyük hareketinin gücünü gönüllülerinden, bağışçısından ve devletinden almaktadır. Cemiyetimize şu an itibarıyla maddi yardım yapan yaklaşık 6 milyon bağışçısı, kan bağışı yapan 7,5 milyonu aşkın bağışçısı bulunmaktadır ve tüm illerimizde ve büyük oranda tüm ilçelerimizde teşkilatlanmış ve yaklaşık 300 bin aktif gönüllüyle iyilik hareketini sürdürmektedir.

Kızılay Cemiyetimizin Türkiye Afet Müdahale Planı çerçevesindeki ana sorumluluğu beslenme hizmet grubunun koordinasyonudur. Bununla beraber, sağlık, psikososyal destek, barınma, aynı bağış, depo ve dağıtım, uluslararası destek, ulusal, uluslararası nakdi barış grubu, afet iletişim grubu ve nakliye grubunda da destekçi pozisyonundadır.

Afetin sıfır anında 7/24 afetleri izleyen Ankara’daki koordinasyon merkezimiz aracılığıyla sistem otomatik devreye alınmış ve (KAMP) Kızılay Afet Müdahale Planı devreye alınmıştır ve dakikalar içerisinde AFOM’da afet koordinasyon, kriz koordinasyon komuta kontrol merkezimiz teşkil edilmiş ve saat beş itibarıyla da Ankara AFAD bünyesindeki hizmet kümesinde ilgili sorumlu arkadaşlarımız yerini almış ve faaliyetlerini icraya başlamıştır. Akabinde, saatler içerisinde de etkilenmiş olan bütün illerde il kriz komuta kontrol merkezleri ve hizmet kümeleriyle beraber devreye alınmış ve akabinde de ilçeler düzeyinde teşkilatlanma sonrasındaki günler içerisinde tamamlanmıştır. Sahada 2.106 personel, 49.107 gönüllüyle gerek afet bölgesinde gerekse afet bölgesi dışına tahliye edilmiş olan afetzedelere 71 ilimizde hizmet etmek üzere gönüllülerimiz seferber edilmiştir. Asrın felaketinde Kızılaycı kayıplarımız da olmuştur, 22 Kızılaycı arkadaşımızı afet bölgesinde kaybettik. Başımız sağ olsun tüm milletimizle beraber.

Beslenme ana çözüm kümesinde Kızılay kendi öz kapasitesiyle ikram araçları, mobil mutfakları, mobil fırınları, sahra mutfakları ve dağıtım araçlarıyla beraber, beslenme platformu paydaşlarının koordinasyonu ile 1.300 beslenme aracıyla sahada elan faaliyetlerini icra etmektedir. 72 ilçede günlük 1.300 farklı lokasyonda dağıtımlarımız devam etmektedir. Günlük ortalama 2,5 milyon insana içinde 300 bine yakın profesyonel çalışan kamu görevlisi de olmak üzere, günde 3 öğün yemek, beslenme hizmeti sunulmaktadır. Şu ana kadar yaklaşık 207 milyon öğün sıcak yemek, 17 milyon adet çorba, ekmek, ikramlık malzemeler ve su gibi temel besin ve beslenme ve gıda desteği sağlanmıştır. Ramazan boyunca da 3 öğüne ilave olarak bir de sahur eklenmiştir, dolayısıyla 4 öğün olarak günlük mutfaklarımız beslenme hizmeti sunmaya devam etmektedir.

Barınma hizmetlerinde AFAD sorumlu, biz de AFAD’a destek noktasında sorumluyuz. Kendi bünyemizdeki, stokumuzdaki yaklaşık 50 bin çadırı beraber, 93.551 hareket paydaşlarımızdan ve Erbil, Romanya, Bulgaristan gibi bize ait olan stoklarımızdaki bütün çadırlarımızı bölgeye seferber ettik. Bununla beraber, 6 Şubattan bu yana fabrikalarımız sadece AFAD için çadır üretmekte ve 36.720

adet çadırı da düne kadar üretim sahaya 130.271 adet çadırı, 474.249 battaniyeyi, 51 bin ısıtıcıyı ve yaklaşık 10 bin yatağı sevk ettik. Çadır fabrikamız günlük 1.200 adet afet çadırı üretme kapasitesiyle faaliyetlerini sürdürmektedir. Son iki yılda 51.480 adet çadırı AFAD’a teslim ettik. Malatya’da faaliyet gösteren ve depremde üç ay önce Sayın Cumhurbaşkanımızın resmî olarak açmış olduğu Kızılay Sistem Yapı Konteyner Fabrikamızda da günlük 50 konteyner üretimiyle şimdiye kadar yaklaşık 800 konteynerimizi depremde vatandaşlarımızın istifadesine sunduk. Gene, Türkiye Afet Müdahale Planı çerçevesindeki ana sorumluluk alanımızdaki kan noktasında da şu ana kadar 582.176 bölgedeki hastanelere kan sevkıyatı yaptık, hamdolsun hiçbir yaralımız ve hastamız afet sürecinde kan tedarikiyle alakalı bir sıkıntıdan dolayı herhangi bir problem yaşamadı. Sağlık Bakanlığımızın sahadaki büyük organizasyonuna, gerek UMKE gerek Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğümüzün çok büyük ve yaygın operasyonuna, mütevazı bir destek vermek anlamında da 11 mobil sağlık aracımızla beraber 128 personelimiz ve 750 farklı lokasyonda yürüttüğümüz birinci basamak sağlık hizmetlerimiz devam etmekte.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın psikososyal hizmetler noktasındaki büyük kapasitesine biz gene mütevazı bir destek vererek 203.678 kişiye gerek psikolojik ilk yardım gerekse sair yas terapileri vesair gibi alanlarda psikososyal destek hizmetleri sunduk ve sunmaya devam ediyoruz.

Kızılay lojistiğimizin bölgedeki 6 altı olan lojistik merkezini 13’e çıkardık, afet bölgesindeki lojistik merkez sayımızı 13’e çıkardık ve şu ana kadar 7.647 tır ve kamyon insani yardım malzemesini -yaklaşık 100 bin ton- bölgede vatandaşlarımızın kullanımı için sevk ettik. Bu süre zarfında insani yardım desteklerimizde özellikle depremde etkilenmemiş olsalar dahi tedarik zincirinin kırılmasından ve ticaretin aksamasından dolayı özellikle de kırsal bölgelerde 3 bini aşkın köyde vatandaşlarımıza gıda kolileri, hijyen kolileri, temizlik malzemeleri ile giysi gibi desteklerle gerek depremedelere gerekse de civar bölgelerdeki afetin doğrudan etki alanında olmasalar dahi ihtiyaç sahiplerine destek vermeye devam ediyoruz. Şimdiye kadar 3.283 köy ve mahallede dağıtımlarımızı yaptık ve düzenli olarak bu “route”lardaki ziyaretlerimiz devam ediyor.

583 bin haneye -yaklaşık 2,3 milyon kişiye- 1,5 milyar Türk lirası bir nakit destek planlaması gerçekleştirdik. Bunlar peyderpey vatandaşlarımıza ulaştırılıyor. “Kızılay Kart” dünyanın en büyük nakit temelli sosyal yardımlaşma ağı ve bu depremde de çok hızlı bir şekilde Kızılayımızın “essncard”ını -bunlar debit kart hükmündedir- vatandaşlarımıza ulaştırarak kendi ihtiyacını kendisinin planlayabileceği şekilde düzenli nakit desteklerimizle şu ana kadar planladığımız 1,5 milyar Türk lirasını AFAD’ımızın ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın müstahak listesine uygun bir şekilde vatandaşlarımıza ulaştırmaya devam ediyoruz. Buna ilave olarak da indirim marketlerden kullanılabilmek üzere şu ana kadar 160 bin alışveriş kartını da vatandaşlarımıza ulaştırdık ve ulaştırmaya devam ediyoruz.

Afet bölgesi dışına da tahliye edilmiş çok sayıda vatandaşımız kamuya ait farklı konaklama merkezlerinde ya da kendi buldukları yerlerde konaklıyorlar. Dolayısıyla vatandaşlarımıza da 71 vilayette oradaki şubelerimiz gerek beslenme gerek giysi gerekse de nakit temelli destek veriyor. Şu ana kadar 340 milyon liralık bir destek sağladık afet bölgesi dışındaki afetzedelere.

Afet bölgesindeki çok yaygın, 100 bin kilometrekarelik büyük bir alan etkilendiği için bizim şubelerimiz, kendi depolarımız, şube binalarımız, kan merkezlerimizde bu afetlerden ağır bir şekilde etkilendi. Planlamış olduğumuz destek iller de etkilendiği için biz buraya, bu bölgeye, bu 10 vilayetimizin dışındaki vilayetlerden kardeş şube eşleşmesi yaptık ve vatandaşlarımıza o kardeş şubeler aracılığıyla Kızılaycılar destek vermeye devam ediyor.

Bölgede uzun vadeli geçimlik kaynaklarının iyileştirilmesine yönelik kamu ve devletimizin büyük seferberliğine mütevazı bir katkı yapmak adına, afetzede esnaf ve sanatkârlara hibe mikrokredi ve kredi destekleri hazırlıyoruz. Kızılay etki yatırımcılığı aracılığıyla gerek öz kaynağımızdan gerekse UNDP, Dünya Bankası ve Avrupa Birliği gibi farklı kaynaklardan elde ettiğimiz desteklerle geçimlik kaynaklarını geliştirmesi noktasında da vatandaşlarımıza, esnafımıza destek olmaya devam ediyoruz. AFAD ve ilgili bakanlıklarımızla eş güdüm hâlinde kendi fabrikalarımızda üretmiş olduğumuz hafif çelik ve konteyner barınma ve ticaret üniteleriyle beraber 3 bölgede bir pazar yeri oluşturma faaliyetlerimiz devam ediyor. Pazarcık-Kahramanmaraş, Antakya-Hatay ve AFAD'ın belirleyeceği 3'üncü bir lokasyonda yaklaşık 1.000 metrekairelik küçük sanatkâra yönelik desteğimiz devam ediyor. Bununla beraber özellikle zanaatkârla ve el aletleri ile elektronik tamir vesaire gibi işler yapabilen küçük zanaatkarların bu ihtiyaçlarını karşılamak için de dayanışma sergiledik ve özellikle de İstanbul'dan, batıdan kendi esnaf odalarımızdan elde etmiş olduğumuz alet edevatları da bu anlamda bölgeye sevk edip vatandaşlara temin ettiğimiz konteynerler aracılığıyla hayata katılmaları noktasında destek veriyoruz.

Bölgede konteyner kentler de kuruyoruz, gerek kendi öz bütçemizden gerekse almış olduğumuz bağışlar çerçevesinde muhtelif bölgelerde konteyner kurulumlarımız devam ediyor.

Kızılay bütün iş ve işlemlerini dijital dönüşümle yöneten bir cemiyettir ve afetin hemen ilk günlerinde depremzede vatandaşlarımızın ihtiyaç duyacağı yapay zekâ uygulamalı bir WhatsApp uygulamamızı devreye aldık, bölgede çok yoğun bir şekilde kullanılıyor. Vatandaşlarımız buraya ihtiyaçlarını yazıyorlar, karşısındaki yapay zekâ ona ihtiyaçlarının en yakın nereden karşılanabileceği noktasında yönlendirme yapıyor ve beslenme, barınma, insani yardım malzemesi, hijyen gibi hangi ihtiyaçları varsa kendisine en yakın 3 lokasyonu göstererek navigasyonla onu ilgili yere bu anlamda ulaştırıyor. Çağrı Merkezi'miz 140 operatörümüzle 7/24 çağrıları alıyor. Çok yoğun bir şekilde depremedelerimizden ihtiyaçlarla ilgili çağrıları alıyoruz ve bu çağrıların karşılanması noktasında da ilgili kurumlarla ya da öz kapasitemizle bu anlamda büyük oranda çağrıları kapatıyoruz.

Afetin büyüklüğü itibarıyla S4 seviyesinde yani uluslararası yardım çağrısında bulunan bir afet olarak devletimiz bu kategoride ilan ettiği için biz de Kızılay ve Kızılhaç Hareketi bünyesinde ve uluslararası insani yardım sektöründe depremle ve depremin kayıplarıyla ilgili büyük bir farkındalık operasyonuna giriştik. Gerek Cenevre, Brüksel ve New York nezdinde ve gerekse de networkümüz olan farklı lokasyonlarda, Körfez ülkelerinde afetin bırakmış olduğu büyük hasarları paydaşlarımıza aktardık. Bu çerçevede 101 ülkeden 154 kurum ve kuruluş; bunların 95'i Kızılay ve Kızılhaç Hareketinden, 59 tanesi de Hareket dışı insani yardım ve kalkınma aktörlerinden olmak üzere Kızılaya 55 milyon dolarlık aynı yardım, 13 milyon dolarlık nakdi yardımı şu an ulaştırdı. Bununla beraber Kızılhaç ve Kızılay Federasyonumuzla birlikte uluslararası bir çağrıda bulunduk, bu çağrı 350 milyon İsviçre frankı çerçevesinde bir çağrıydı. Bu çağrının her birisinin altında uygulanacak olan projelerin detayları yer almaktaydı. Bununla alakalı olarak da gerek Brüksel'deki taahhüt konferansı "marjın"inde gerekse de bizim kendi networkümüzde yapmış olduğumuz toplantılarla 106 milyon İsviçre frankının taahhüdünü aldık. Hâlihazırda 65 Kızılhaç ve Kızılay derneği kendi ülkelerinde bizim bu afet noktasında, afetzedelerimize yardım noktasında kampanyalarını sürdürmekteler.

Şu ana kadar Kızılayımızın kendi açmış olduğu yardım kampanyasında, "Yaraları Birlikte Saralım Kampanyası"nda 3 milyar 194 milyon 995 bin 193 lira, AFAD'la birlikte açılan "Türkiye Tek Yürek Kampanyası"nda ise 919 milyon 982 bin Türk lirası bağış geldi ve taahhüdünde bulunuldu. "Türkiye Tek Yürek Kampanyası"nda bize taahhüt edilen yaklaşık 919 milyon TL bağışın 565 milyon lirası hesaplarımıza geçti.

6 Şubat'tan bu yana kampanyalarımıza ve uluslararası apellerimize verilen destekle birlikte yaklaşık 6 milyar Türk lirası kadar bir bağış Kızılaya aynı ve nakdî olarak geçti. Bu noktada şu ana kadar gerek öz kapasitelerimizden gerekse gelen yardımlardan 5 milyar 530 milyon 163 bin lira bir kaynağı hâlihazırda harcadık ve deprem bölgesine aktardık ya da “aloke” ettik ve aktarımı devam ediyor.

Efendim, arzımız bu kadar, sorularınız olursa cevaplamaya hazırız.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Evet, teşekkür ediyoruz.

Öncelikle, Kızılayın sahada yaptığı çalışmalar gerçekten büyük. Bütün Kızılay mensuplarına bilhassa gönüllülere gönülden teşekkür ederiz.

Tabii, sorularımız olacaktır, onları kısa bir şekilde cevaplandırabilirsiniz veyahahut da bütün soruları sorduktan sonra toptan cevap verirsiniz. Bazı sorulara da daha sonra, bir hafta içinde yazılı olarak cevap vermenizi isteyeceğiz.

Evet, şimdi Adana Milletvekilimiz Sayın Müzeyyen Şevkin Hanımefendi söz istedi.

İlk sözü ona veriyorum efendim...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Başkanım, yer değiştirebilir miyiz?

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Önce siz mi konuşacaksınız?

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Rica etsem... Meclise geçmem gerekiyor.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Müzeyyen Hanım...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Sıkıntı yok efendim.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Buyurun efendim.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Yeni haftamızın ramazanla birlikte hayırlara vesile olmasını diliyorum.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Hayırlı olsun inşallah.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Son iki haftaya girdik. Komisyon'da çalışan arkadaşlarımıza da kolaylıklar diliyorum.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Onlara teşekkür ediyoruz. Cuma günü bütün gün iyi bir çalışma yaptılar yani neticede raporun içindekileri belirledik; tabii, sizlere de arz edeceğiz. İnşallah onları da önümüzdeki... Aslında çarşamba dediler ama salıya kadar kendi kurumlarıyla ilgili görüşleri bir yazarlarsa isabet olur.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Şimdi, Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Sayın Kızılay Başkanı da bir sunum yaptı, kısa bir sunum yaptı. Aslında, açıkçası, çok daha ayrıntılı ve uzun bir sunum beklerdik çünkü bu deprem sonrasıyla ilgili olarak gerek kamuoyunda gerekse yapılan yardımlarla ilgili gündemi oldukça fazla meşgul eden bir cumhuriyet öncesi kurulmuş bir kurumdan bahsediyoruz, Hilal-i Ahmer Cemiyetinden.

Şimdi, burada üzerinde durmamız gereken nokta şu: Niye Kızılay çok tartışmanın merkezine geldi? Bir tanesi, Kızılayın idari yapılanmasıyla ilgili bir değişikliğe gidildi yani daha çok hayırseverlerin, yardımseverlerin seçimlerle yönettiği bir kurum olmaktan çıkarak doğrudan merkezî iktidarın belirlediği bir idari yapılanmanın altında olan bir kuruma dönüştü. Dönüştükten sonra da aslında biz Kızılayla ilgili en büyük tartışmayı BAŞKENTGAZ Şirketinin 1 milyon dolarlık bir bağışına yasaların kendisine vermiş olduğu imtiyazları kullanarak bir haksız uygulama yapıp vergiyle ödenmesi gereken, bir gelir vergisine tabi olması gereken bir işlemde 1 milyon dolarlık bir bağışın içinden 15 bin doları kendi bünyesinde tutarak geriye kalan bağışın tamamını bir vakfa aktardığından biliyoruz;

en çok tartışma konusu olan konulardan biri bu. Demokratik bir biçimiyle, seçimle gelen bir yönetim tarafından yönetilmiş olsaydı zaten Kızılayın da böyle bir olaya aracılık etmesi mümkün değildi. Şimdi, daha da önemlisi, BAŞKENTGAZ Şirketi niye Kızılaya böyle bir yardım yaptı? Kızılay kendisine gelen bu bağış en çok ihtiyaç olan afetlerde, felaketlerde ya da Kızılayın doğal olarak kuruluşundan beri sorumluluğu altında olan konularla ilgili değil de başka bir vakfa verme girişiminde bulundu ve buna aracılık etti; bu bir kere kuruma olan güveni çok ciddi biçimde sarstı. Tek başına bu da değil tabii, Kurumun, Kızılay kurumunun yönetim yapılanmasında meydana gelen değişikliklerle birlikte kendine bağlı çok sayıda şirket -11'e yakın şirket- kurması ve faaliyetlerini bir ticari şirket hâline dönüştürmesi, âdeta holdingleşmesi de eleştirilerin odak noktasında yer aldı.

Şimdi, tabii, bir konuyu açıklığa kavuşturmamız gerekiyor. Bunlardan en önde gelen ve kamuoyunun da en çok tartıştığı: 7 Şubat tarihinde Ahbap Derneğinin Başkanı Haluk Levent'in Kızılayın yabancı bir ülkeye ihraç etmek için üretmiş olduğu 2.050 tane Kızılay çadırını satın almasının kamuoyuyla paylaşılması. Önce “Yok.” dendi, sonra “Var.” dendi, daha sonra da Kızılayın Başkanı kendisinin bilgisi dâhilinde bu satışın yapıldığını söyledi. Şimdi, Kızılay yanlış bir işlem yapabilir, “Bilgim dâhilinde yanlış bir işlem yapılmıştır. Deprem felaketi anında yurt dışına satacağımız bir ürünü içeride sattık.” diyebilir ama Kızılay Başkanı şu açıklamayı yaptı: “Benim bilgim olmadan arkadaşlar bu satış yapmışlar.” dedi. Şimdi, makarayı geriye saralım, 7 Şubat saat 16.00’ya Hatay’a, Jandarma Alay Komutanlığında, içinde Sağlık Bakanının, AK PARTİ milletvekillerinin, sizin ve Ahbapın Başkanının da bulunduğu o konteynerin içine girelim; girelim ve 7 Şubat tarihinde yapılmış olan bu satıştan yani Haluk Levent, sizin, Bakanın, Valinin, AK PARTİ milletvekillerinin ve 4 Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilinin -bizi tanımayabilirsiniz- içinde olduğu ve konuşulduğu bir konuyla ilgili siz nasıl olur da Kızılay Başkanı olarak kamuoyuna “Bilgim yok.” diyebilirsiniz? Nasıl kamuoyunu yanıltırsınız? Vermiş olduğunuz bir kararın arkasında nasıl duramazsınız? Yani buna şahitlik edilmeyeceğini mi düşündünüz? O hengâme içinde bizlerin sizden çok daha erken Hatay’a gittiğini bilmiyor musunuz? İlk gün biz oradaydık. Bu söylediğiniz rakamların her biri... 2,5 milyon insana 3 öğün yemek verdiğinizi söylüyorsunuz, nasıl sayacağız, kim sayacak? Hangi yöntemle veriyorsunuz? Kime ihale ediyorsunuz? “Şu kadar çadır üretiyor.” diyorsunuz, bize gelen bilgilerde, raporlarda sizin çadır üretimini taşere ettiğiniz gözüküyor, taşerona verdiğiniz gözüküyor. Yani Kızılay giderek holdingleşmiş, şirketleşmiş, asli görevlerinin dışında bir ticari şirkete dönüşmüş; 11 tane şirket var, sizler kamuya yansıdığı biçimiyle bunu düzeltebilirsiniz. Burada görev yapan milletvekillerinin 2 katı, 3 katı maaşla çalışan yönetici pozisyonundasınız ve o nedenle de Kızılay kurumunun toplum indinde bir siyasi partinin, iktidar partisinin sanki yönettiği bir kurum hâline dönüşüyor olmasının sorumlusu da sizsiniz ama bundan her biri olabilir, her kurum idari açıdan eleştirilebilir ama siz, benim, Tekirdağ Milletvekilimiz İlhami Özcan Aygun, İstanbul Milletvekilimiz Turan Aydoğan ve Ali Şeker’in olduğu ve hepimizin de o karavanın içinde olduğu bir ortamda, bütün bu meselelerin görüşüldüğü yerde siz “Haberim yok.” dediniz. Bence Kızılay Başkanı olarak siz bu topluma gerçeği söylemediğiniz için, bunun için istifa etmeniz gerekir, doğruları söylemediğiniz için, vermiş olduğunuz bir kararın arkasında duramadığınız için istifa etmeniz gerekir.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Sayın Vekilim, bu tür şeyler, istifa konusu falan bizim konumuz değil.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Şimdi, o nedenle, Sayın Başkan, siz bize deseniz ki: “2 milyon 300 bin kişiye 3 öğün yemek veriyoruz.” artı “Biz bunu sahur da veriyoruz.” deseniz biz size nasıl inanacağız? Gözümüzle gördüğümüz, kulaklarımızla duyduğumuz bir şeyin gerçekliğini inkâr ediyorsanız, verdiğiniz sayıların gerçek olduğuna nasıl biz inanacağız?

Şimdi, başka bir fotoğraf: Kızılayın kolileri İstanbul'da AK PARTİ'li bir belediyenin makine ikmal müdürlüğünde, içleri boşaltılarak, poşetlenerek dağıtılıyor. Şimdi, Kızılay kendi kolilerinin dağıtımını kendi dışında başka yerel yönetimlere mi vermeye başladı ya da dağıtılacaksa niçin Kızılayın kolilerinden boşaltılarak, başka poşetlere konarak bu dağıtım gerçekleşiyor?

Ben Kızılaya sürekli ve düzenli olarak kan veren bir kişiydim birkaç yıla kadar. Altı ayda bir, yılda bir kan verirdim ve kan verdiğimde de bunu büyük bir onur ve şeref olarak hissederdim. Sürekli olarak da mesaj gelirdi, şimdi vermiyorum çünkü kanımla ilgili endişelerim var. Gıda konservele sattınız ya, deprem bölgesinde konserve satışı gerçekleştirdiniz.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Sayın Vekilim, kan vermeye devam edin.

NECİP NASIR (İzmir) – Kanla ilgili mesaj verme Gökan Bey, bu farklı bir şey. Sorgulamayı farklı yap ama kanla ilgili böyle bir mesaj doğru değil.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Tamam, kan vermeye devam edelim ama bir kurum yöneticilerinin hele de böyle yardım kurumlarının yöneticilerinin bu görevleri fahri olarak yaptıklarına ve toplumun bütün kesimlerini bir arada tuttuklarına inanılır. Kızılay... Bakın, ay, İslamiyeti simgeliyor. Kızıl Haç, Hristiyanların kurduğu bir yardım kuruluşu. Ay, bütün Müslümanları ilgilendiren yani sadece bizim de değil; Osmanlı Dönemi'nde kurulduğu için sadece Türkiye Cumhuriyeti'nin bir kurumu gibi görmemek lazım. Yani Kızılay bütün dünyada yardım kuruluşları arasından kendini Müslüman olarak... Toplamları ya da yaşayanlarının büyük bir çoğunluğu Müslüman olan ülkelerin tamamı da Kızılayı yani bu sembolü bir yardım aracı olarak görüyor. O nedenle her birimize düşen, olabildiğince saydam, olabildiğince güvenilir bir biçimde süreci yürütmektir. Söyleyecek çok söz var, yapılan yardımlarla ilgili çok söz var.

Aslında Kızılayın, bu rakamların çok daha fazlasını bağış olarak alabileceğine ben yürekten inanıyorum. Ama kuruma güveni en üste çıkarmak zorundayız. Kurumun güvenini en üste çıkarmanın yöntemlerinden bir tanesi de talimatla iş yapmak yerine vicdanla iş yapmakla ilgilidir. Ama siz BAŞKENTGAZ meselesiyle ilgili orada, o 1 milyon dolarlık bağışı alıp içinden 15 bin doları ayırıp geriye kalan 985 bin doları TÜRGEV'e ya da TURKVEN'e aktardığınız anda kuruma olan bütün güveni sarsmış oluyorsunuz. O nedenle ne söylerseniz söyleyin, Kızılay bizim yüreğimizde, gönlümüzde çok üst seviyededir ama yöneticiler, maalesef, sınıfta kalmıştır.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Evet, teşekkür ederiz.

Şimdi de Adana Milletvekilimiz Sayın Müzeyyen Şevkin Hanımefendi'ye söz veriyorum.

Buyurun efendim.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Değerli hazırun, hepinizi saygıyla selamlıyorum; ben de iyi haftalar dileyerek başlamak istiyorum.

Ben sorularımı doğrudan soracağım; kamu adına soruyorum, millet adına soruyorum açıkçası.

Bir, neden istifa etmiyorsunuz? İki, çadır satmak nedir Allah aşkınıza, kan satmak nedir bu ülkede, gıda maddesi satmak nedir? Gerçekten, Osmanlı Dönemi'nde kurulmuş olan Kızılayı, ilkokuldan başlayarak çocukların Kızılay kolu başkanı olmak için yarıştığı, insanların kan vermek için yarıştığı ve tek görevi bir savaş sırasında ya da bir afet sırasında yardım götürmek olan bu kuruluşu neden ticari bir şirket ve maalesef, ticari metaların satıldığı bir konsorsiyum hâline getirdiniz?

Doğrudan sormak istiyorum. 50 binin üzerinde vatandaşımızın hayatını kaybettiği böyle bir ortamda sınıfta kalan bir Kızılayın Başkanı olarak bir de milletvekili adayı olacağınız konuşuluyor. Yani hangi başarınızdan dolayı milletin karşısına çıkıp...

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Şimdi, Sayın Vekilim...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Ben çok açık ve net soruyorum Sayın Başkanım, ben millet adına...

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Ama şahsi şeyleri gündeme getirip millet adına...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Ben millet adına soruyorum; Kızılayın başındaki kişi geliyorsa...

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – İyi, siz kendi adınıza sorabilirsiniz.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Ben millet adına soruyorum efendim, ben milletvekiliyim burada, millet adına sormak durumundayım bunları.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Yani şahsi şeyleri sormayalım.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Şahsi sormuyorum, kurumun başındaki kişi olarak...

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Kendisinin takdiridir, ister milletvekili aday olur veya olmaz.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Şimdi, diyor ki: AFAD ve şey bir birbirine destek olan kurumlar. Ya, AFAD’ın da enkaz altında kaldığını gördük ne yazık ki bu depremde, Kızılayın da deprem altında, enkaz altında kaldığını gördük. Diyorsunuz ki: “İşte, 919 milyon bir yardım yapıldı, bir ev bir yuva...” Ne dediniz kampanyanın adına, “bir yuva bir ev” mi? Bununla ilgili 919 milyon...

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – “Evim Yuvan Olsun”

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – “Evim Yuvan Osun” kampanyası... Bir de 6 milyar lira, yine, aynı ve nakdî bağış olduğunu söylüyorsunuz. Yani bizde, Adana’da bir laf vardır, bazı komisyonlarda kullanıyorum: “Allah, bağı bekçisinden korusun.” derler. Yani bu parayı nasıl yöneteceğinizi şeffaf olarak kamuoyuyla paylaşacak mısınız ve bunun toplum nezdinde inandırıcı olmasına ilişkin nasıl bir yöntem izleyeceksiniz; doğrusu bunu sormak istiyorum.

Yine, şuraya notlarımı almıştım, atlamak istemiyorum. Evet, tarihi geçmiş gıdaların ne yazık ki vatandaşlara iletilmesine dair iddialar ve fotoğraflar paylaşıldı. Yani gerçekten, vicdani olarak, depremedelere, hayatını kaybetmiş ve artık, açıklıkla, soğukla, hayatıyla mücadele eden insanlara nasıl böyle bir şey yapıldı, var mı böyle bir şeyin aslı; bunun cevabını sizden duymak isteriz. Bu ulvi ve kişilerin koşarak yardım ettiği kurumda böyle bir şeyin yaşanmamış olmasını diliyorum ben de tabii ki tüm vatandaşlarımız gibi.

Dolayısıyla, bunu, bu kadar insanın hayatını kaybettiği... Hani 50 bin olarak söyleniyor ama ben gerçekten bunun sadece 50 binle sınırlı olmadığını deprem bölgesinden biri olarak, Adana Milletvekili olarak, deprem bölgesinde yaşamış biri olarak söylemek istiyorum ki çok daha fazla insan ne yazık ki hayatını kaybetti. Daha kaç insan yaşamını yitirecek ki sorumluluk taşıyacaksınız ve gerçekten “Ya, biz burada hata yaptık, en azından vatandaştan bir özür dileyelim.” mantığı olacak? Hani hakikaten çok üzüldüyorum.

İspanya’da kardeşim bir kan hastalığı geçirdi. Günde 13 ünite kan alması gerekiyordu; doktor arkadaşlarımız bilir, “trombositopenik purpura” diye bilinmeyen bir hastalık. Ve inanın ki, bakın, bizim Türkiye’de olsa o kanı elde edebilmek için radyolara belki ilan verirdik, belki gidip, efendime söyleyeyim, eşimizi dostumuzu bulup kan bağışlatıp daha sonra karşılığında kan almak durumunda kalabilirdik. Her gün 13 ünite plazma veriliyordu ve bizim kan grubumuz dahi sorulmadı aile olarak. Biz ne zaman bu düzeye geleceğiz? Yani Kızılay olarak gerçekten bu kan bağışlarında hiç kimsenin bir telaşa düşmediği ve kanın anında vatandaşa karşılıksız iletildiği bir duruma ne zaman gelecek Kızılay? Bunları sorgulamak istiyorum.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Sayın Vekilim, yalnız bu kan...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Bunu da bu arada sormuş olayım.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Kanla ilgili hakikaten çok iyi bir çalışma var; her türlü takdirin üzerinde bunu da görüyoruz yani bazı şeylerde...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Sevgili Başkanım, isterseniz Kızılay Başkanımız cevap versin, ne olur.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Tabii, peki, hayhay ama biz de arazide görüyoruz.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Bir de kamuoyunda tabii, 5-6 maaş aldığınıza ilişkin çok... Spekülasyon mudur, gerçek midir; buna ilişkin de kamuoyunu bir aydınlatırsanız, bunu çok merak ederiz.

Bir de lütfen, Kızılay artık bir partinin arkabahçesi olmaktan çıksın; bu yardım kolileri, yardım mekanizmaları... Bir partinin yardım kolu gibi davranmasın Kızılay.

Teşekkür ediyorum, sorularım bu kadar.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Evet, teşekkür ederiz.

Şimdi, Batman Milletvekilimiz Sayın Necdet İpekyüz söz istedi; ona da söz veriyorum.

Buyurun efendim.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Teşekkürler Sayın Başkan. Bütün arkadaşlara saygılarımı sunuyorum, heyet de burada sunum yapıyor.

Benim ilk günden beri söylediğim ve savunduğum bir şey var: Aslında, tabii, depremde mağdur olanların, afetzedelerin ve sivil toplum örgütlerinin burada olması lazımdı.

Şimdi, bize 2 tane sunum materyali dağıtılmış ve arkadaşlarımız Kızılayla ilgili dile getirdiler. Birinci sunumda bize sunulmadı da “Kızılayın rakamları” diye gördünüz, “enler” diye var, “dünyadaki enler” Belki de dünyadaki en tartışılan kuruma dönüştünüz ve bir afette insanlar yaşamını yitirken, insanlar soğuktan donarak öldüklerinde en tartışılan kuruma dönüştünüz; insanlar ekmek bulamazken, su bulamazken, yollarına ulaşamazken, soğukta ne yapacakları konusunda çaresizken, kurtulamazken dünyadaki “en” tartışılan kuruma dönüştünüz. Bununla beraber, sizin komite olarak üye olduğunuz Uluslararası Kızılay ve Kızılhaç Komitesi, sizi bir dönemdir 11 şirketinizden dolayı komiteden çıkarmayı düşünüyor. Neden? Ticari kâr güden bir yapıya dönüştüğü için ve bu da dünyada “en” tartışılan kuruma dönüştürdü.

Yani bu şekilde bir kurumun yöneticileri, depremin ilk kırk sekiz saatinde kıyafetleriyle yok; burada, Mecliste kıyafetlerinizle oturmuşsunuz. Saygı duyarım, yaşamını yitirenlere saygı duyarım ama keşke bu kıyafetlerle ilk kırk sekiz saatte orada olsaydınız, buraya normal gelseydiniz. Bu bir algı gibi, bir şova dönüşüyor, inandırıcı olmuyor.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Sayın Vekilim, tamam da bu tür şeyleri...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, siz cevap vermeyin.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Ama kusura bakmayın, böyle bir şey de... Sorularınızı sorun...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Bugün 50 bin insan yaşamını yitirmiş, 50 bin insanın bir kısmı donarak ölmüş, donarak ölmüş.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Kusura bakmayın...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Ve tartışılıyor.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Kızılay ilk gün oradaydı.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Devam edelim; siz söylersiniz, ben de söylüyorum. Gelsinler, gidelim, beraber gidelim, gelin siz de, heyetle beraber bir gün...

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Ya, hemen sahadalardı; biz de deprem bölgesindeydik.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Ben de sahadaydım, hepimiz sahadaydık.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan...

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Haksızlık etmeyelim yani, haklarını teslim edelim sayın arkadaşlar.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Dinleyelim birbirimizi, dinleyelim; Sayın Başkan...

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Sabahın 7’sinde çorba çıkardılar ya, ben Osmaniye’de...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – E, ben de oradaydım; beraber gidelim.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Efendim, biz oradaydık...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, şimdi, karşılıklı olmasın.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Yapmayalım ya, lütfen.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Şimdi, şöyle...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Ben konuşmamı bitireyim...

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Sayın Vekilim, bakın, siz de bir hekimsiniz...

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Yanlış olabilir, hatası olabilir ama hakkını teslim edelim arkadaşlar.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – “Kızılây çok başarılı.” Bunu mu diyorsunuz?

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Efendim, başarısız bir tarafı varsa tartışalım.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Ben, şimdi...

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Ama hakkı da teslim edelim.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Ya, Adıyaman Vekilimiz burada yok...

Şimdi, Sayın Başkan, şöyle, ilk günden beri biz şunu söyledik: Bu heyet 6-7 Nisana kadar yetiştiremez. Arkadaşlarımız haklı, onlar haklı; ben de bunu böyle iddia ediyorum. Bu heyet keşke Adıyaman’ın sokaklarında gezse, Pazarcık’ın sokaklarında gezse, Elbistan’ın sokaklarında gezse.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Efendim hepimiz gezdik.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Bakın, “beraber” demek ayrı... Ben de başka bildiklerimi size söylüyorum, siz de bana başkalarını söylüyorsunuz.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Ama vakti olsa tamam.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Şimdi ben devam edeyim Sayın Başkanım.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Buyurun.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Bir diğeri, bir kurum uluslararası alanda şirketlerinden dolayı yardım kuruluşu özelliğinden çıkartılıyorsa bunu Parlamento olarak bizim tartışmamız lazım, konuşmamız lazım.

Bir diğeri, yani siz ve kurumunuz “Bize bağış yapın, vergi vermeyin. Vergi niye veriyorsunuz, bağış yapın.” diyen bir yönetim sisteminiz. Vergi olmazsa olmazdır, en çok zenginden alınıp yoksula verilmesi gerekir. Türkiye’de yoksullar vergi veriyor, depremde yararlanamıyor, selde yararlanamıyor. Öbür şirketlere de “Vergi vermeyin, gelin buraya para verin, yurt dışında yurt yapalım.” Yurdun da ne olduğu meçhul. İnsanlar çadır bulamıyor.

Sayın Başkan, o kadar konu var ki konuşulacak. Şimdi, bir diğeri, siz bu şekilde bütün süreçte tartışılan bir kurum olduğunuz hâlde deprem boyunca -belki de bizim Komisyonun soracağı en büyük soru şu olması lazım- kim istifa etti? 50 binden fazla resmî ölüm var, donarak ölen var, yaralı var, 2 milyondan fazla terk edilmiş insan var; kim istifa etti? Şimdi, bu kadar tartışılan bir kurumken Kızılayda istifa eden var mı? Şimdi diyorsunuz ki: “Yoksullukla mücadele, açlıkla mücadele...” Ya, Türkiye’nin yarısı yoksul, Türkiye yoksulluk altında yaşıyor, açlıkla yaşıyor. Hiçbir şey yok, ramazanda çadır dağıtmak, ramazanda yemek dağıtmak sorun değil ve bunları ihaleyle dağıtıyorsunuz, “3 öğün” diyorsunuz. Peki, bunların bir kısmı oruç tutuyor, sahur da veriyorsunuz; bunu kim hesaplıyor, bu ihaleyi yaparken hangi şartlara göre yaptınız, ramazanı kattınız mı, katmadınız mı? Bu para hepimizin cebinden çıkıyor, hepimizin içinden çıkıyor ama bunlarla ilgili bir açıklama yok. Tümüyü bir şirket... “Yapalım ihaleyi, bitsin.” Aslında toplumu bitiriyorsunuz, toplumdaki güvenilir kurumları bitiriyorsunuz. Kâr amaçlı kuruma dönüştürmüştünüz, yardıma çıkmışsınız.

Sayın Başkan, şurada ne diyorsunuz? Bakın, burada “Malatya’nın günlük 50 üretimi var.” diyorsunuz, değil mi? Kaç üretim yapmış? 769. On iki gün çalışmışsınız ve diyor ki: “Üç ay önceden başladık.” Ya, bunu siz bize dağıttınız, siz dağıttınız. Günlük 50 tane üretimi olan bir yer, üç ay önce üretime başlayan bir yer... Biz depremin 50’nci gününe gelmişiz, belki de geçtik ve şimdi diyorsunuz ki: “769 tane üretmişiz.” Ya, siz hikâye mi anlatıyorsunuz, bizi çocuk mu sanıyorsunuz? Kendi dağıttığınız şeyde on iki gün çalışmış gibi görünüyorsunuz. Normalde üç ay önce çalışmış olsaydı neler neler olurdu, neler neler yaşanırdı? Dağıtılan çadırlar zaten uygun dağıtılmıyor, hâlâ dağıtılan çadırlarla ilgili şaibe var. Yağan yağmurda -Urfa’da da, Diyarbakır’da da, Adıyaman’da da gösterdi- hepsi su altında kalıyor ve insanların içme suyuyla ilgili problemi var -bakın, sayın hocamız da burada- tuvaletle ilgili sorunları var, birçok problem var; hiçbirisi yok. “Sıcak aş” diyorsunuz, sıcak aş ilk günler yoktu, yoktu. Belki bir iki yerde var ama ciddi bir nüfustan söz ediyoruz ve bütün bu sunumlar... Tümüyü giderek bu iş bir keyfiyete, bir kurumsal yapıya dönüşmüş ve büyük bir afet olmasa “gel keyfim gel” gibi yönetilmeye çalışılmış tümüyü; kan satımında, çadır satımında, diğer ticari kuruluşlarında, her şeyiyle büyük bir afet aslında gerçek yüzü ortaya çıkarmış oldu ve bu gerçek yüzün ortaya çıkışıyla beraber, ismi büyük olsun, büyük bir coğrafyada olsun, bir kurum buna ilk kırk sekiz saatte müdahale edemiyorsa, 1’inci haftadan sonra ortaya çıkıyorsa birçok cana biz seyirci kalmış oluyoruz. Acil durumlarda ortaya çıkması lazım ve Kızılay gibi kurumların tümüyü şaibeden, tartışmalardan kurtulması lazım ama bu yok, giderek tümüyü bir ticari faaliyete dönüşmüş ve yöneticisinde, atamasında, çalışmalarında, her yerde bir şaibe çıkıyor ortaya, her yerde bir şaibe. Bunlarla ilgili hiçbir çalışma ve açıklama yok.

Tekrar bu verilere baktığımızda 2005 ile 2010 arası... Yani on yıl boyunca gönüllü sayısı hep 10 bin. Yani şey gibi: “Getirin, imzalayalım.” Hep 10 bin ya, 10.001 bile olmamış, sonra pat diye birden artmış. Yani belki siz o zaman yönetime gelmişsiniz büyük bir başarı gibi ama bu gönüllüler de yoktu, bunlar da yoktu sahada ve birçok kişi yaşamını yitirirken birçok kişiyle ilgili tartışmaları da beraberinde getirdi yani çadır satımından... Ve öyle bir duruma geldi ki Sayın Başkan, İçişleri Bakanı Cumhurbaşkanlığına şikâyet ediyor, diyor ki: “Kızılay AFAD’a çadır satıyor.” Yani bakanlıklar arasında bile koordinasyon yok, bakanlıklar arasında bile bir iletişim yok ve haber yok. Cumhurbaşkanı duyunca zaten o da şaşırıyor “Nasıl iki kurum birbirine satış yapacak?” diye. Ya bunları biz burada

konuşmayacak, açıklamayacaksak kurumu aklamak, kişileri aklamak değil; bu, büyük afette o yaşamını yitirenlere karşı hepimizin sorumluluğudur, o yaralı olanlara karşı hepimizin sorumluluğudur, evi barkı olmayan, şu anda dışarıda olanlara karşı sorumluluğumuzdur. Bakın, üç gün sonra tekrar kar geliyor.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Bütçeden Kızılaya bir pay ayırıyor muyuz?

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Nasıl?

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Devletten bir para almıyor.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Biz, yapmadıkları için... Sayın Başkan, belki de kırk sekiz saatte kurtarılabilecekler vardı, belki donarak, açıktan yaşamını yitirmeyecek olanlar vardı veya biz, vergisini veren, ülkenin bu şartlarında çalışanlara tümüyle saygı duyan, bağlı olan, bu tür durumlarda yardım bekleyen insanların çaresizliğine tanık olduğumuz için hesap vermeleri lazım. Burada gelip bir sunum yapıp... Bir başarı öyküsü değil, başarısız öykü ve samimi olarak da itirafta bulunup “Buralarda yanlış yaptık, buralarda doğru yapmadık. Uluslararası kurumlar bizi çıkartmaya çalışıyor. Kızılay ticari kurum olmaması lazım. Sizden, Komisyondan isteğimiz sayın vekiller, bizi, gerçekten Türkiye’yi afetten koruyabilecek, çözüm üretebilecek siyasetüstü bir kuruma dönüştürün.” demesi lazım ama burada gelip bir kıyafet gibi sunum yapıp “Yemek dağıttık, çadır dağıttık...” İnanın sokağa çıktığımızda hiçbirisi yok.

Ve çok konuşacak, çok anlatılacak şey var ama sonuçta Türkiye’de yaşayan hiçbir yurttaş, adı “yardım” olup ticari bir kuruma dönüşen bir kurumun yöneticilerinin yaptığı işlemi hak etmiyor ve bunun hesabı bugün sorulmazsa yarın mutlaka sorulacak çünkü her açıdan, her konuda tartışılan bir kuruma dönüşü.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Peki, teşekkür ederiz.

Şimdi de Gaziantep Milletvekilimiz söz istedi.

Buyurun Derya Hanım.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Sayın Bakanım, çok teşekkür ederim.

Gerçekten bazı durumları göz ardı edemeyiz, anlatmak gerekiyor. Çok çabuk da unutuyoruz. Çok büyük bir deprem oldu ve herkes çok büyük bir şokun içerisindeydi. 2 milyon nüfusu olan bir şehirde yaşıyorum ve herkes arabasının içerisindeydi, kimse evinin içinde kalmadı; durumu iyi olan da durumu olmayan da arabaların içinde ya da dışarıdaldı. Kimsenin bir yemek yapacak, o anda ya da başka birine bir yemek ulaştırarak - Kızılay için demiyorum, diğer durumlar için söylüyorum- durumu yoktu yani normal insanlar açısından. Çünkü şöyle bir durum oldu: Gaziantep’te doğal gazda da bir kopukluk oldu, iki gün doğal gaz verilemedi. Doğal gaz verilemeyince ekmek de olmadı, ekmek de yapılamadı. Ekmek yapılamayınca... Belediyelerimizin çok sosyal tesisleri var, aşevleri var, yemek yapacak tesisleri var fakat hepsi doğal gaz üzerine yapılmış sistemlerdi ve o anda biz sadece Kızılaya gidebildik. Bakın, ben şahidim, ben gittim, biz bile oraya gittik, sadece Kızılay vardı sahada o anda. Bunların temin edilmesi... Doğal gazı çözdük, doğal gaz verilmeye başlandı ve belediyeler de hemen bir gün içerisinde “Tüpü ve o aletleri farklı şekilde nasıl çalıştırabilirim?”i araştırıp dönüşümünü sağladılar. Bu kolay olmadı. Zaten herkes bir şokta, herkes önce ailesinin derdine düştü; “Çocuğum, çocuğum...” Kendi evine giremiyor; evde makarna var ama eve giremiyor, evde ilaç var, evine girip tansiyon ilancını alamadı, şeker ilacını alamadı yani böyle bir durumla karşı karşıya kaldık. Olayın büyüklüğünü biraz hatırlamanızı istiyorum, çok çabuk unutuluyor, göz ardı edilmemesi gerekiyor ve ben şahidim, o anda sadece Kızılay yemek verebildi.

Bunu belirtmek istedim.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Teşekkür ediyoruz.

Efendim, sadece Kızılay değil, şunu da ifade edeyim: Mesela bizim Afyonkarahisar ilk gün Kırıkhan’da sıcak yemek çıkarmaya başladı. Bakın, Kırıkhanlı kim varsa sorun. Ben daha geçen hafta Kırıkhan’daydım hatta bizim ekipler İskenderun’a kayacakmış, Kırıkhanlılar “Afyon’la bize kardeş olduk, burada kalsın.” dediler; ben de aradım ilgilileri, orada kalmaya devam ettiler.

Sadece o değil, bizim Afyon Kocatepe Üniversitemizin bütün ekipleri, gastronomi bölümünün talebelerinden hocalarına kadar orada yemek çıkarıyorlardı. Bunu takdir edelim yani. Bakın, bunu gerçekten...

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Ben de bir şey daha...

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Peki, toparlayın ama ikinci sözü vermeyeceğim.

Evet, buyurun.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Yani ben de şunu dedim mesela evinde elektrik ocağı çalışanlara, evine girebilenlere, evi sağlam olanlara: “Bir düdüklü kazan çorba yapın, bardaklarla dağıtın.” Çevremdeki insanlarla, durumu olanlarla gerçekten bunu paylaşıyorum ve iş yerinde tüpü olanlardan yapıp dağıtan iş insanlarımız da oldu. Şimdi, haklarını inkâr edemem ama kurum olarak gerçekten Kızılay vardı, belirtmek istedim.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Teşekkür ederiz.

Efendim, şimdi İzmir Milletvekilimiz Sayın Mehmet Ali Çelebi’ye söz vereceğim ama bir hususu da belirtmemde fayda var.

Bazen deniyor ki: “Ya, fakir fukaraya devlet bakmıyor.” Yani burada da gündeme geliyor. Efendim, bakın; geçmişte, AK PARTİ Hükûmetinden önce sosyal hizmetler için ayrılan bütçe yaklaşık 1 katrilyonu yani şu andaki parayla 1 milyar TL’ydi ama geçen yıl 100 milyar TL’yi aştı bütçede. 2023’ü şu anda hatırlamıyorum, takriben belki 130-140 milyar TL olabilir. Nereden nereye! Yani fakir fukarayı, garip gurebayı her yerde vatandaşlarımız, devletimiz, milletimiz görüyor. Sosyal destek veriliyor. Bütün STK’ler gerçekten her yerde...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Bakanım, sayı düşerse başarıdır; yardım sayısı artarsa, fakirlik artarsa başarısızlıktır.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Tabii, tabii. İnşallah, onu da...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Yani bunu Bakanlık daha söylemesin, demesin ki: “Buradan buraya kadar artırdım.” Ülkede yoksulluk, açlık azalıyorsa iktidarın başarısıdır.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Ama “aç” diye bir hüküm...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Yardım artsın, yardım edilsin; sosyal devletin görevidir ama peki, sayı düşse...

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Bizim şeyimiz şu: Kimse aç açık kalmasın, bütün hedefimiz bu. “Kendisi tokken komşusu aç yatan bizden değildir.” Bizim anlayışımızda, bizim kültürümüzde bu var.

Evet, şimdi, İzmir Milletvekilimiz Sayın Mehmet Ali Çelebi’ye söz veriyorum.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Bakanım.

Kıymetli hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, Başkanım, bu ürettiğiniz çadırların ömürlerini sormak istiyorum. Bunu neden soruyorum: Şöyle düşünsək yani 1 milyon çadırı biz üretip kenara koysak bunun ömrü kısıysa bir sorun yaratır mı? Birinci sorum o. Ne kadar süre dayanacak? Evet, bu önemli bir şey çünkü. 2 milyon doldur ama ömrü kısa sürede dolacaksa, iki-üç seneyse sıkıntı yaşayabiliriz.

Bir de çadır sıkıntısını aşmak için bir önerim var, olabilir belki. Şimdi, devlet bazı büyük firmalarla yaptığı ihale şartnamelerine örneğin “kullanım ömrü dolmamış bin adet çadırı depolarında tutmak” şartı eklese bunun katkısı olabilir mi, böyle bir şey düşünüyor musunuz? Komisyonun takdirlerine sunuyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Evet, teşekkür ediyoruz.

Şimdi de Osmaniye Milletvekilimiz Mücahit Bey’e söz veriyorum.

Buyurun efendim.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Kızılay Başkanımız ve çok Değerli Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarımız; hoş geldiniz diyorum.

Tabii, Kızılay köklü bir kurumumuz. Hakikaten, Türkiye’de Kızılay, yüz elli beş yıldır dünyanın dört bir yanındaki insanlara umut, şifa bekleyenlerin parlayan hilali. Türk Kızılayımızın ve fedakâr gönüllerimizin yapmış olduğu hizmetlerden dolayı tebrik ediyorum. Her zaman Kızılayın yanındayız. Yanlışlar olabilir, hatalar olabilir, eksikler olabilir ama kurumu yıpratmamanın doğru olduğunu düşünüyorum. İnsanlar gelir geçer ama kurumlar baki. “Bu kurumlara kan vermeyelim.” “Kan vermeyeceğim.” Bu tür ifadelerin doğru olmadığını düşünüyorum. Ben de bir kan bağışçısıyım. Bizim kanlarımız belki birilerine can oluyor yani böyle bakmak lazım meseleye. Ben Osmaniye Milletvekiliyim, o gün Osmaniye’de deprem bölgesindeydim. O gün, Kızılaylı kırmızı yelekli kardeşlerimiz, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının yetkilileri, gönüllüler, sivil toplum kuruluşları, AFAD yetkilileri, herkes seferber oldu âdetâ. Ha, burada eksikler olabilir, tartışılabilir ama ben kurumların yıpratılmamasının doğru olduğunu düşünüyorum. Kızılay tüm dünyada. Endonezya’da bir tsunami oldu -2004’tü galibâdaha sonra Türkiye elini oraya uzattı, biz oraya gittik. Köyler kuruldu hem o TOKİ marifetiyle orada, Sri Lanka’da, Endonezya’da. Oraya biz gittiğimizde Kızılay bayraklarıyla karşıladılar Banda Açe’deki insanlar bizleri. Biz kendi kurumumuza sahip çıkalım, yıpratmayalım. Benim hatam olabilir ama Türkiye Büyük Millet Meclisinin ne suçu var? Türkiye Büyük Millet Meclisi -egemenlik kayıtsız şartsız milletin, ebedî- burası milletin tecelligâhı olan bir kurum. Yani kurumları yıpratmamanın doğru olduğunu düşünüyorum.

Ben tekrar teşekkür ediyorum, başarılar diliyorum. Yani burada gönüllü olarak çalışan kardeşlerimizin de gönüllerinin kırılmamasının doğru olduğunu düşünüyorum. Hakikaten, milletimizden Kızılaya karşı yoğun bir teveccüh var, yardım var. Kendi ilimden söyleyeyim, ben buradan Kızılay Başkanına ve yönetimine teşekkür etmek istiyorum. Niye? Kızılay kurumsallaştı; merkezde, ilçelerde, nerede yardıma muhtaç bir vatandaşımız var, nerede aç açık kalan bir kardeşimiz var elini uzatmaya çalışıyor. Yani bu kurumların kurumsallaşması dezavantaj değil. Anında müdahale anlamında, bu vatandaşlarımıza sahip çıkmak anlamında görevini çok iyi yaptığını düşünüyorum. Mesela orada kimsesiz çocuklar var, onlara sahip çıkıyor, eğitim veriyor, kıyafet veriyor; onları iâşe ediyor, ibate ediyor. Hiçbir bedel beklemeden yapıyor bunları. O yüzden, ben tekrar teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Evet, teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Efendim, sorular tamamlandı ama birkaç hususta birkaç soru da ben soracağım müsaadenizle.

Şimdi, evvela Kızılay bizim gönlümüzün özellikle Hilal-i Ahmeri. Bizde daha çocukluktan beri zarflar olurdu, harçlığınıza oraya vermek için can atardık yani bütün millet böyle. Hakikaten, Kızılay -sadece sizler değil- bütün milletimizin gerçekten gurur duyduğu bir kurum. Tabii, her kurumda yöneticilerin hataları veya birtakım eksikleri olabilir, bunları tenkit etmek tabii ki olabilir, bunu normal karşılamak lazım çünkü Ziya Paşa'nın dediği gibi: "Barıkayıhakikat müsademeyiefkârdan neşet eder." Yani hakikat kıvılcımı, fikirlerin çatışmasından ortaya çıkar. Sayın Başkan, bazı tenkitleri yapacağız, siz de cevap vereceksiniz mutlaka. Mühim olan, Kızılayı daha ileri noktaya nasıl götürebiliriz?

Tabii, burada şirketlerle alakalı da ben şunu söylemek istiyorum; şahsen ben de bunu çok düşündüm, bir mühendis olarak, bir vatandaş olarak, bir milletvekili olarak şunu düşündüm: Kızılay mademki devletten bir pay almıyor, özellikle birtakım yardımlarla işini yürütmeye çalışıyor -yani birtakım ticari faaliyetler dünyada başka kurumlarda da var- ticari faaliyetlerle gelirini artırsa olamaz mı? Bu da hakikaten bana çok garip gelmiyor, makul bir şey olabilir yani. Eğer oradan sağlanan gelirle yardım yapıyorsa önü açılmış olabilir, belki bundan dolayı da takdir etmek gerekir gibi düşünüyorum ben. Ama bazıları diyebilir ki: "Ya, ne gerek var?" Tamam. O zaman, biz devletten, bütçeden büyük bir pay ayıralım, Kızılay da vazifesini yapsın. O da bir düşünce ama bence kendi yağında kavrulması daha da iyi olur diye teklif ediyorum. Nitekim birtakım, maden suları gibi işletmeleri var, asırlık işletmeler bunlar. Oralardan da epeyce para kazanıyor, kazanması gayet tabii. Bunu da tamamen yardımlara ayırıyor.

Şimdi, Sayın Başkanım, siz de kısa ve öz olarak... Birtakım net sorular vardı, bunlardan birinde "Birtakım rakamlar verdiniz, bu rakamlara nasıl inanacağız?" diye soru soruluyor haklı olarak. Nasıl? Elinizde, bunları ispatlayacak yeteri kadar delil var mı? Bu önemli. Bir de ilk günden itibaren orada mıydınız? Yaptığınız faaliyetlerle ilgili, nerede, ne faaliyet yaptınız; bunu belki biraz daha açabilerseniz seviniriz yani gerçekten. Çünkü bazı arkadaşların "Kızılay ilk günde yoktu, kimse yoktu." diye birtakım tenkitleri var. Olabilir ama bunu da "Halep oradaysa arşın burada." diye ispat etmek gerektiği kanaatindeyim.

Şimdi, sözü size veriyorum ama şimdi cevaplayamayacağınız bazı rakamlar olabilir. Onları, bir hafta içinde, önümüzdeki hafta salı günü saat 16.59'a kadar cevapları göndermenizi istiyoruz.

Buyurun, söz sizde efendim.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Efendim, teşekkür ediyorum sorular için.

Öncelikle sizin sorunuzdan başlayalım. İlk gün oradaydık, Kızılayın bütün kapasitesiyle Kızılay Afet Müdahale Planı devreye alındığı anda -15 bin personelimiz var- tamamı bir afet kurumuna dönüşür ve Ankara'daki Afet Komuta Kontrol Merkezinin emrine girer, ben dâhil. Komuta Kontrol Merkezini Afet ve İklim Değişikliği Genel Müdürlüğümüz koordine eder ve hepimiz bu koordinasyonun altında daha önceden tanımlanmış senaryolar çerçevesinde çalışırız.

İlk çıkışlarımızın saatlerini örnek olarak vereceğim: Adana, 6 Şubat sabaha karşı 04.39; Ankara, 04.49...

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Ne çıktı orada?

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Afetle beraber ekiplerin sahaya intikal saatlerinden bahsediyorum.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Yola çıkması...

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Bunların tamamının araç takip sistemleri, kamera kayıtları, araçların içerisindeki fotoğrafların lokasyon bilgisi ve saatleri vardır; dilerseniz arz edebilirim tamamıyla ilgili.

Muş, 05.24; Afyon, 05.24; Kırklareli, 05.28; İstanbul, 05.28; Düzce, 05.29; İzmir, 05.46.

Gaziantep'teki ilk aksiyonlarımız, Gaziantep Aşevinin çalıştırılma saati sabaha karşı 05.00. Adana ikram dağıtımı, 05.30; Adana çorba dağıtımı, 09.00; Diyarbakır çorba dağıtımı, sabah 06.00; Şanlıurfa beslenme dağıtımı, 07.45; Malatya ikramlık dağıtımı, sabaha karşı 08.30; Pazarcık ikram dağıtımı, 09.00. Ben İstanbul'daydım, İstanbul'dan depremin merkez üssü olan Pazarcık'a ulaşmak için zorlu bir yolculukla kara yoluyla, bir kısmında da hava yoluyla gelmek durumunda kaldım. Ben saat 14.17'de Pazarcık'ta bu dağıtım yapılan, gıda dağıtımı yapılan merkezimizdeydim. Gaziantep'e Ankara'dan giden arkadaşlarımız sabah 07.15'te çıktılar, 08.23'te bölgeye vardılar. Ankara'da Genel Müdürümüz bulunmaktaydı.

TÜRK KIZILAYI GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM ALTAN – Biz de Kahramanmaraş'a aynı şekilde öğleden sonra -Nurdağı'nı aşmak zor oldu ama- ulaştık.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Dolayısıyla, İskenderun, saat 10.00; Antakya, 14.00; Kahramanmaraş çorba ve ikramlık dağıtımı 18.30 gibi. Bunların tamamını belge...

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Adıyaman'da kaçta oldunuz? Pazarcık...

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Adıyaman'da Adıyaman Şubemiz o anda yani deprem olduğu anda sahaya çıktılar ve ikramlık malzeme dağıtmaya başladılar ancak bölgede Şube Başkanımızın eşi ağır yaralandı, o ayrılmak zorunda kaldı. Hatay Şube Başkanımızın neredeyse bütün yakınları vefat etti. Kahramanmaraş Şube Başkanımızın annesi, babası, kardeşi, yeğenleri, tamamı enkaz altındaydı. Dolayısıyla, o bölgedeki ayakta kalabilen arkadaşlarımız, o şubelerdeki ayakta kalan arkadaşlarımız sahaya çıkarak basit arama kurtarma, artı beslenme faaliyetlerine hemen başladılar ama sistemin oturması, sahra mutfaklarımızın sahaya intikali 7 Şubat sabahı itibarıyla bütün bölgelerdeydi.

Dolayısıyla, biz ilk saatlerde bölgedeydik ve bu elbisemizi de o günden beri çıkarmadık, çağırduğunuz için bölgeden buraya geldik.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Başkan, bugün 57'nci gün, Samandağı'nda hâlâ muz serasında oturan var.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Bir tane leke yok üstünde.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Sizin elinizde çadır var mı? Kaç çadır var? Neden Hatay'da hâlâ muz serasında oturan vatandaşlar var?

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Şimdi, Sayın Vekilim, böyle bir usul yok.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Sayın Vekilim, Samandağı'nda muz serasında oturan bütün vatandaşların...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Efendim, o bölgeden bu şikâyetler bize geliyor, geliyor.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Müzeyyen Hanım, tamam, kusura bakmayın; bir toplantı yönetiyoruz. Size söz verdim, en çok konuşan da söz verdiğim kişi sizsiniz.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Hiç konuşmadım vallahi, çok kısıtlı konuştum.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Lütfen... Artık sorulara geçtik.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Efendim, iki gün önce Samandağ’da muz serasındaki vatandaşlarımıza temin ettiğimiz çadırları götürdük. Vatandaşlarımızın bir kısmı seradan çıkmamayı tercih ettiler çünkü erkekler o bölgede kalmıyordu. Ben o bölgeyi ziyaret ettim, erkekler hanımlarını oraya bırakmış, ayrılmışlar. Biz kendilerine farklı bir lokasyon önerdik, oradaki arkadaşlara “Size çadır kenti kuralım.” dedik fakat onlar arzu etmediler, eşlerinin onayını beklediler. Daha sonra, eşlerinin onayıyla beraber her birisi eşleriyle beraber kendi bulundukları evlerinin bahçelerine istediler ve bütün bu, muz serasında kalan vatandaşlarımızın tamamına çadır kurduk, giysi götürdük, beslenme desteği zaten veriyorduk buralara. Dolayısıyla, teyit edebilirsiniz.

Efendim, Gökan Bey’in “Seçimlerle geline kurumdan atamayla iktidarın oluşturduğu bir kuruma dönüştünüz.” ifadesi gerçeği yansıtmıyor. Burası bir cemiyet ve Dernekler Kanunu’na tabi ve üç yılda bir Genel Kurulu gerçekleştiriliyor. Ben de 2016 yılında 2 listenin yarıştığı bir Genel Kurulda seçilerek bu Başkanlığa geldim. Ben Sağlık Bilimleri Üniversitesinde Öğretim Üyesiyim, Afet Tıbbı Anabilim Dalı Başkanım, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölüm Başkanım; bu benim meccani vazifemdir. Burası bir cemiyettir, herhangi bir cemiyet gibi bir cemiyettir; dolayısıyla, seçilerek geliyoruz.

BAŞKENTGAZ ve Ensar meselesine değinildi. Bize yardım yapan kuruluşların bir kısmı doğrudan Kızılaya kurumsal bir bağış anlaşması yapmışlardır ve bütün bağışlarını Kızılay aracılığıyla yapmaktadırlar ama bu sayı çok fazla değildir. Bütün bağışlarımızdaki oranı 2016’dan bu yana yani bu vakada olduğu gibi binde 5’tir. Yani yaklaşık 58 milyon liralık bir bağış böyle bir ortak, bir başka kurumla ortak yürütülmesi kaydıyla verilmiştir. Kaldı ki...

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Şartlı bağış bu yani.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Şartlı bağış.

Bir başka kurumla ortak, bu adı geçen kamu yararını haiz bir vakıfla ortak yapılmak üzere çünkü bağışçı onun nasıl harcandığının kontrolünü bize yaptırmak istemektedir ama bu çok limitlidir, şimdiye kadar yaklaşık 28 kez olmuştur ve binde 5’tir. Adı geçen şirketin Kızılay aracılığıyla bir öğrenci yurdu yaptırmayı istediği dönemde “gayrimenkul yatırım ortaklığı” hüviyetinde olduğu için zaten vergiden muaftır, vergi vermemektedir, vergi matrahı sıfırdır. Dolayısıyla, kamunun herhangi bir vergi kaybı da olmamıştır. Burada sadece yürütülecek olan projenin Kızılay tarafından yürütülmesi istendiği için böyle bir uygulama yapılmıştır.

“Kızılay niçin şirketleştii?” Efendim, Kızılay bir “İslam vakfı” hüviyetinde kurulmuş cemiyettir. İslam vakfı medeniyetinde “akaret” dediğimiz, “akar” dediğimiz bir kültür vardır. Hayrı faaliyetlerinizi yürütmek için ve bağımsızlığınızı ve finansal sürdürülebilirliğinizi sağlamak için gelir kaynaklarına ihtiyaç duyarsınız. Kızılay kurulduğu günden bu yana iktisadi teşekkülleri olan bir cemiyettir. Afyonkarahisar çok iyi bildiğiniz yer, 1926 tarihinde Mustafa Kemal Atatürk tarafından imtiyazı Karahisar-ı Saib’den alınarak o dönemde Abdülhamit Han’ın vakfiyesi Şişli Etfal Hastanesine akıtılıyordu. Şişli Etfal Hastanesi Sağlık Bakanlığına geçtikten sonra bu şirket Kızılaya imtiyaz olarak verilmiştir. Dolayısıyla, çadır şirketi 1954, maden suyu şirketi 1926’dan beri var. Zaten Kızılaya ithal edilen röntgen filmleri, birtakım ilaçlardan ticaret yaparak gelir elde etme imtiyazı, inhısı verilmişti. Dolayısıyla, bu, Osmanlı Dönemi’nden, Cumhuriyet Dönemi’nden gelen ve bugüne kadar da devam eden bir uygulamadır, değişen bir şey yok. Sadece şu olmuştur 2018 yılında: Bu yapılar derneğin iktisadi teşekkülüyken, tüzel kişiliği bulanmayan iktisadi teşekkülüyken biz bu yapıları SPK denetimine sokmak ve vatandaşa daha şeffaf hesap verebilmek ve daha profesyonel yönetmek için sermaye şirketlerine dönüştürdük, yüzde 100’ü Kızılay Cemiyetine ait olan, sermaye şirketlerine dönüştü ve SPK denetimine sokuldu.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Evet.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Bu tarihten sonra Kızılayın kârlılığı benden önceki döneme göre 66 kat, cirosu 25 kat artmıştır.

Gökân Bey, ben hatırlıyorum, 7 Şubatta Hatay’da beraberdik, doğru ama Ahbap Derneğine çadır satışı 10 Şubatta yapılmıştı. Dolayısıyla, o tarihte böyle bir şey zaten gündemde yoktu. Bundan ne Ahbap Derneğinin Başkanının haberi vardı -o da zaten haberinin olmadığını, arkadaşlarının bunu yaptığını söyledi- ne benim haberim vardı yani dolayısıyla yapılan işlem benim haberim olmadan yapıldı. Fakat bizler faaliyet gösterirken yüce Meclisimizin çıkardığı mevzuatlara uymak zorundayız. Dolayısıyla bir cemiyetin iktisadi teşekkülü zarar edemez; zarar ederse, bu, kurum zararı olarak bize sorumluluk olarak döneceği için iktisadi teşekküller olarak, ben Kızılay Cemiyeti olarak kendi iktisadi teşekkülünden çadırı parayla alıyorum; AFAD’ın alması da gayet doğal. Yani biz, Kızılayımızın çadır şirketi AFAD’ın açmış olduğu ihaleye giriyor -imtiyazımız yok- ihalede en düşük fiyatı veriyor ve üretip satıyor.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Peki, neden ilk anda bu çadırları göndermek yerine deponuzda sakladınız? Soru bu, soru bu.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Ya, şimdi, Sayın Vekilim, o zaman, kusura bakmayın...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Efendim, ama bunları kamuoyu merak ediyor.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Cevaplayayım efendim.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Merak ediyor ama ben söyleyeyim... Çadırın yüzde kaçını?

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – 130 bin çadırın içinden 2.050 çadır efendim.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Efendim, müsaade ederseniz kendisi cevap versin. Neden rahatsız oluyorsunuz siz benim sorduğum sorudan?

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Ya, rahatsızlık değil ama bu çadır o kadar gündeme geldi ki ya...

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Sayın Vekilim, şöyle...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Ama yani şimdi, elde çadır varsa, stokta çadır varsa bu satılmalı mıydı yoksa depremin ilk anında vatandaşa mı ulaştırılmalıydı?

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Sayın Vekilim...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Soru bu.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Müsaade et, cevap veriyor.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Kamuoyunda oluşan hassasiyeti saygıyla karşılıyorum ve bu konuyla alakalı kendi kendimizi de eleştirmek, hatalarımızı değerlendirmek ve varsa telafi etmek noktasında da öz eleştiri yapıyoruz ancak kamuoyundaki oluşan haklı itiraz veya vicdani birtakım yaralanma diyeceğimiz husus şu sebepten oluştu: Olayın gerçek boyutu olan Kızılaya ait bir iştirakin... Ahbap Derneğine “çadır alsın” diye bağışlanmış olan paralar yani çadır şartıyla bağışlanmış paralar Ahbap Derneğinin çadır almak için tedarik etme noktasında dünyanın en büyük afet çadırı üretme kapasitesine sahip olan Kızılay Cemiyetine dönmüş, Kızılay Cemiyetinin de satış ekibi bu çadırların AFAD’a teslim edileceği ve bölgeye gideceği için... Hâlbuki bu çadırlar Uluslararası Göç Örgütü için üretilmiş ve depoda sevk edilmeyi bekliyor, kesinlikle Uluslararası Göç Örgütüne dönüyor arkadaşlar: “Bu çadırlar size verilmeyecek, bölgeye sevk edilecek.” Ahbap Derneği bunu talep ettiğinde şirketten, AFAD’a teslim edeceğini düşündüğünde ve şartlı bağış kaynağı elinde olduğu için bu arkadaşlarımız bizimle istişare etmemişler. Bana sorsalardı, Genel Müdürümüze sorsalardı biz “Göndermeyin, Ahbapa

göndermeyin; bizim lojistiğimiz var, biz bunu kendimiz götürürüz.” derdik ama sormamışlar. Ama sonuç itibarıyla o çadırlar, 10 Şubat tarihinde verilen o çadırlar bölgeye götürülerek kurulmuş ve ihtiyaç sahibi olan vatandaşlara...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – O gidiş tarihi.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Sayın Vekilim...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sizin Haluk Bey’le birlikte konteynerde olduğunuz tarih 7 Şubatı.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – O tarihte değildi efendim. 7 Şubatı o, 10 Şubatta gerçekleşti işlem.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – E, tamam, onu diyoruz.

TÜRK KIZILAYI DERNEĞİ GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Efendim, arz edeyim.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Gökan Bey, orada 7 Şubatta ben de vardım, o konu konuşuldu mu orada? Bakın, ben o konteynerden çıkmadım; siz de oradaydınız, ben de oradaydım, Haluk Levent de oradaydı, Kerem Bey de oradaydı.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Bütün yönetim oradaydınız ya, herkes oradaydı.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Böyle bir konu konuşulmadı.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Ne zaman Haluk Levent’le konuştunuz siz?

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Hayır, konuşmadık diyorum.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Haluk Levent’in ifadesi var: “Deprem’in 2’nci günü biz bedelini ödedik, aldık.” diyor.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Hayır, ben de o konteynerdeydim; hatırlayın. Çadır konusu kesinlikle konuşulmadı.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Sayın Vekilim...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Açın Haluk Levent’in açıklamalarını.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Nerede konuşuldu, nasıl o bağlantı sağlandı?

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Sayın Vekilim, efendim, şunu arz edeyim...

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Müsaade eder misiniz arkadaşlar, cevap veriyor.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Haluk Levent niye orada o zaman yani?

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Müzeyyen Hanım, lütfen, cevap versin; siz söylediniz.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Kamuoyunda oluşan haklı itiraz şu sebepten oluşmuştur efendim: “Kızılay kendi depolarında olan çadırı yani vatandaşın bağış yaparak, Kızılayın o bağış kaynağıyla üretmiş olduğu çadırı götürülüp bir vatandaşa ya da Ahbap Derneğine satıldı.” diye lanse edildiği için kamuoyunda bir itiraz oluşmuştur yani gerçek çarpıtıldığı için bir itiraz oluşmuştur. Dolayısıyla burada vatandaşın bağışıyla yapılmış bir çadır yoktur, vatandaşa parayla satılan bir çadır yoktur, vatandaşa parayla satılan bir gıda kolisi yoktur. Bu çarpıtıldığı için, kamuoyunda biz bir nefret nesnesine dönüştürülüp günler boyunca, dakikalar boyunca ekranlarda en mahremimize kadar, ailemize kadar tehdit edilip farklı farklı tehditler de oluştuğu için, vatandaş artık bir linç nesnesine dönüşmüş olan bu hadisede gerçeği de anlamak istemedi. Dolayısıyla olayın aslı budur efendim, vatandaşa yönelik herhangi bir ticari bir satış olmamıştır, olamaz da. Bu Cemiyetin iktisadi teşekkülü

çadır şartlı bağışıyla bize gelen bir firmaya bizim bilgimiz dışında bu 2.050 tane yani bizim bir buçuk günlük üretim kapasitemiz olan çadırı vermiştir, çadır da ertesi gün bölgede AFAD'ın gösterdiği yere kurulmuştur.

“Çadır şirketinizi başka bir taşeronla verdimiz.” Çadır üretimi sürekli olması gereken bir üretim değil. Siz yüksek kapasitenizi sürekli bu üretimi yaparak tutamazsınız. Bizim bünyemizde yaklaşık 200 civarında işçimiz bulunur ama yüksek sipariş aldığımızda biz birtakım alt yüklenicilerle anlaşma yaparız; bunlar bize usta getirirler, dikici getirirler, paket yapan insanlar getirirler. Tıpkı kamunun temizlik hizmeti aldığı gibi biz de buna benzer, ihaleyle firmalardan hizmet alırız; bu ondan ibarettir. Kapasitenin yüksek ihtiyaç olduğu dönemlerde büyütülmesi, sonra ihtiyaç karşılandıktan sonra çekirdek kapasitemize dönmek için yapılır.

Şirketlerden huzur hakları vesaireler, 5 maaş falan gibi... Efendim, bunların hepsi hilafihakikattir. Kızılay'daki bütün iş ve işlemler kamu teamülleri çerçevesinde yürütülmektedir. Kamu teamülleri çerçevesinde bir yerden ödenti yapılmaktadır. Bu ödenti de ben ve genel müdürlerim yıllık 25 milyar gelir ve gider tahakkukuna imza atıyoruz. Yapmış olduğumuz iş ve işlemlerden doğan çok sayıda risk var. Örneğin bir beyannameyi geç veriyorsunuz ya da aracınız... Mesela ben size bir yılda arabamın yani afet operasyonlarına giden arabamın ödediği trafik cezası miktarını söyleyeyim, 30 bin lira, benim yani kendi makam arabamın. Biz derneğiz, herhangi bir imtiyazımız yok; EDS'den geçerken ceza geliyor. Veya işte, herhangi bir şubemizin bir sigortayı geç yatırması, elektrik faturasını geç yatırmasından kaynaklanan cezalar gibi, bunlara ödeniyor. Yani dolayısıyla bu, bir yerden alınan bir ödenti, o da bahsedildiği gibi, böyle 5 katı maaş, falan öyle bir şey değil. Dolayısıyla brütü 2 dijital rakamlar bunlar da.

Efendim, hepimiz yani biz denetleniyoruz, Devlet Denetleme Kurulu denetliyor. Bunların her biri defalarca, her bir iş ve işlem -savcılıklara şikâyet ediliyor, İçişleri Bakanlığına- denetleniyor, dolayısıyla kamu teamülleri doğrultusunda bu faaliyetleri yürütmekteyiz.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Evet.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – “Kolilerin dağıtımı bir belediye aracılığıyla...” dedi Sayın Vekilim, ben detayını alırsam soruşturacağım; bir bilgin yok.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Başkanım bu 2 bin çadır Ahbap yerine AFAD'a gitse, o da ödeme yapıyor mu?

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Tabii, tabii, tabii. Kızılay'a da verse ben de yapacağım.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Aynı şey.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Yani şirketten kendi iktisadi teşekkülü zarar edemez.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Ticari kuruma dönüşmüş.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Zaten mesele orada, sorun orada. Şirketleştigi için zaten...

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Şimdi, arkadaşlar...

NECİP NASIR (İzmir) – Hepsi aynı yöntemle, diğer yardım kuruluşları da aynı, iktisadi teşekküllerle...

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Sizin de elinizde olan bir belge çünkü Türkiye Büyük Millet Meclisi belgelerinden elde ettik, bizde de var karşılığı. İsmet İnönü Paşa Cumhurbaşkanı ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir çadır ihtiyacı var. Bu çadır ihtiyacının

karşılanması için Kızılay Cemiyetine Türkiye Büyük Millet Meclisi yazı yazıyor Meclise çadır satması için ve biz de üretmiş olduğumuz, fabrikalarımızda üretmiş olduğumuz çadırı Türkiye Büyük Millet Meclisine yatırıyoruz. İsmet Paşa'nın emriyle de para Kızılaya...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Afet mi olmuş, Meclis yıkılmış mı?

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Afet yok ama o zaman, o zaman bir afet yok.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Yani dolayısıyla iktisadi...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Şimdi olağanüstü bir durum var, olağanüstü hâlde istenilirse el konulamaz mı bu çadırlara? Konulabilirdi. Başka soruya gerek yok.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Arkadaşlar, sizin istediğiniz gibi, herkesin istediği gibi şey yapıyor; dinliyoruz, cevap verecek.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Efendim, biz de soru soruyoruz yani sormayalım mı? Ne yapalım? Aklımızda kalanları sormayalım mı?

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Ya, kusura bakmayın, sordunuz. Burada toplantıyı yönetmek durumundayım. Herkese birer defa söz verdim. Bakın, O kadar çok görüşeceğimiz, konuşacağımız kurumlar var ki şu anda.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Sayın vekillerimin itirazını paylaşıyorum.

Kıymetli Hocam, bu süre zarfında yani çok büyük bir yıkım olmuş, 600 bini aşkın müstakil ev ve iş yeri yıkılmış, dolayısıyla bu büyük yıkımda çok yüksek bir barınma ihtiyacı var, bu barınma ihtiyacı için bütün dünyadan biz kimin elinde hangi çadır varsa bunun temini için zaten seferberlik yapmışız. Yani dolayısıyla bu anlamda bize sorulmuş olsaydı -yani bu arkadaşlarımız koordinasyon dışında vermişler- biz zaten bunu Cemiyet olarak alıp verirdik.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Efendim, tamam, o konu anlaşıldı.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Efendim, “Kan vermiyorum.” meselesi veya “Vermeyeceğim.” meselesi... Türkiye’de kan, kan ürünleri, plazma ve kök hücre tedariki konusunda Kızılay, devletimizin kendisine kanunla yüklemiş olduğu millî bir ödevi tek el olarak yapmaktadır, başka bir kurum herhangi bir şekilde hastanelere kan tedariki yapmamaktadır, sadece Bakanlığımızın geçici 13 tane merkezi dışında. Türkiye’de 1.564 tane hastane bulunmaktadır ve her gün biz 300 noktadan yaklaşık 9 bin ünite kan bağışı alıp bunu Türkiye’nin 4 noktasında tetkiklerini yaparak, ayrıştırarak Türkiye’nin 1.564 noktasına dağıtmaktayız, her yıl 7 milyon hastaya kan tedarigi yapmaktayız. Buna benzer söylemler ulusal kan güvenliği arzını tehdit etmektedir ve hastalarımız açısından çok büyük risk oluşturmaktadır, bu söylemin terk edilmesi gerekiyor hastalarımız açısından.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – İzmir’de bir kan merkezi açılışında bulunmuştum, o çalışıyor değil mi?

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Çalışıyor.

Efendim, kan, bir insan dokusu olduğu için ticarete konu edilemez, alınıp satılamaz. Sosyal Güvenlik Kurumu ile Kızılay arasında yapılan bir protokol çerçevesinde Sosyal Güvenlik Kurumu, yapılan bütün bu operasyonun hizmet maliyetini Kızılay Cemiyetine ödemektedir, Kızılay herhangi bir kişiyle veya hastayla veya hastaneyle bu anlamda bir ticari ilişki kurmamaktadır.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Parayla kan satmıyorsunuz.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Kesinlikle satılamaz zaten kanuna aykırı. Özel bazı hastanelerin yapmış olduğu uygulamalar kanuna aykırıdır, bu konuyla ilgili şikâyet hâlinde veya duyumumuz hâlinde doğrudan suç duyurusunda bulunmaktayız. Dolayısıyla her yıl 6,5-7 milyon

kan bileşenini teslim ediyoruz ve bu konuyla alakalı SGK zaman zaman da maalesef hizmet bedelinin altında ödeme yapıyor. 2019 yılından 2022 yılı sonuna kadar bizim yapmış olduğumuz sübvansiyon miktarı 2,9 milyar lirayı geçmiştir, bırakın kâr etmeyi sübvansiyon yapmaktayız.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Evet, Sayın Başkanım, toparlarsak çünkü Sağlık Bakanlığı bekliyor şu anda.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Toparlıyorum efendim.

Müzeyyen Hanım'ın "Neden istifa etmiyorsunuz?" sorusu; efendim, bu, şu şuna benziyor: Yani bir yerde yangın var ve itfaiye teşkilatı o yangını söndürmeye çalışıyor, birileri bu teşkilatın başarısız olduğunu ifade ediyor ve "Görev yerinizi terk edin." Diyorlar. Bu, gerçekle ve realiteyle işin doğasına çok uymayan bir yaklaşım. Türkiye Cumhuriyeti bir devlettir ve kurumları vardır. Bir görev zaafi veya şu anda yapmış olduğunuz gibi denetleme fonksiyonunu icra ediyorsunuz, yapacağınız bir tespit eksik veya kusur...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Kişisel olarak siz ayrıldığınızda Kızılay batıyorsa kapatalım.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Batmaz efendim.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – O zaman kurumdur orası, kurumsal bir yer.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Müzeyyen Hanım, bu şekilde karşılıklı şey yapmayalım lütfen, Komisyonomuzun mehabetine uymuyor yani.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Ben yapmam, ben haddimi bilirim, ben uzman olduğum konuda...

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Efendim, Kızılay Genel Başkanı istifa ettiği anda tüzüğümüz gereği iki ay içerisinde Genel Kurula gidilmek zorundadır, Kızılay Genel Başkanı istifa ettiği anda tüzüğümüz gereği iki ay içerisinde Genel Kurula gidilmesi gerekir. Kızılay Genel Başkanıyla beraber Yönetim Kurulunun istifası hâlinde Kızılayın idari anlamdaki işlemleri durur, kaldı ki oluşacak olan tartışmalarla sahada 300 bin gönüllümüzün bu anlamda yönetilmesi kaotik bir duruma dönüşür.

YUSUF ZİYA YILMAZ (Samsun) – İzaha gerek yok.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – İzaha gerek yok efendim, bu tür...

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – "AFAD"la beraber enkaz altında kaldınız." ithamını da kabul etmiyorum. Çünkü 21'inci yüzyılda insan kaybı açısından ve alan açısından insanlığın yaşamış olduğu 5'inci büyük afetle karşı karşıya geldik.

Bakın, ben afet tıbbı hocasıyım, ömrünün yarısı savaşlarda, afette geçmiş bir insanım. Yugoslavya'nın dağılmasından bu yana yani Bosna-Hersek'teki savaşta, Kosova'daki savaşta Marmara depreminde bizatihi çalışmış bir hekimim ben; isim afet tıbbı, Afet Yönetimi Bölüm Başkanımıyım. Ben, dünyada, Ukrayna savaşında da bulundum, çalıştım, Suriye'nin içerisinde hâlen çalışıyoruz.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Afrika'da çalışmalarınız var.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Bu büyük yıkımı, bu kadar yaygın bir yıkımı, 2 bin Hiroşima bombası kadar 30 katrilyon jüllük bir şeyi dokuz saat arayla 100 bin kilometrekare alanda yaşadık, bu büyük enkazın altından... Bakın, Haiti'de, bakın küçük ada ülkesi Haiti'de enkazın kaldırılması beş yıl sürdü, hâlen enkazı nasıl kaldırılacağız, nasıl ayrıştıracağız...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – 2020 kitaplarında Kahramanmaraş sismik boşluk; 7,5 büyüklüğünde deprem, yazmışsınız, bilinmeyen bir şey değil ki.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Tabii. Biz, bu bölgedeki depremi bekliyorduk.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Yani dönüştürülebilseydi o kentler oradan alınabilseydi bu olmazdı.

NECİP NASIR (İzmir) – Kentsel dönüşüme müsaade edilmedi ki.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Ya, yapmayın Allah aşkına, her seferinde getirip önümüze koymayın. Kentsel dönüşüm aslına uygun yapılmış olsaydı kimse itiraz etmezdi.

RECEP UNCUOĞLU (Sakarya) – Orada sadece Maraş var, bu depremde Amanos segmentine kadar hepsi birden kırıldı, o beklenen bir durum değildi; sadece Pazarcık segmenti değil.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, söz vermeniz lazım.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Evet arkadaşlar, kimseye söz vermiyorum, toparlıyoruz.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Gene, Müzeyyen Hanım -Allah şifa versin- yakını için Avrupa'daki trombosit ile ilgili olan bir örneğinden bahsetti, "Biz de bulacak mıyız bunu?" dedi. Efendim, bazı "subgrup"lar vardır, meslektaşlarım bilir; mesela Bombay grubu, 1 milyonda 1 tanedir. Türkiye'de 80 tane Bombay tipi kan hücresi vardır ve mesela, geçenlerde bir hanımefendi için, Bombay tipi kan hücresi olan bir hanımefendi için bir kanamalı durum oluştu. Bakın, 1 milyonda 1 için stok tutuyoruz biz. Yani dolayısıyla 6-7 milyon insana kanı, trombositleri biz ihtiyaç duyduğunda ulaştırmaya çalışıyoruz, sıkıntılı zamanları oluyor mu? Oluyor, aşırı hava olayları, ramazan durumları, işte kış gibi durumlar, buralarda da vatandaşımız dönüyor ve bağışını artırmasını rica ediyoruz.

Efendim, toparlıyorum. Tarihi geçmiş olan gıdalar... Bütün mutfaklarımızda, 1.900 dağıtım noktamızda bütün imalatlarımız şahit numuneler alınıp dolaba konularak bakteriyolojik ve kimyasal testlerden geçtikten sonra vatandaşlarımıza ulaştırılmaktadır Tarım Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğümüz tarafından ve bizim tarafımızdan. Kesinlikle, vakti, son kullanma tarihi geçmiş 1 tane gıda zehirlenmesi söyleyin bana... 1 tane ürünü siz bırakın, 200 milyon öğün gıda dağıttık 800 paydaşımızla beraber. Biz, koordinasyonu sağlıyoruz Tarım Bakanlığımızla beraber. Tüm mutfaklardan, ham maddesinden pişirildikten sonra ve dağıtım noktasında numuneler alınıyor, her gün ve bunlar şahit olarak tutuluyor; herhangi bir niza olması durumunda o şahit numuneler açıktır, 200 milyon öğünün tamamının şahit numuneleri dolaplardadır, dondurulmuştur, çözündürüp mikrobiyolojik analizini yapabiliriz.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Birkaç soru sormak istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Vekilim, çok geciktik.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Ama önemli bir kurumu konuşuyoruz.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Efendim, sizin sorularınıza cevap vereceğim Necdet Bey, şu anda ona geldi sıra.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Başkanım, biraz hızlı olursanız bugün gerçekten çok sunum var, bitirmek durumundayız.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Mağdurlar da burada olsaydı... Efendim, biz, gecenin ikisinde, birinde, Samandağ'da, Defne'de, Kahramanmaraş'ta, Pazarcık'ta, Elbistan'da geziyoruz, vatandaşlarımızla beraberiz; biraz önce bahsettim, çağırdığınız için geldik yani dolayısıyla zaten sahadayız, vatandaşlarımızla beraberiz. Burada IFRC'nin yani Kızılay ve Kızılhaç Komitesinin, Kızılayın statüsüyle ilgili, ticaret yaptığı için kurumu hareketin dışına çıkarmakla ilgili bir karar üzerinde tartıştığınan sayın vekilimiz bahsetti; tamamen yalan. Bunu bizatihi IFRC'nin kendisi

resmî olarak yalanladı, bu haberi yapan Habertürk de bunu tekzip ederek aynı yerden, Kızılay Cemiyeti IFRC'nin 192 cemiyetimizin 3 büyük cemiyetinden 1 tanesidir, Kızılayın yürütmüş olduğu ticari faaliyetleri Amerikan Kızılhaçından, Alman Kızılhaçından, Pakistan Kızılayından, İran Kızılayından tamamı, bütün cemiyetler yapmaktadır, bu yaygın bir uygulamadır, herhangi bir tartışılacak bir mevzu yoktur diyerek meseleyi kapattı.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Evet, az önce ben de söyledim. Ben Afyonluyum, Kızılay Afyonkarahisar Maden Suyunun yüzyıllık neredeyse bir şeyi var yani bir şirket.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – “İhale yaparken ramazanda sahur çıkacağına hesapladınız mı?” Efendim, biz operasyonumuzu, beslenme operasyonumuzu taşere etmiyoruz, öz kapasitemiz ve gönüllülerimizle beraber yapıyoruz, herhangi bir ticari faaliyet anlamında hizmet almıyoruz, tamamı kendimiz, kendi öz personel kapasitemiz ve gönüllülerimizle beraber çıkarılıyor.

“Günlük 50 üretiminiz var konteyner olarak, on iki gün çalışmışsınız.”

Evet efendim, Malatya afet bölgesiydi, işçilerimizden enkaz altında kalanlar oldu.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Üç ay önce faaliyete başlamışsınız, çalışmaya. Üç ay önce, doksan gün...

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Efendim, biz sipariş durumunda eğer varsa...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Şu anda da elli gün hesaplasanız 2.500 eder, günde 5 tane, elli günde.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Sipariş durumunda üretim yapıyoruz. Kızılay, sınırsız kaynağı olan bir cemiyet değil, bize herhangi bir sipariş olduğunda biz bu üretimi yapıyoruz. Biz, bu fabrikayı Malatya'ya Kahramanmaraş depreminin riskini bildiğimiz için kurduk, dünyanın en büyük afet barınma sistemleri fabrikasıdır ve afetin o ilk döneminde çalışanlarımız, yöneticilerimiz afetzede oldu, kayıplarımız var, afet şehitlerimiz var. Biz, bir hafta, on gün sonra başka yerlerden Kayseri'den, İstanbul'dan usta getirerek fabrikayı ayağa kaldırdık. Dolayısıyla şu an günlük...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkanım, zaten sizin göreviniz acil durumda müdahale etmektir, rutinde bu olur, bunun derslerini de veriyorsunuz siz. Bunu bari siz söylemeyin, eğitimi siz veriyorsunuz.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Sayın Vekilim, bize bir bütçe ayrılırsa biz bu üretimi yaparız.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Bakın, onu söyleyin bize, “Bütçe olmadığı için yapamıyoruz.” deyin, biz Komisyon olarak bunu konuşalım. Siz diyorsunuz ki: Ama...

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Evet efendim.

Siz eğer dersiniz ki “Kızılay barınma sistemleriyle ilgili bütün kapasitesini devlete ayırsın ve biz bunu sübvansede ediyoruz.” Biz kapasitemizi istediğimiz kadar büyütebiliriz ve bütün üretimimizi sizin için yapabiliriz.

Bu konuyla alakalı arz ederim.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Peki, teşekkür ederiz.

Şimdi, Sayın Vekilim, ikinci defa söz vermiyorum ama bir dakika, sadece sorularınızı sormak...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Genelde mesela siz de her konuda, her şeyde bir açıklamada bulunuyorsunuz, biz de Komisyon üyeleri olarak bir soralım.

Sayın Başkan, şimdi siz anlatıyorsunuz, dinliyoruz sizi. Asıl burada bizim gerçeklerle yüzleşmemiz lazım, hakikatin ortaya çıkması lazım. Konuştuğumuz “insan” ve canlar, yaşamını yitirenler ve çaresiz olanlar. Yani kendinize göre anlatıyorsunuz, şimdi diyorsunuz ki: “Ben hocayım.” Sizin hocanız da diyor ki: “Ben hoca olsam bundan utanıyorum bu eğitimi verdiğim için.”

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – O hoca benim hocam değildi.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Neyse yani.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Yanlış hatırlıyor.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sonuçta ben de hekimim, siz de hekimsiniz. Bütün hekimlerde, hekimlikte bir eğitim var.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Bizim zamanımızda asistandı.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Şimdi, ben eğitimi veriyorum diye bir kural yok. Ya, bu ülkede Eczacılar Birliğine çadır satıldı. Şimdi, normal şartlarda istersiniz; ben çiftçiyim, tarımla uğraşıyorum, pamuk toplayacağım, çadır lazım, dışarıdan alacağıma Kızılay satıyorsa alırım; burada bir problem yok. Bir olağan durumda, olağan seyir hâlinde bu işler olur. Bunun ismi afet. Afette bin küsur çadır satılıyor ve sizin haberiniz olmuyor. Yani insanlar çadır bekliyor, insanlar su bekliyor; haberiniz olmuyor: “Benim haberim olmadan sattılar.”

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Vekilim, sorunuzu sorun.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – O kişiler çalışıyorsa bu sizin ayıbınız. O kişiler hakkında işlem yapılmamış. Ya, bu geçirilecek bir konu değil, değil. Yani bu sıyrılacak... “Benden habersiz.” O zaman sizin orada oturmamanız lazım habersizse. Siz bu işin eğitimini veriyorsunuz. Ben size bir hekim olarak desem ki: “Böyle böyle oldu, bir hafta sonra benim haberim oldu.” Siz diyacaksınız ki: “İyi bir yönetici değilsiniz. İyi bir lider değilsiniz. Beceremiyorsunuz.” Yani bunun gerekçesini insanlar sormak istiyor. Burada bu şeyi masumiyetle örtemeyiz. Yani gelip insanlar çadır getiriyorlar, büyük devasa çadır. İlaç dağıtacaklar ücretsiz, yanılmıyorsa 140 bin liraya çadır satmışsınız, bununla ilgili soruşturma açmak lazım. Eczacılar Birliği kamu yararına... İşte, keşke ben diyorum ya, burada olsaydı Eczacılar Birliği, durumu şöyleseydi.

Bir diğeri, bakın, ben isim söyleyeyim: Kızılay Kan Hizmetleri Genel Müdürü Sayın Kerman -bilmiyorum burada mı arkadaşımız, değil mi- demiş ki: “Devlet hastanelerine kan satmamız normaldir, devlet hastaneleri zaten birer işletmeye dönüşmüş. Haberi var, işletmeye dönmüş yani o bile kamudaki devlet hastanelerini işletme gibi görüyor. Yani kafa böyle çalışıyor; şirket gibi, işletme gibi görülüyor ve her kurum bunu da tartışıyor.

Sayın Başkan, biliyor musunuz problem ne? Kızılay -Mecliste de bunu çok konuştuk- geçmişte bu zarflara konulan paralar, gündeme getirdik, okulda o önlüklerle beraber gittiğimizde... Bugün insanlar Kızılay yerine Ahbapa, başka bir kuruma yardım edip size göndermiyorsa sizin kendi kendinize sormanız lazım.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Evet, peki, teşekkür ederim.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sizin kendi kendinize sormanız lazım: “Niçin bizi tercih etmiyorlar da bir yardım kuruluşunu tercih ediyorlar?” Bu güvenilirliği ortaya çıkartmanız lazım.

Bir diğeri, Sayın Başkan, böyle geçiştirerek söyledi, siz araçlarla geçiyorsanız, Kızılayın kurtarma ekipleri eğer trafik cezası alıyorsa bir afet durumunda, eğer yol ücreti alınıyorsa, eğer elektrik kesintisinden dolayı mahrumiyet yaşıyorsa, eğer doğal gazdan dolayı mahrumiyet yaşıyorsa, biz bunu çözemiyorsak bu ayıptır.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Doğru, onu...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Bu ayıptır ama makam araçları içinse ona bir şey diyemem, makam aracı afete mi gidiyor, gitmiyor onu bilemem. Ama Kızılayın afet durumunda Adıyaman’a, Malatya’ya, Urfa’ya, sele, Afyon’a bir yere giden aracı eğer elektrik nedeniyle ceza alıyorsa...

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Efendim, itfaiye gibi bunlara da geçiş üstünlüğü vermemiz lazım diye düşünüyorum.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – ...eğer doğal gaz nedeniyle ceza alıyorsa, eğer aracına ceza kesiliyorsa bu Parlamentonun ayıbıdır.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Evet, teşekkür ederiz.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Evet, kısa Sayın Başkan...

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Siz de çok kısa... Toparlayalım çünkü hakikaten çok uzadı.

Buyurun.

Vekilim, Gökkan Bey, bir dakikalık söz veriyorum.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanı “Araç gereçlerimizi deprem bölgesine gönderirken müracaat ettik: ‘Gönderilecek çadırlar varsa kamyonlarımız boş gidiyor.’ Bize dönüş yapılamadı ve kamyonlarımız deprem bölgesine boş gitti.” dedi. AFAD’ın ve Kızılayın stoklarında demek ki çadır vardı.

2) Haluk Levent’in “Ertesi gün çadır aradık, her yerde çadır aradık Kızılayda olduğunu öğrendik, bulduk, söyledikleri fiyatı verdik, bedelini ödedik, çadırlarımızı aldık. Benim görevim buydu.” diye basın açıklaması var.

3) Kızılay ürettiği çadırları AFAD’a satıyor, yardım kuruluşları ve şirketlere satıyor. Kızılayın Etimesgut’taki çadır fabrikasını ise uzun bir süredir, AK PARTİ Keçiören ilçe teşkilatı kurucularından olan ve hâlen Keçiören Belediyesinin AK PARTİ’li Meclis üyesi Ali Gökşin işletiyor. Ali Gökşin Kızılayın fabrikasında ürettiği çadırları Kızılaya satıyor. Kızılay da satın aldığı çadırı AFAD’a satıyor. Ya, şimdi buna bir açıklık getirmek gerekiyor. Bu basında da çıktı, bu konuyla ilgili henüz bir açıklamanızı ben duymadım. Yani mesela çadırı dağıtacak olan AFAD’sa niye AFAD mesela kendisi bunu üretmiyor ya da piyasadan ihale yoluyla almıyor? Yani siz bu çadırları üretmiyor iseniz o zaman niçin siz taşeron üzerinden... Bakın, burada, 2016, 2017, 2019; Ali Gökşin ailesinin sahip olduğu Tuğba Çanta firmasından 18.830 çadır almışsınız. Daha sonra bir ihale yapmışsınız, 120 bin çadır, üretiminin de Etimesgut’taki fabrikada yapılması koşuluyla da yine aynı firma tarafından satın alınmış, ihale kazanılmış.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Evet, sorunuz...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Bunların açıklığa kavuşması gerekiyor. Yani Kızılay bir afet... Yani sizin öngördüğünüz, AFAD’ın size bildirdiği, size öngördüğü Kahramanmaraş depremini boş verin; Marmara depreminde, başta İstanbul olmak üzere, Marmara kıyısında bulunan şehirlerde 7,5 büyüklüğündeki bir depremde lazım olacak olan çadır miktarı nedir ve siz bunun ne kadarını temin

ediyorsunuz? Aydın-Denizli hattında meydana gelecek olan bir depremde, meydana gelecek olan çadır ihtiyacı nedir? Ya da Bingöl Karlıova-Yedisu bölgesindeki depremde... Yani bunların hepsinin senaryosunun bitmesi ve stokların orada bulunması gerekir.

Sorumuz bu.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Doğru, teşekkür ederim.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Sayın Başkan, ben de bir tek soru soracağım.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Şimdi, efendim...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Bir tek, son sorumu soracağım, başka sorum yok.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Son soruyu sorun, başka kimseye söz vermeyeceğim.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Son olarak...

Sayın Başkan, “Bu afet anında istifa edersem Kızılay çöker.” tarzı bir yaklaşımınız oldu, milletvekilliğine adaylık koyarsanız benzer bir durum yaşanacak mı?

Bu kadar, teşekkür ediyorum.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Çok kısa arz edeyim efendim.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Peki, efendim, kısa olarak.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanımızın basına da yansıyan “Kamyonlarımız boş gitti, Kızılaya teklifte bulunduk...”

(Uğultular)

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Efendim, bir dakika... Arkadaşlar, biraz sakın olursanız...

Evet, buyurun.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanımızın televizyonda da bir iki sefer beyan ettiği “Kamyonlarımız boş gidiyordu, Kızılaya söyledik ‘Malzemeniz var mı?’ diye, bize malzeme vermediler.” konusunu ben içeride soruşturdum. Bir yöneticisinin bir hanımefendiyle konuştuğundan bahsediyor ama bu konuyla alakalı bize herhangi bir resmî... Çünkü bizim bütün çağrı merkezlerimiz ve telefonlarımız numaralar dâhil kayıtlıdır, bunları araştırdık.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Var mı öyle bir şey?

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Böyle bir şey yok. Yani biz bulamadık. Belki bir şubemizi veya bir gönüllümüzü aramış olabilirler ama bize resmî o anlamda ulaşan böyle bir şey olmadı, olsa tabii ki değerlendirdik yani orada kamunun mazotu yakılıyor dolayısıyla gidecek malzemelerimizi bölgeye iletirdik.

Siz biraz önce yokken Sayın Vekilim, ben izah etmiştim. “Etimesgut’taki yerleşkemizi bir firmaya kiraladınız, ona üretirip çadırları ondan alıyorsunuz.”

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Üretimi kiraladınız...

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Hayır hayır. Oradaki tamamen bir personel kiralamasıdır ve personel kiralama ihalesi olarak çıkmaktadır. İçerisinde bizim kemik ihtiyacımız olan 200’e yakın çalışanımıza pik üretim yapmamız gereken dönemlerde geçici işçi almamak adına ilave kapasiteyi bu ve benzeri tekstil şirketlerinden ihale açıyoruz. Bu firma bu ihaleyi almıştır ve içeride personel çalıştırmaktadır. Bununla herhangi bir mal alım verim gibi bir şey olmamaktadır.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Bir şeyi yok yani.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Diğer konu ise, efendim, yani Marmara Bölgesi’nde, Ege’deki afetlerdeki kapasite noktasındaki husus... Çok kısa, iki dakika şunu arz etmek istiyorum efendim: Türkiye’de, afet yönetimi alanında geliştirilecek alanlar var mıdır? Vardır. Bu afet, belki de bunun bir kilometre taşı olacaktır. Bütün dünyada, özellikle afeti iyi yöneten, Amerika Birleşik Devletleri, İsrail ve Japonya gibi ülkelerde afet yönetimi artık “community base” dedikleri toplum temelli afet yönetimine dönüşmüştür yani Türkiye Afet Müdahale Planı içerisinde vatandaşımıza herhangi bir rol verilmemektedir, vatandaşımızın hiçbir sorumluluğu yoktur ama en temel sorumluluğun vatandaşımızda olması gerekir; vatandaşımızın TAMP içinde geçtiği tek bir kavram var, o da “afetzededir”. Vatandaşımızın hiçbir konuda sorumluluğu yok ama sınırsız bir hizmet beklentisi var. Kendi evindeki dolaplarının montajından tutun, afet çantasının oluşturulmasından, aile afet planı yapılmasından tutun, sağlıklı evlerde oturma bilincine erişmesinden tutun, buralara kadar vatandaşımızın bu konuyla ilgili elini taşın altına koyacağı bir toplum temelli afet yönetimine geçilmelidir.

İkinci husus efendim: Türkiye Afet Müdahale Planı’nda belediyelerin hiçbir sorumluluğu yoktur neredeyse; defin dışında. Yani bu, kesinlikle kabul edilemez, afeti bütün dünyada yerel yönetimler taşır, itfaiyeler taşır. Bizim hiçbir koordinasyon toplantımızda... Düzenli olarak destek veren belediyelerimiz var ama yasal mevzuat açısından sorumluluk anlamında bunun geliştirilmesi gerekiyor. Dolayısıyla, afet paradigmasının, yönetim paradigmasının değiştirilmesi gerekiyor. Herkes kendi riskini bilecek, herkes kendi riskini azaltacak, kurumlar da kendi riskini azaltacak. Bizler de “t” anında, müdahale anında elimizdeki kapasiteyi sahaya seferber edeceğiz.

Amerika Birleşik Devletleri afet örgütü FEMA’nın -400 milyonluk bir ülkeden bahsediyoruz- ulusal çadır stoku 120 bindir yani dolayısıyla, herkes; belediyeler, vatandaş kendisi veya işte birtakım sivil toplum kuruluşları kendi barınma kapasitelerini tutmakla mükelleftir. Yani dolayısıyla, bu senaryoda ne var? Senaryoyu biliyoruz; İstanbul depremi, 7,5 “plus”, 3 fayın beraber kırılacağı bir depremde 36 bin müstakil binanın yıkılacağı -Allah göstermesin- bir senaryoda 500 bin insan bu anlamda barınma ihtiyacı duyacaktır. Bu depremde de sadece depremzedeler barınma ihtiyacı duymadı, bu depremde insanlar korkularından evlerine giremediği için 13,5 milyon insanın tamamı çadır talep etti. Bunu karşılamaya imkân yok. Dolayısıyla, bu bölgelerde, hele Marmara bölgesi gibi, güney Marmara’yı da etkilemesi muhtemel, Trakya’yı etkilemesi muhtemel bir yerde, bir bölgede aslanan belediyelerin sağlıklı binalar yapmasıdır. Binalar yıkılmayacak; binaların yıkıldığı senaryoyu yönetemezsiniz, dünyada hiç kimse yönetemez. Yani dolayısıyla, bu paradigmanın değişmesi için belki de bu vesile olur.

Efendim, vekillik meselesi... Bu şerefli görevi sizlerin çok iyi götürdüğünüzü, buna hiçbir hevesimin olmadığını... 1 dönem, 2004-2009 yılları arasında İstanbul’da İl Genel Meclisi üyeliği yaptım. Yerel bir siyasetçi ama siyasetin bana göre olmadığını bilerek, yerel yönetimlerde olsam da ayrıldım, bir daha da dönmeyi düşünmüyorum. Teveccühünüz için de teşekkür ediyorum.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Rica ederim, ben kamuoyunu rahatlatmak için soruyorum.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Teşekkür ederiz

Şimdi, efendim, evvela sunum için teşekkür ediyoruz, sorular için de ayrıca vekillerimize teşekkür ediyoruz.

Tabii, burada şu var: Yani mutlaka her bir operasyonda birtakım eksiklikler olabilir, tenkit yapacağımız hususlar olabilir ama tabii, her şeyde bir takdir de söz konusudur, marifet iltifata tabidir. Tenkitlerimizi yapalım ama takdirlerimizi ayrıca belirtelim diye düşünüyorum. Kurum, bizim kurumumuz yani neticede bu milletin kurumu. Benim sizlerden bir talebim olacak, Allah korusun, bir depremde yapılması gerekenler, kanun, mevzuat, yönetmelik ve sizin gibi kurumların yapacağı

işlemlerle ilgili neler tavsiye edersiniz yani tekliflerinizi, varsa tenkitlerinizi ve diğer hususları bize belirtirseniz onları da okuyalım. Mesela, hakikaten, oraya giden bir Kızılay ekibinin yani geçiş üstünlüğü olması gerektiği kanaatindeyim. Yani bu gibi hususlar da önemli; yani bir para cezası falan değil, artık böyle bir şey olmaması gerekir kanaatindeyim. Bunları da yazarsanız memnun oluruz

Teşekkür ediyoruz.

Gönüllülere ayrıca teşekkür ediyoruz. Gönüllüler hiçbir para almıyorlar, gece gündüz çalışıyorlar. Bütün Kızılay gönüllülerini gönülden tebrik ediyoruz.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Çok teşekkür ederiz.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Sizler de sağ olun. Başarılar dileriz.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- *Komisyon Başkanı Veyssel Eroğlu'nun, her afette görev alan sağlık çalışanlarını gönülden kutladığına ilişkin açıklaması*

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU — Şimdi, Sağlık Bakanlığımızı dinleyeceğiz inşallah.

Efendim, Bakan Yardımcımız Doçent Doktor Sayın Tolga Tolunay sunum yapacak ama diğer arkadaşlar da sırasıyla; Doçent Doktor Eray Çınar, Sağlık Bakanlığı Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürü; Doçent Doktor Eren Usul, Sağlık Bakanı Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI TOLGA TOLUNAY – Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, uygun görürseniz ben bir ufak söz alsam...

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Tamam.

Siz, isterseniz diğer arkadaşları bir tanıtırsanız.

Şimdi, Sağlık Bakanlığımız hakikaten her afette, sel baskınında, gerçekten arazide çok büyük faaliyet yapıyor. Esasen, sağlık çalışanlarımızı gönülden tebrik ediyoruz arkadaşlar yani bazen sağlık çalışanlarına karşı böyle istemediğimiz hadiseler vuku bulabiliyor ama sağlık çalışanlarının hepsini gönülden kutluyoruz. Hatta biz, sağlık çalışanlarını özellikle, en azından teşvik etmek için Afyon'da da bütün sağlık çalışanları için bir seferberlik yaptık, onları ziyaret ettik vesaire. Gerçekten bu bakımdan önemli.

Size söz veriyorum Sayın Bakan Yardımcım, buyurun efendim.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- *Sağlık Bakan Yardımcısı Tolga Tolunay'ın, Sağlık Bakanlığı olarak yapacakları sunumlara ilişkin açıklaması*

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI TOLGA TOLUNAY – Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, saygıdeğer Komisyon üyelerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, depremde hayatını kaybetmiş vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı ve yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum.

Sayın Başkanım, eğer uygun görürseniz biz şöyle bir planlama yapmıştık, Komisyona da daha önceden bilgi vermiştik. İlk önce Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürümüz Eray Çınar Bey acil noktasında ilk bir girizgâh yapacak, kısa bir sunum. Sonrasında, Kamu Hastaneleri Genel Müdürümüz Zülfikar Akelma Hocamız da kamu hastaneleri tarafından neler yaptık, ne durumdayız; bir sunum yapacak. En son olarak da Sağlık Yatırımları Genel Müdürümüz Hüseyin İnceöz Bey bir sunum yapacak. Soruları aldıktan sonra da biz hızlı bir şekilde cevaplayacağız inşallah.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Sağlık Bakanlığı Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürü Doçent Doktor Eray Çınar Hocamıza söz veriyoruz.

Buyurun efendim.

III.- SUNUMLAR (Devam)

2.- Sağlık Bakanlığı Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürü Eray Çınar'ın, depremle ilgili ilk çağrılardan itibaren Acil Sağlık Hizmetleri olarak yaptıkları hakkında sunumu

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ERAY ÇINAR – Saygıdeğer Başkanım, saygıdeğer vekillerim; kısa bir sunum, hızlı bir şekilde arz etmeye çalışacağım sizlere.

Öncelikle, Genel Müdürlüğümüzün kapasitesinden bahsetmek istiyorum. 6 bine yakın ambulans, 45 binin üstünde personel, 3.322 istasyon, 345 UMKE aracı ve 14.365 gönüllü UMKE personeliyle hizmet sunmaktayız.

Öncelikle, Bakanlığımızın kriz merkezi, Sağlık Afet ve Koordinasyon Merkezi Genel Müdürlüğümüze bağlı olarak hizmet vermektedir, yedi gün yirmi dört saat usulüne göre çalışmaktadır. Sabah dört on yedide meydana gelen ilk depremle beraber, illerimizdeki başhekimliklerimizden, komuta kontrol merkezlerimizden bize depremle ilgili çağrılar düşmeye başladığı ilk anda, depremin lokalizasyonunu bilmek de etkilenen yaygın alanı görünce zaten hızlı bir şekilde gelen çağrılardan depremin büyük ve geniş bir coğrafyayı etkilediğini anladık. Daha sonra, AFAD'dan gelen lokalizasyon ve ölçek bilgisi ve ardından da kriz merkezinde toplanma çağrısıyla beraber hem AFAD Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığında hem de Sağlık Bakanlığımıza bağlı Sağlık Afet ve Koordinasyon Merkezimizde ivedi bir şekilde, hızlı bir şekilde bütün birim amirlerimizle beraber toplanarak illerimizle irtibatlandık. Yine, yansıda da kriz merkezimize ait görüntü mevcut. Burada, ivedi bir şekilde, icranın başındaki bütün birim amirleri...

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Bu merkez yirmi dört saat hizmet yapıyor mu?

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ERAY ÇINAR – Evet, yedi gün yirmi dört saat hizmet yapıyor Sayın Başkanım, AFAD'la da koordineli bir şekilde çalışıyor.

İllerimizde meydana gelen olayların ölçeklerine göre sürekli takip ve hızlı bir iletişim ağı var; bunlarla -bütün birim amirlerimiz- AFAD'a, diğer kurumlara ve yine, Cumhurbaşkanlığımıza da meydana gelen olaylarla ilgili rutinde de ivedi bir şekilde bilgi akışının sağlanmış olduğu Sağlık Afet ve Koordinasyon Merkezimiz (SAKOM) Sayın Başkanım.

Daha sonrasında, burada, icranın başında görev yapan bütün birim amirlerimizle beraber etkilenen illerimize hızlı bir şekilde kara yoluyla, hava yoluyla transfer planlaması yaparak bazı yöneticilerimizi buradaki kriz merkezimizin başında bıraktık, bazı yöneticilerimiz de yine AFAD'da koordinasyonda görev aldılar Türkiye Afet Müdahale Planı kapsamında. Tabii ki öncelikle Bakanlığımızdan ekiplerimizi 11 ile yönlendirdikten sonra biz de buradan bütün idarecilerimizle hızlı bir şekilde, ivedi bir şekilde -idareciler olarak- etkilenen alanlara, illere transfer olduk. Tabii ki sağlık sistemi yedi gün yirmi dört saat dinamik bir yapıyla işlediği için, açıkçası bu tarz olağanüstü durumlarda icap usulüyle çalışmadığımız için bu süreçte hızlı bir şekilde alanlara çıkış sağladık. Özellikle, ilk etapta etkilenen illerdeki 112 istasyonlarımızdaki görevli ambulanslar ve personelimiz, yine, aynı şekilde, UMKE personellerimiz ivedi bir şekilde -tabii ki depremden etkilenme ölçeklerine göre, afetzedelik durumlarına göre- hızlı bir şekilde alanlara transfer oldular ve hızlı bir şekilde ilk icra hizmetlerini sunmaya başladılar hastane

öncesi acil sağlık hizmetleri anlamında. Ardından ise bizim “birinci grup destek illeri” dediğimiz iller ağırlıklı olarak depremin etkilendiği coğrafya olduğu için diğer destek illerimiz bu afetten etkilenen illerimize nakl olmaya başladılar.

Depremin ilk anından itibaren -az önce bahsettiğim gibi- illerde nöbetçi olan toplam 483 ambulans ekibi ve 22 UMKE timi acil sağlık hizmeti sunumuna ivedi bir şekilde başladı. Daha sonrasında da destek illerimiz peyderpey alana ulaşmaya başladı. Özellikle depremin ilk günü kötü hava ve yol koşullarına rağmen 1.256 tane ambulans, 245 tane UMKE aracı ve 6.590 sağlık personeli ivedi bir şekilde mevcut illerin dışından deprem bölgesindeki illerimize ulaşım sağladı. Aynı şekilde, afetten etkilenmeyen ya da hizmet sunumu yapabilecek konumda olan illerdeki sağlık personellerimiz ve yine, ambulanslarımız ve UMKE araçlarımızla da bu hizmeti sunmaya devam ettik.

Az önce bahsetmiş olduğum bu elverişsiz hava ve yol koşullarına rağmen Adıyaman’a ilk ekibimiz -bunlar il dışı ekipler bu arada çünkü il içindeki ekiplerimiz zaten hizmetinin başındaydı- saat sekizde, Hatay’a yedi kırk beşte, Kahramanmaraş’a 08.02’de, Malatya’ya 07.15’te il dışından giden ilk ekiplerimiz ulaştı destek amacıyla. Etkilenen coğrafya bu kadar geniş olmasaydı, birinci grup destek illerimiz de afetten etkilenen il olmamış olsaydı bu süreler belki biraz daha kısa olabilirdi ama maalesef birinci grup destek illerimiz de depremden etkilenen, afetten etkilenen iller arasında olduğu için ikinci grup destek illeri hızlı bir şekilde alana transfer oldular.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Bütün ekiplere saat kaçta talimat, sefer emri verdiniz?

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ERAY ÇINAR – Şu şekilde söyleyeyim: Benim şahsımın dördü yirmi geçe haberi oldu, kriz merkeziyle irtibata geçtiğimde kriz merkezinin haberi vardı.

Zaten bize etkilenen illerden telefonla ihbar geldi Başkanım. Hani, iller arıyor “Büyük bir deprem hissettik.” diye ama bizi arayan illerin coğrafyası çok genişti. Daha depremin ölçeği ve merkezi belli değilken biz oradan ivedi bir şekilde... Zaten o anda, depremin hissedildiği anda iller hızlı bir şekilde... Bizde bir algoritma vardır, şöyle: O ildeki 112 -hatta 6,4 Hatay Defne depreminde de bu oldu- deprem olduğu an, deprem durduğu anda biz... Hatta şu anda yansıda da görülüyor; üst fotoğraftaki alan Hatay Eğitim Araştırma Hastanesinin bahçesidir Sayın Başkanım, oradaki ambulanslarımız deprem durduğu anda alan taramasına çıktı hızlıca, hatta orada konuşlu olan UMKE ekiplerimiz de. Evet, orada hazırдық ama atıyorum Hatay’da, Adıyaman’da veya işte, Maraş’ta deprem oldu; durduktan sonra aktif istasyonlarımızda çalışan 112 ekipleri ve UMKE ekipleri hızlı bir şekilde alanı taramaya çıkıyor yani aslında o sıfırcı andan itibaren yerel unsurlar hızlı bir şekilde taramaya çıkıyor. Başkanım, daha sonrasında da zaten AFAD’ın verdiği 4’üncü seviye çağrıdan sonra biz kriz merkezinden direkt bütün illere bütün ülke kapasitesini, hızlı bir şekilde, coğrafi yakınlıklarına göre merkezden ivedi olarak çıkardık. Zaten o an hani, direkt işte üç ekip, beş ekip şeklinde değil “Bütün ekipler çıksın.” Çıkan ekip bize bilgi veriyor, biz kaç ekip çıktığını biliyoruz ama sürekli bir ekip çıkışı oluyor. Depremin sıfırcı anından itibaren, az önce söylemiş olduğum gibi -sağlıktaki sistem icap usulüyle değil, dinamik bir yapıyla 7/24 çalışan bir sistem olduğu için- yerel unsurlarımız ivedi bir şekilde alanı zaten taramaya çıktı.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Araç takip sisteminiz var mı?

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ERAY ÇINAR – Tabii ki.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Kontrol ediyor musunuz “Hangi araç nerede?” diye.

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ERAY ÇINAR – Tabii ki.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Genelde Ormanın vardır; hangi araç nerede...

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ERAY ÇINAR – Bizim UMKE, 112 bütün araçlarımızda bu takip sistemi vardır. Seyir hâlinde nerede durduğunu, hangi konumda olduğunu, her şeyiyle takip edebiliyoruz; hatta ve hatta kamera dizaynları da vardır şu anda, onları da takip edebiliyoruz aynı şekilde Başkanım yani o an hareket hâlindeki ambulanslarımızı da gördük.

Tabii ki bir de taramaya çıkan ekiplerden gelen, depremin ölçeğiyle etkilenme durumuna göre illerden gelen haberlere göre de biz hızlı bir şekilde ekiplerin ağırlıklı olarak... Ekipler yola çıktıktan sonra hepsi yakın coğrafyada yöneliyor. Kabaca ikiye bölersek Ankara'nın doğusu, Ankara'nın batısı; bu taraf doğu illerine yanaştı, bu taraf batı illerine yanaştı ama oradan da yönlendirme yapabildik çünkü biz tarama ekiplerinden almış olduğumuz geri dönüşlere göre, ihtiyaç analizini en azından o taramalara göre yaparak hızlı bir şekilde daha efektif olunabilecek illere ekiplerimizin transferini gerçekleştirdik.

Bu arada ayrıca ekranda görmüş olduğunuz kırmızı çadırlar bizim acil müdahale ünitelerimiz; bunlardan hem hafif konstrüksiyonlu yapıda olan var hem altta görünen “ağır iklim tipi” dediğimiz çelik konstrüksiyonlu yapıda olan sahra hastanelerimiz var. Yukarıda aynı zamanda hafif konstrüksiyonlu yapılar da var, yukarıdaki slaytlarda kırmızılardan yanında görülüyor. Farklı konseptte acil müdahale ünitesi sahra hastanelerimiz var; bunlar da bizim acil müdahale araçlarımızda yani biz olay yerine ulaştığımız anda ekip, aracın arkasından açıyor, çadırını kuruyor, içinde tıbbi donanım da var, hızlı bir şekilde hastalara ilk müdahalesine başlıyor Başkanım yani orada da bir gecikme söz konusu olmuyor.

Yine, biz bu hizmeti sunarken olay yerine ulaştığımızda ekiplerin burada ilk yaptığı şey, öncelikle bir ekip olayın koordinasyonunu yapıyor, bir ekip hastanelerde, hastanemiz etkilenmese bile ister istemez devam eden artçılarından dolayı hizmetin devamlılığı veya personelin kaygısından dolayı hızlı bir şekilde bahçelerine bu sahra hastanelerini kurarak hizmetin orada devamını sağlamak hem de kapasite artırmak amacıyla kullanılıyor. Diğer ekiplerimiz de yine enkaz alanlarında özellikle arama kurtarma ekiplerine, AFAD’a, polise, jandarmaya -JAK, PAK- arama kurtarma ekiplerine özellikle medikal kurtarma anlamında destek veriyor. 3 aşamada yaptık bu işi. Tabii, bir de asıl 112 kara ambulanslarımızla, hava ambulanslarımızla yine diğer paydaş kurumlarımızın bize sağlamış olduğu -Millî Savunma Bakanlığının deniz yoluyla ve yine hava yoluyla, helikopterleriyle- bütün hava, deniz, kara yoluyla tahliyeleri yapmaya başladık. Bu 4 ana başlık altında -5’inci de “koordinasyon” dersek- hızlı bir şekilde bu hizmeti sunmaya başladık.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Burada, arkadaşların da bilmesi açısından ifade etmek istiyorum. Bazı kurumlar kendi elamanlarının barınma ihtiyacını karşılamıyor, orada bir sıkıntı oluyor ama sizi tebrik ederim, 130 personel barınma ünitesini götürmüşsünüz. Çünkü eleman orada barınamayınca nasıl çalışacak yirmi dört saat orada günlerce? Bunu da aslında teklif olarak sunsak afet durumunda her bir kurumun orada çalışan elemanların barınma ihtiyacını da... Mesela, bizim DSİ’nin seyyar araçları vardır, hemen gider araziye kurar, orada çalışan aynı zamanda orada istirahatini yapabilir.

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ERAY ÇINAR – Sayın Başkanım, yansındaki görsellerden de size izah etmeye çalışayım. Bizim aynı zamanda ekranda görülen kırmızı çadırların olduğu yansıda bizim hem ağır iklim tipi sahra hastanemiz var, tıbbi amaçla kullandığımız, kırmızı “şişme kanallı” dediğimiz hava kanalları olan acil müdahale ünitesi amacıyla

kullandığımız sahra hastanesi üniteleri var, bunları tıbbi amaçla kullanabiliyoruz. Ayrıca, arada görmüş olduğunuz kahverengi, hafif konstrüksiyonlu üniteleri de hem sahra hastanesi olarak hem de personel barınma amacıyla da kullanabiliyoruz.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Bu resim nerede?

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ERAY ÇINAR – Burası Hatay Eğitim ve Araştırma Hastanesinin bahçesi Başkanım.

Şimdi, aslında, afette doğal olarak şöyle bir kitabı bilgi vardır ve aslında mevzuatta da bu birçok yerde geçer: “Üç gün kendine yetebilirlik” Biz bu nedenle personelimizin barınması amacıyla hem jeneratörlerimizle, enerji kaynağımızla hem mobil lavabolarımızla, duşlarımızla ivedi bir şekilde alana transfer sağladık ve mümkün olduğunca kendi kendimize yetmeye çalıştık ama yetemediğimiz yerde de tabii ki hem AFAD’ımızdan, hem Kızılayımızdan hem diğer STK’lerden ve kamu kurum kuruluşlarından destek aldık, özellikle teknik destek de ziyadesiyle aldık. Hepsine de burada, bu vesileyle teşekkür ediyorum.

Bunları da yine, özellikle sahra hastanelerinin görseli olması açısından koydum. Bakanlığımız tarafından kurmuş olduğumuz sahra hastaneleri ve acil müdahale ünitelerinde toplam 590.468 hasta tedavi altına alınmış. Az önce bahsetmiş olduğum kara, hava, deniz yollarıyla toplam 51.642 hasta ve yaralının transferini deprem alanından diğer illere sağladık. Bunların 2.557 tanesini hava yoluyla yaptık, yine, 8 adet uçak ambulans Bakanlığımızın, 8 adet helikopter ambulans da Bakanlığımızın envanterinde olan hava araçlarıydı. Ama aynı zamanda Millî Savunma Bakanlığımızın, Cumhurbaşkanlığımızın, Genelkurmay Başkanlığının Hava Kuvvetleri, Deniz Kuvvetleri; İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı, İçişleri Bakanlığı Sahil Güvenlik Komutanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının da hava araçlarından faydalandık. Gerçekten, özellikle bu depremden etkilenen illerden diğer illere yapmış olduğumuz 52 bine yakın nakiller gerçekten orada sağlık sistemi açısından bizim elimizi kolaylaştırdı.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Tarım ve Orman Bakanlığının da hava araçları var, onu da ilave ederseniz...

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ERAY ÇINAR – Tabii ki, tabii ki... Kaçmış gözümüzden Başkanım, kusura bakmayın.

Özellikle, bu kabiliyet gerçekten büyük bir kabiliyet. Devletin kurumlarının, paydaşlarının ortak çalışma kültürüyle ve yılın belli dönemlerinde yapılan tatbikatlarla bu kabiliyeti kullanma alışkanlığının ciddi bir faydasını yaşadık bu dönemde ve bu da bizim il dışına nakillerimizi ciddi anlamda kolaylaştırdı. 327 hastamızın da yine deniz yoluyla İskenderun’dan Mersin’e transferini gerçekleştirdik. Yine burada da özellikle Deniz Kuvvetleri Komutanlığımıza bağlı gemilerimiz bu transferlerde büyük rol aldı.

Depremi ilk günlerini atlatıp enkaz çalışmaları bittikten sonra, yaralı yükü hafifledikten sonra özellikle tabii ki birkaç gün sonra insanlar için artık belli yaşam alanları oluşturulmuştu; çadır kentler vardı ya da köylerinde insanlar vardı ve deprem o kadar büyüktü ki bir şekilde rutin hayat etkilenmiş ve insanların bazı hizmetlere ulaşması gerekiyordu. Sağlık hizmetleri de bu hizmetler arasında en vazgeçilmez olanıydı ve bizim bir şekilde en uzak, en distaldeki vatandaşlarımıza da ulaşmamız gerekiyor. Bu da yine bizim algoritmamız dâhilinde yapmış olduğumuz, sunmuş olduğumuz hizmetlerden Başkanım. Yine, biz, burada, özellikle hem ambulanslarımızı hem UMKE ekiplerimizi hem de Bakanlığımıza bağlı diğer genel müdürlüklerin icraatlarında, hizmet alanlarında kullanmış oldukları mobil sağlık araçlarıyla birlikte hem köylere giderek hem çadır kentlere giderek taramalar yaptık, insanların ihtiyacı olan... Çünkü alanda kronik rahatsızlığı olanlar vardı, tansiyon hastası, şeker

hastası, onların ilaçlarının temini, yine, hijyen kitlerinin, temizlik ürünlerinin dağıtımı, temel ihtiyaç malzemelerinin dağıtımı gibi... En distale gitmişken oralara ulaştırılabilecek her türlü malzemeyi de hem tıbbi hem de özellikle temel ihtiyaç malzemelerini ulaştırdık ve dağıtımını gerçekleştirdik.

Yine, bu sağlık taramasıyla ilgili toplam gidilen köy sayısı 10.633, muayene edilen kişi sayısı da 344.204; en son güncel rakamlar yine burada. Biz, 1.410 ambulans, 15.771 personel, 388 UMKE aracı ve lojistik aracı, 16 hava ambulansı, sadece bizim Genel Müdürlüğün envanterinde olan personel ve araç görevlendirmesini yaptık. Bunun dışında tabii ki Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü... Hani, bu, sadece bizim icra alanımızla ilgili yapmış olduğumuz görevlendirmeler. Bakanlığın total yapmış olduğu araç ve personel görevlendirmesi bundan çok çok daha fazla.

Evet, arz ederim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Evet, teşekkür ediyoruz.

Şimdi diğer Genel Müdürümüz sunum yapacak.

Zülfikar Akelma, Sağlık Bakanlığı Kamu Hastaneleri Genel Müdürü.

Efendim, hakikaten Sağlık Bakanlığımız her yerde çok iyi çalıştı. Ben şahsen bütün sağlık çalışanlarına gönülden teşekkür ediyorum. Orada evladını kaybeden hemşire vazifeden ayrılma, hakikaten gözlerimiz yaşardı. Hepsine gönülden teşekkür ediyorum. Bütün Komisyon üyeleri de sağlık çalışanlarını takdir ediyordur bildiğim kadarıyla.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI TOLGA TOLUNAY – Burada ayırım yapmıyoruz, gerçekten burada herkes elinden geleni yaptı; hemşiresi, doktoru, teknik personeli. Ve bizim bilgimiz dışında sahaya aktılar yani biz personeli kendimiz taşımak istedik ama bizim bilgimiz dışında da her taraftan gönüllü olarak çok ciddi gelenler oldu.

Hepsine çok teşekkür ediyoruz yürekten.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Evet.

Peki, buyurun Genel Müdürüm.

3.- Sağlık Bakanlığı Kamu Hastaneleri Genel Müdürü Ahmet Zülfikar Akelma'nın 6 Şubatta meydana gelen deprem sonrası Genel Müdürlük olarak yaptıkları hakkında sunumu

SAĞLIK BAKANLIĞI KAMU HASTANELERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ZÜLFİKAR AKELMA – Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyeleri; ben de Kamu Hastaneleri adına Kamu Hastaneleri Genel Müdürü olarak sunumu gerçekleştireceğim.

Tabii, biz burada, deprem bölgesindeki çalışmaları sadece deprem bölgesi değil, aynı zamanda bütün ülke sathına yayılmış olan sağlık hizmet sunumunu acil sağlık hizmetleriyle birlikte entegre yapıyoruz, biz birbirimizi burada tamamlayacağız. Bazı yerlerde üst üste binneler olabilir, ben oraları hızlı geçmeye çalışacağım.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Tamam.

SAĞLIK BAKANLIĞI KAMU HASTANELERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ZÜLFİKAR AKELMA – Şimdi, efendim, 6 Şubatta depremle birlikte Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğünün ekipleri de özellikle sağlık hizmet sunumunun idaresi için sahaya intikal ettiler. Biz de yine, Acil Genel Müdürümüz gibi sahaya gittik. 2 Genel Müdür Yardımcımız, 9 Daire Başkanı ve yine dairelerimizden de 20 personel ilk etapta sahada görevlendirildi. Bir kısım personelimiz SAKOM'da yine AFAD'la koordinasyon amacıyla da arkadaşlarımız çalıştılar.

Tabii, burada, özellikle afet bölgesinde sağlık tesislerinin fiziki durumunu özellikle hızlı bir şekilde elden geçirmek gerekiyordu. Buradaki hastanelerin personel, araç, tıbbi cihaz, ilaç ve sarf gibi ve bunun yanı sıra da destek hizmetlerine ilişkin durum tespitleri hızlı bir şekilde yapıldı ve burada ihtiyaçlar belirlenerek belirlenen ihtiyaçlara yönelik de hem il düzeyinde hem de çevre iller ve ülke genelinde bir koordinasyon sağlandı. Burada özellikle hastanelerimizin fiziki durumları anlık olarak takip edildi çünkü burada depremler peş peşe olmuştu ve bu depremlerle birlikte de sahadaki durum aslında çok da stabil net bir durum değildi yani bu sürekli değişebiliyordu. Dolayısıyla özellikle buradaki personelin hangi düzeyde sahada olduğu, yerelde ne kadar personel var, dışarıdan ne kadar ihtiyaç var; bu ihtiyaçlar bir araya gelip oradaki tıbbi cihaz olsun, ilaç ve sarf gibi yine altyapıyla ilgili -hastanecilik biraz daha kompleks bir iştir çünkü- yani oksijen tesisatı, anestezi, ameliyathane, yoğun bakım gibi koşulları olabildiğince bütün alanlarda hızlı bir şekilde biz anlık olarak takip ettik. Fiziki durumu hizmet vermeye uygun olmayan hastanelerde acil sağlık hizmetlerimizle birlikte burada kurulan sahra hastaneleri, acil müdahale çadırları ve personel barınma üniteleriyle birlikte iş birliği içerisinde hizmetler yürütüldü. Burada tabii, deprem bölgesindeki ağır tablo karşısında şöyle kritik bir karar alınmıştı. Buradaki hastaların hava transferi ve kara yollarıyla nakli özellikle travma hastaları için çok büyük bir müdahale imkânı da aynı zamanda sağladı. Buradaki 51 bin hastamız transfer edilirken biz de özellikle şu rolü oynadık: Daha en başta, saat dört buçuk civarında SAKOM'da bütün hastanelerimize, özellik Ankara, İstanbul, İzmir gibi büyük iller ve çevre illerdeki bütün hastanelere şöyle bir talimat verdik: “Yoğun bakımlarınızı, ameliyathanelerinizi uygun hâle getirin ve buradaki personellerinizi takviye edin mutlaka.” Çünkü biz bütün her yere hasta akacağını biliyorduk. O yüzden buradaki 51 bin hasta da yine çevre illerde ve özellikle uzak illerdeki hastanelere transfer edilerek burada müdahaleleri yapıldı. Şimdi, tabii, ilk etapta kurulan buradaki sahra hastaneleri bir süre sonra orta ve biraz daha uzun vadeye doğru farklı bir yöntemle işletilmeye başlandı. Şu anda buradaki hastaneler bizim sahra ek birimi olarak böyle sürdürülebilir bir sarfi, cihazı, insan kaynağıyla da şu anda kamu hastanelerinin bağlı bulunduğu hastanelerle birlikte yürütülüyor. Örnekte de Samandağı'nda, İskenderun birer sahra hastanesi, yine Kocaeli Belediyesinin desteğiyle oluşturan bir konteyner hastanesi de şu anda hâlihazırda faal olarak çalışıyor.

Yine, Maraş'ta Necip Fazıl Şehir Hastanesinin içerisinde hem Sağlık Bakanlığının hem de Millî Savunma Bakanlığının hastaneleri... Buradan hastanelere takviye olarak şu anda hizmetler burada yürütülmekte. Yine, Adıyaman'da da kadın doğum, çocuk ek binamız var, ek binanın hemen yanında kurulmuş olan bir hastane. Kadın doğum hastanemizin şu anki faaliyetleri, özellikle acil vakalar için burada yürütülüyor ve buradan da uygun hastalar hemen yanı başında bir yere, yaklaşık 1 kilometrelik bir alanda bulunan Adıyaman Eğitim ve Araştırma Hastanesine de transfer yapılıyor.

Burada tabii, şöyle, deprem bölgesi illerindeki sağlık tesislerine fiziki mekânı uygun olan hastanelerimizin hızlı bir şekilde tespitleri gün geçtikçe arttıkça yatak kapasiteleri ve imkânları geliştirildi; birazdan onları da arz edeceğim.

Yine, buralara da sahada ihtiyaç duyulan uzmanlar, cerrahi bölümler ve özellikle dahili bölümlerden, bütün bölümlerden insan kaynağı ve sağlık personeli görevlendirildi.

Yine, sahra hastaneleriyle iş birliği hâlinde çalışmalar yapıldı. Şimdi, acil ve UMKE ekipleri haricinde özellikle hastanelerden görevlendirme yapılan 37 bin kişilik bir görevlendirme söz konusu; bunlar bizim kayıtlı görevlendirmelerimiz. Tabii, bunun dışında da çok büyük bir sağlık çalışanı -doktoru, hemşiresi- arkadaşlarımız da gönüllü olarak da saha da iş birliği içerisinde çalıştılar ve 113

bin de bölgenin kendi sağlık çalışanları vardı. Tabii, bu grubun büyük bir kısmı depremde olduğu için sağlık hizmeti sunumunda daha az bir kısmıyla biz birlikte çalıştık. Yani bu açıdan baktığımızda Sağlık Bakanlığımızın her 10 personelinden 1'i deprem bölgesinde görev aldı diyebiliriz.

Şimdi, tabii bizim için önemli konulardan bir tanesi, özellikle buradaki sağlık hizmetinin devam için lojistik ve stok organizasyonu. Genel Müdürlüğümüzde deprem bölgesine 107 tane tır, 88 kamyon, 1 kamyonet, 6 uçak, 24 ambulans, 1 helikopter, 1 otobüs ve 93 muhtelif araçla ilaç ve tıbbi sarf transferi sağlandı. Tabii, bu sağladıklarımız sadece Bakanlığımızın Genel Müdürlük bünyesinde yaptığı ama bunun dışında çok fazla yine bölgeye yardım amaçlı gönderilmiş olan tıbbi cihaz ve sarflar da mevcuttu. Yaklaşık 170 milyon adet ilaç ve sarf malzemesi depolara gönderildi ve burada tabii, gelen malzemenin lojistiğinde çok önemli noktalar var şöyle: Bir yardım tırı ve bir şekilde oraya yetişen bir tırın içerisindeki malzemenin mutlaka ayıklanması gerekiyor çünkü ilaç diye geliyor ama bir bakıyorsunuz ilaçların içerisinde muhtelif ilaçlar oluyor, bazen de içerisinde hijyen kitleleriyle karışık oluyor. O yüzden büyük büyük lojistik depolarda bunlar yerleştirilip, ayrıştırılıp ondan sonra da bizim Sağlık Bakanlığında “Malzeme Kaynak Yönetim Sistemi” dediğimiz elektronik sisteme de bütün bu cihaz ve malzeme buraya kaydedildi. Böylece, çevre illerin ihtiyaçları da bunun üzerinden yönetildi ve şu anda da aynı uygulama hâlihazırda devam ediyor.

Adana'daki bir depomuzun, lojistik deposunun fotoğrafı, ortadaki Hatay'dan yine, sağ taraftaki de Adıyaman'dan. Adıyaman Eğitim ve Araştırmanın otoparkı bu amaçla kullanıldı.

Tabii, sadece sarf olarak değil, aynı zamanda tıbbi cihaz ve tıbbi demirbaş ihtiyaçlarımız da oldu çünkü bazı hastanelerimizde biz bazı cihazları bir şekilde kullanamadık çünkü cihazlar hasar görmüştü, elektronik sistemleriyle ilgili problemler de yaşanmıştı. Bu süre zarfında 7.239 adet tıbbi cihaz bölgeye sevk edildi. Bunların bir kısmı Genel Müdürlüğümüzce satın alma yöntemiyle yapılırken bir kısmı yurt içi ve yurt dışı bağışlarla yine bunların bazıları da çevre illerdeki hastanelerden bu bölgeye transferi yapıldı.

Yine, bölgede özellikle sağlık hizmetinin daha iyi bir noktada yapılabilmesi için kapasite geliştirmesi konusunda da hastanelerimizde bazı çalışmalar yapıldı. Hassa, Arsuz ve Belen hastaneleri esasında artık böyle sona doğru gelmişlerdi ama burada biraz daha tıbbi cihaz tedariki ve tefrişatı hızlandırılarak çok hızlı bir şekilde bunlar devreye alındı. Yine Osmaniye Devlet Hastanesinin yeni yapılmış olan binasının da birtakım ufak tefek onarımları tamamlandıktan sonra hemen orası da hizmete bu süre zarfında alındı.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Bu hastanelerde bir şey olmadı değil mi?

SAĞLIK BAKANLIĞI KAMU HASTANELERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ZÜLFİKAR AKELMA – Arz edeceğim efendim. En son, şu anda hangi hastaneleri nasıl kullandığımızı benden sonraki sunumda bu konuyla ilgili daha detaylı olacak.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Tamam.

SAĞLIK BAKANLIĞI KAMU HASTANELERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ZÜLFİKAR AKELMA – Şöyle, efendim, Dörtyol Devlet Hastanesinde o bölgede bizim için tabii çok önemli sağlık hizmeti verdik. Biz öncelikle buranın kapasitesini 250'den 400'e çıkardık yani buradaki yatak kapasitesi artırıldı. Tabii, burada şöyle bir durum var; dünyada da bu önemli bir kavram yani sağlık sisteminizin gelişen şoklara karşı esnek olup olmaması yani buradaki esnekliği gösterip gösterememesi çok önemli bir özellik. Biz bunu Covid'de görmüştük yani Covid pandemisinde sağlık sistemi bir anda kapasitesini çok hızlı bir şekilde daha yaygın bir hâle getirebiliyordu. Aynı durumu biz burada da yine esnek bir yapıyla buradaki sağlık ihtiyacını farklı alternatifler üreterek böylece karşılamış olduk.

Burada Dörtöyol Hastanesinde kısa süre içerisinde bir anjiyo ünitesi ve KVC ünitesi kurduk. Yani buraya bir ameliyathane ve KVC yoğun bakımı ve oradaki anjiyo da şu an kuruldu kurulacak. Yani çok yakın bir zamanda biz burada kalp ameliyatı dâhil bunları yapabilir hâle geleceğiz.

Arsuz Devlet Hastanesi bu süre zarfında devreye alındı; 75 yataklıydı, mevcut kapasitesine ek olarak bu süre zarfında buraya bir bilgisayarlı tomografi kurularak şu anda hâlihazırda hizmete alındı. Burada buna ait görüntüler... Bu tabii, biraz daha organizasyonu zaman alan işler ama kısa süre içerisinde ihtiyacımız vardı, burada tüm imkânlar seferber edildi.

Hassa Devlet Hastanesi de yine yakın zamanda faaliyete geçmiş, hastanemizin yatak kapasitesi 50’den 75’e çıkarıldı. Yine, ek olarak bir bilgisayarlı tomografi bu bölgeye de kuruldu, neredeyse bir iki gün içerisinde faal hâle gelecek.

Osmaniye Devlet Hastanesi yine yeni yatırımlarımızdan yani yeni hastanelerimizden bir tanesi. Burada hızlı bir şekilde tefrişat ve tıbbi cihazları tamamlanarak devreye alındı ve buraya ek olarak 2 tane büyük yatırım da... Bunlardan bir tanesi manyetik rezonans cihazı, burada ek olarak kuruldu, bir de anjiyografi laboratuvarı da burada oluşturuldu, bölgenin kalp damar merkezi olarak da bir alternatif yani yeni bir alternatif de burada üretildi.

Belen Devlet Hastanesi entegre bir hastane olarak yani 15 yataklı bir hastane olarak yapılmıştı; bu süre zarfında kamu hastanelerine devredilerek, tefrişatı hızlandırılarak şu anda burası da hizmet vermeye başladı. Yine, kapasitesi hastanenin fiziki imkânları el verdiğince artırılarak burada tıbbi cihazlar da yine buraya eklendi ve bunlar da devreye alındı.

Yine, önemli hastanelerden bir tanesi burada Adana’da, Güney Seyhan Devlet Hastanesi olarak şu ana kadar inşaatı yapılagelen hastanemiz, 150 yataklı hastanemiz de Seyhan Devlet Hastanesinin ek binası olarak bu dönem zarfında hasta kabulüne başladı ve yine lojistiği ve tıbbi cihazları özellikle bu dönemde tamamlanarak hizmete alındı.

Yine, Hatay bölgesinde Reyhanlı Devlet Hastanesi, bu hastanemizin de rolü bizim için “B grubu” dediğimiz yani bu rolü biz bir üst gruba, A2 rolünü yükselterek burada 180 yatak, 300 kapasiteye ulaştırıldı ve hastanenin rolüne uygun olarak burada da bir kalp merkezi ünitesi ve anjiyografi merkezi şu an kuruyoruz. Bu konuyla ilgili inşaat ve oradaki birtakım onarımlar başladı, cihaz alım süreci de yakın bir zamanda nihayetlenmiş olacak.

Samandağ Devlet Hastanesinin de yine kapasitesi 140’tan 160’a yükseltildi.

Bunun dışında da deprem bölgesi hastanelerimize başvurular açısından, genel olarak neler yaptık biz burada diye bakacak olursak; tabii, burada sağlık hizmeti sunarken acil sağlığın acil müdahale ünitelerinde yaptığı hizmetler, saha kontrollerinde yaptığı hizmetler, birinci basamağın halk sağlığı kapsamında yapmış oldukları hariç... Burası tamamen hastanecilik faaliyeti olarak deprem bölgesinde 11 tane ilde tekil olarak 5,8 milyon başvuru var; -kişi olarak bize başvuruyor, birden fazla başvurulardan dolayı bu sayıyı daha fazla olarak düşünebiliriz- buradaki illerde 134.796 tane cerrahi müdahale gerçekleşmiş. Bu cerrahi müdahalelerin içerisinde de bizim için önemli olarak gördüğümüz “A, B, C grubu” dediğimiz -bunlar büyük müdahaleler- büyük cerrahi müdahalelerin olduğu gruplar burada da oldukça yüksek bir sayı yüzde 25 civarında, yüzde 25-30 bandında bir oranda da A, B, C grubu müdahaleler yapılmış. Özellikle depremde yaralanan vatandaşlarımıza bu bölgelerde yoğun cerrahi operasyonlar yapıldı. Tabii, deprem bölgesi dışındaki illerde de çok yoğun bir başvuru vardı, özellikle depremzede koduyla ve travma koduyla başvuran, bunların da sayısı, 390 bin kişi başvuruyor. Burada

birçok ili görüyorsunuz, bu hastalara da 14.955 tane, yaklaşık 15 bin tane ameliyat yapılıyor ve bunların da kahir ekseriyeti, yarısından fazlası büyük ameliyatlardan yani büyük cerrahi operasyonlardan oluşuyor.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Bunlar yaralılar mı, yoksa...

SAĞLIK BAKANLIĞI KAMU HASTANELERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ZÜLFİKAR AKELMA – Yaralılar efendim. Buradakiler yaralı, afet koduyla başvurular yaralılar, evet, cerrahi müdahale yapılanlar için söylüyorum efendim.

Türkiye geneli ameliyat sayıları açısından baktığımızda, toplam 149.751 ameliyat yapılıyor bu bölgede. Toplam gerçekleşen travmaya yönelik olarak; kırmızı olanlar depremden bizatihi etkilenmiş olan bölgelerin hastaneleri, diğerleri ise yine en çok operasyon yapılan illerimizi gösteriyor ve detay bilgi burada mevcut. Ben burayı hızla geçiyorum.

Şu andaki mevcut durumda da bizim... Şöyle efendim: Öncelikle tablodan bahsedeyim. Tabloda deprem illerinde yani depremden bizatihi etkilenen illerde bizim yatak kapasitemiz öncesinde 23.874 tescilli yatağımız, hastane yatağımız faaldi, şu anda 18.401 tescil yatağımızı biz şu an kullanabilir durumdayız. Tabii, burada bizim doluluk oranlarımız şu anda düşük, yüzde 40'ın altında bir doluluğumuz var yani burada yatakla ilgili çok ciddi bir sorunuz... İhtiyaç durumunda bu daha da artırılabilir. Biz bunların bir kısmını barınma ihtiyacıyla da kullanıyoruz. Hâlihazırda kamu hastanelerinde 1.299 depremezdenin yatarak tedavisi şu anda yapılmakta, 239 vatandaşımızın da yoğun bakım servisinde şu anda yatışı devam ediyor. 149.751 yani kabaca 150 bin cerrahi müdahalenin 53.800'ü de... Hani bunlar da nispeten daha büyük cerrahi yani küçük kırıklar değil daha büyük cerrahi müdahaleler. Yine, deprezede vatandaşlarımızdan 443 bin kişiye ağız ve diş sağlığı hizmeti bizim ADSM'lerimizde verilen hizmetler.

Tabii, burada şöyle, bölgenin yeniden yapılması, nüfusun yerleşim yerlerinin değişmesi ve buna uygun da bir sağlık hizmetini sunmak gerekiyor. Burada tabii, mevcut hastanelerimiz zaten şu anda kendi rollerinde göreve devam ediyorlar. Onun dışında da yer yer çadır kentlerde, konteyner kentlerde ve farklı alanlarda kurulmuş olan seyyar üniteler var; bu ünitelerin sürdürülebilir bir hâle getirilmesi gerekiyor. Bu açıdan da biz buraları ikinci, üçüncü basamak hastanelerimizin bir semt hastanesi gibi yani biz buna seyyar ek hizmet birimi olarak da bunların elektronik sistemlerini de, hastane bilgi sistemlerimize entegre hâle getirdik hem buraların insan kaynağı hem de tedarik zincirinin de sürdürülebilir olması için ve burada da bir çekirdek ekipte yani başına bir sorumlu hekim, bu hekimle beraber bir sorumlu hemşire ve idari birim sorumlusu; idari birim sorumlusunun görevleri belli, hemşirenin görevleri belli ve burada mevcut birimin de ayaktan mı, yataklı ünitesi var mı, teşhis ve tedavinin yanı sıra gelişimsel işlemi var mı, yok mu, buna göre bir organizasyon ve takip sistemimiz de buna göre şu anda yapılıyor.

Yine, hastanecilik hizmeti kapsamında deprem bölgesinde Evde sağlık hizmetleriyle... Zaten bizim ülke sathında yaygın bir şekilde yapmış olduğumuz bu hizmeti yine burada da devam ettirdik. Evde sağlık hizmeti kapsamında bizatihi evinde ve bulunduğu yerde gidip kendisine hizmet sunulan deprezede sayısı 26.698. 26.698 kişinin gerekli ihtiyacı bizatihi yerinde gidilip giderilmiş. Yine, deprezede olup da bizim evde sağlık takibine alıp şu anda takip listesine giren de 27.716 kişi. Bu takiplerin ihtiyacının bazılarını uzaktan gideriyoruz, bazılarının uzaktan reçetesi oluyor, raporu oluyor, bu tür hizmetlerle de biz bunu böylece tamamlamış oluyoruz.

Afet bölgesinde 137 araçla 121 hekim, 260 sağlık personelinin oluşan ekipler şu anda evde sağlık hizmetlerini devam ettiriyorlar. Zaten deprezede ALO 184'ten buraya talep oluşturuyorlar, bu talepler günün sonunda ayrıştırılıp bizim her bölgede oluşturmuş olduğumuz evde sağlık ekiplerine

bildiriliyor. Evde sağlık ekiplerimiz de bu kişi ister deprem bölgesinde olsun isterse depremzede olup başka bölgede olsun onun ihtiyacını duyduğu sağlık hizmetini evinde gerekiyorsa yerinde, uzaktan yapabiliyorsa da uzakta buna yanıt vermek üzere bir organizasyonumuz; hâlihazırda şu an faal olarak var. Nitekim evde sağlık hizmeti afet bölgesi haricinde de 9.262 kişiye bu kapsamda verildi.

Sayın Başkanım, son olarak ben bizim birkaç tane ilimizde hastanecilik olarak şu andaki organizasyonda hangi sağlık tesislerinde, kamu hastaneleri olarak şu anda nerelerde hizmet verdiğimizizi arz etmek istiyorum.

Maraş iline genel anlamda baktığımızda, mevcut hastanelerimizin yanı sıra Necip Fazıl Şehir Hastanesinin bahçesinde 2 tane sahra hastanesi. Burada, Maraş'ta Türkoğlu Devlet Hastanesi ve Nurhak Devlet Hastanesi kendi binalarına hizmet vermiyorlar. Türkoğlu Hastanesi orada bir toplum sağlığı merkezi, ilçe sağlık müdürlüğünün içerisinde hizmetini şu anda sürdürüyor ve ek olarak da bir acil müdahale ünitemiz var, çadırı var, bu aradaki hizmetler burada. Nurhak Hastanesi de acil müdahale çadırında şu an hizmet vermeye devam ediyor. Geri kalan il ve ilçedeki hastanelerimiz, mevcut hastanelerimiz şu anda sağlık hizmeti sunmakta.

Hatay iliyle ilgili olarak baktığımızda, Hatay ilinde de Hatay Antakya merkez ve çevre illeri açısından, Hatay Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Altınözü Devlet Hastanesi ve Erzin Devlet Hastanesi haricinde mevcut olan hastanelerimiz ve bunlara ek olarak sahra hastanesi, hastanelere yaygın bir şekilde bütün ilin her yerinde sağlık hizmetinin ulaşılabilir olması yönünde bir organizasyonumuz mevcut.

Adıyaman ilinde de Adıyaman'ın merkezinde bir kadın doğum ek binamız vardı; şu anda orada sağlık hizmeti vermiyoruz. Ancak Adıyaman Eğitim ve Araştırma Hastanesinin içerisinde kadın doğum ve çocuk hastalıkları, yoğun bakım, doğumhane dâhil bütün hizmet oraya yayıldı, bu arada imkân oluşturuldu. Bunun dışında da Çelikhan Devlet Hastanesinin şu anda kendi mevcut hastanesi faal değil; onun yerine ilçenin içerisindeki toplum sağlığı merkezinde ve yine orada bir sahra çadırıyla birlikte şu andaki hizmetler burada veriliyor.

Malatya ilinde de hizmetler açısından bütün hizmetlerimiz, hastanelerimiz şu anda hizmet vermekte. Burada tek istisna olarak Pütürge Devlet Hastanesi; hastane hizmetleri, bir halk eğitim merkezi binasında, bir bölümünde bu amaçla şu anda veriliyor. Tabii, bunun dışında, hemen yanında acil müdahale çadırlarında da yine imkân oluşturmuş durumda.

Gaziantep ilindeki hastanelerimizde de Nurdağı ve Oğuzeli Devlet Hastanesi şu anda kendi binasında değil. Nurdağı, bir sahra hastanesinde, hemen o bölgede hizmet vermekte. Oğuzeli Devlet Hastanesi de yine o bölgede halk eğitim merkezinin bir bölümünde; şu anda, ilk gelen hastanın teşhis, tedavi ve müdahalesine hizmet verecek hâlde, pozisyonda.

Osmaniye ilinde genel anlamda hizmet akışımızda bütün hastanelerimiz şu anda faal. Ek olarak da yeni bina, yeni Osmaniye Devlet Hastanesi de kapasitesi ve imkânları artırılarak şu an hizmetine devam etmekte.

Benim sunumum bu kadar efendim.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Evet, teşekkür ederiz.

Şimdi, son sunumu da Sağlık Yatırımları Genel Müdürü Hüseyin Bey yapacak.

Buyurun.

4.- Sağlık Bakanlığı Sağlık Yatırımları Genel Müdürü Hüseyin İnçeöz'ün, deprem bölgesindeki hastane ve diğer sağlık kuruluşlarının durumu ile planan sağlık yatırımları hakkında sunumu

SAĞLIK BAKANLIĞI SAĞLIK YATIRIMLARI GENEL MÜDÜRÜ HÜSEYİN İNCEÖZ – Sayın Başkan, sayın milletvekillerim; deprem bölgesi sağlık yatırımları sunumumu arzu edeceğim.

Türkiye geneli 14.958 sağlık tesisimiz mevcut olup bunun 927 adeti ikinci basamak, 14.031 adeti ise birinci basamaktır. Toplam yatak kapasitemiz yaklaşık olarak 166 bindir. Devam eden yatırımlarımıza baktığımızda, inşaatı devam eden 37.715 yatak kapasitesiyle 132 yatırımımız, ihale aşamasında 13.082 yatak kapasitesiyle 66 yatırımımız, proje aşamasında 18.573 yatak kapasitesiyle 135 yatırımımız, arsa aşamasında da 5.670 yatak kapasitesiyle 76 yatırımımız olmak üzere toplamda 409 ikinci basamak yatırımımız mevcuttur. Birinci basamak yatırımlara baktığımızda; inşaatı 118, ihalede 172, projede 361 ve arsa aşamasında 470 olmak üzere toplamda 1.121 yatırımımız mevcuttur.

Bugüne kadar 742 hastane, 410 hastane ek hizmet binası, 112 ağız dış sağlığı merkezi ve 2.691 birinci basamak sağlık tesisi olmak üzere toplamda 3.955 yatırımı hayata geçirdik. Bunların yüzde 68,4’ü ülkemizin birinci ve ikinci derece deprem bölgesinde hizmet veren sağlık tesisleridir, yüzde 31,6’sı ülkemizin üçüncü ve dördüncü derece deprem bölgesinde hizmet veren sağlık tesisleridir, yüzde 19,4’ü de OHAL kapsamında ilan edilmiş 11 ilimizi kapsayan sağlık tesisleridir.

Son üç yılımıza baktığımızda 5 tane şehir hastanesi, 40 tane genel hastane, 10 tane ek bina, 6 tane ağız dış sağlığı merkezi ve 162 tane birinci basamak sağlık tesisini 2020 yılında tamamladık; toplamda 223 adet. Bunu 2021 yılında 205, 2022 yılında 131 ve 2023 yılında da bugüne kadar toplamda 13 tesisimizi hayata geçirmiş bulunmaktayız.

Son yedi yılda kamu-özel işbirliği modeliyle 22.675 yatak, 14 şehir hastanesini hizmete açtık. Genel bütçe kaynaklarımızla yaptığımız 5.640 yataklı 5 şehir hastanesi de bir yandan hizmet vermeye devam etmektedir. Kamu-özel işbirliği modeliyle yaptığımız 5.755 yataklı 4 şehir hastanemizin inşaatı devam etmektedir. Yakın zamanda 1.210 yataklı Kocaeli Şehir Hastanesini de hizmete açmış olacağız. Genel bütçe kaynaklarımızla yaptığımız 7.450 yataklı 9 şehir hastanemizin inşaatı da devam etmektedir. Sağlıkta Dönüşüm Programı kapsamında yatırımı yapılan şehir hastaneleri ile nitelikli yatak oranı 2020 yılında 76,2; 2021 yılında 76,9; 2022 yılında da yüzde 85’e yükseldi. 2002 yılında ülkemiz genelinde hastane binalarımızın ortalama yaşı kırk dokuz yıl ve binaların yaklaşık yüzde 80’lik kısmının yılı deprem yönetmelikleri kriterlerini karşılamıyordu. Sağlıkta Dönüşüm Programı kapsamında gerçekleştirilen yatırımlarımız neticesinde, ortalama hastane yaşı 49’dan 2021’de 16’ya, 2023’te ise 13 seviyelerine düşürüldü; nitelikli yatak sayımız da arttı. Bunun yanı sıra 2002 yılından bugüne yatak stokumuzun yüzde 85’lik kısmı yenilenmiştir.

İzolatörlü sağlık tesislerimize baktığımızda, Bakanlığımızın İnşaat ve Onarım Daire Başkanlığı tarafından 2013 yılında hazırlanan genelgeyle birinci ve ikinci derece deprem bölgelerinde 100 yatak ve üzeri hastaneler, izolatörlü olarak yapılmaktadır. Binalarımızın deprem sırasında uluslararası kriter ve standartlara göre kabul edilebilir seviyenin üzerinde zarar görmemesi, hizmete kesintisiz devam edilebilmesi ve yapıya etki edecek kalıcı deprem yüklerinin bertaraf edilmesi amacıyla uluslararası örneklerden de istifade edilerek oluşturduğumuz mevzuatla tüm kamu kurumlarımıza da öncülük ederek bu yöntemi 21.331 adet izolatöre sahip 42 hastanemizde uyguladık. Toplam 19 bin izolatöre sahip 41 hastanemizin inşaat çalışmaları devam etmektedir, 6 hastanemizin de ihale çalışmaları yürütülmektedir. 11 hastanemizin proje çalışmaları devam etmekle birlikte toplam izolatörlü hastane sayımızı 100’e çıkaracağız.

İzolatörlü binalarımıza şöyle baktığımızda, özellikle, deprem bölgesindeki hastanelerimizden birkaç örnek vermek istiyorum. Adana Şehir Hastanesi 2017 yılında tamamlandı ve 1.512 tane izolatöre sahip bir hastanemiz. Yine, Adana Seyhan Devlet Hastanemiz 2022 yılında tamamlandı ve 251 izolatöre sahip bir hastanemiz. Adıyaman’da inşaatı devamını eden 2 adet yatırımımız var. Bunlardan biri kadın

doğum ve çocuk hastanesi, mevcut 264 izolatöre sahip olacak bir hastanemiz. Yine, merkez, Adıyaman Devlet Hastanemiz, 150 yataklı bir hastanemiz. Bu hastanemiz tamamlandığında da 150-164 izolatörle hizmet verecektir. Diyarbakır Şehir Hastanemiz inşaat hâlinde olan bir projemiz olup 802 izolatörlü bir binamız olacaktır. Silvan Devlet Hastanemiz ise 2019 yılında tamamlanmış olup 325 adet izolatöre sahiptir. Elâzığ Şehir Hastanemiz 2018 yılında tamamlanmış olup 872 adet izolatöre sahiptir. Hatay Dörtöyl Devlet Hastanemiz 2022 yılının ilk çeyreğinde açılmış olup 340 izolatöre sahip olup yine, İskenderun Devlet Hastanemiz, yakın zamanda inşaatına başlamış olduğumuz hastane, 320 izolatöre sahiptir. Kahramanmaraş'a baktığımızda, Elbistan'da 2017 yılında tamamlanmış olup 580 izolatörlü bir hastanemizdir. Yine, Maraş'ta inşaatı devam eden kadın doğum ve çocuk hastanemiz de 361 izolatörle hizmet verecektir. Malatya ilimizde ise 2019 yılında faaliyete geçen kadın doğum ve çocuk hastanemiz 246 izolatörle faaliyetini sürdürmekte, Doğanşehir Devlet Hastanemiz 122 izolatörle hizmet vermekte ve 2022 yılında açılan Battalgazi Devlet Hastanemiz de 222 izolatörle hizmet vermeye devam edecek. Osmaniye Devlet Hastanemiz yakın zamanda açıldı ve 541 izolatöre sahip bir sağlık tesisimiz. Yine, Düziçi Devlet Hastanemizin inşaat çalışmaları devam etmekte olup tamamlandığında 200 izolatörlü bir binamız olacaktır. Şanlıurfa Şehir Hastanemiz ise inşaatı tamamlandığında 1.101 izolatöre sahip bir bina olacaktır.

Depremden etkilenen illerdeki yatırım stokumuza baktığımızda, inşaatı devam eden 8.440 yatak kapasiteli 19 yatırımlarımız, ihale aşamasında 2.710 yatak kapasiteli 18 yatırımlarımız, proje aşamasında 3.881 yatak kapasiteli 27 yatırımlarımız ve arsa aşamasında da 615 yatak kapasiteli 13 yatırımlarımız olmak üzere toplamda 77 yatırımlarımız mevcuttur ikinci basamakta, birinci basamağa baktığımızda ise bu sayı 203'tür.

Deprem yol açtığı hasar incelendiğinde 102 yıkım, 27 orta ve ağır hasar, 46 hafif hasar, 47 hasarsız olmak üzere 122 tespit bulundu. Bunların yaklaşık 45,3 milyar TL onarım ve yeniden yapım maliyeti oluşturması beklenmektedir. Birinci basamakta hasar tespit çalışmaları devam etmekte olup 14 milyar TL onarım ve yeniden yapım maliyeti tahmin edilmektedir.

Deprem bölgesindeki hastanelerimizi incelediğimizde teker teker... Adana ilimizde Seyhan Devlet Hastanemiz orta hasarlı bir hastanemizdir, 1973 yapımı bir hastane, şu anda tahkik sürecimiz devam etmektedir. Geriye kalan hastanelerimizde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hasarsızlık raporu tutulmuştur; güncel, faal olarak kullanılmaktadır.

Adıyaman ilimize baktığımızda; Adıyaman Eğitim Araştırma, Besni, Gerger, Kâhta Göçeri, Kâhta, Samsat, Sincik, Tut ve Gölbaşı Hastanelerimizde hafif ve orta hasarlar oluşmuş olup hızlı şekilde onarımları tamamlanmıştır. Adıyaman Kadın Doğum ve Çocuk Hastanemize orta hasar vermiş olup onarımlarımız devam etmektedir. Çelikhan İlçe Devlet Hastanemiz ağır hasarlı olup hizmet dışıdır.

Diyarbakır ilimize baktığımızda sadece Gazi Yaşargil Eğitim Araştırma Hastanemizde hafif hasar tespit edilmiş olup onarımları tamamlanmıştır. İlde mevcut tüm sağlık hizmetleri faal olarak sağlanmaktadır.

Gaziantep ilimize baktığımızda; Araban, Gaziantep Çocuk, Ersin Arslan Mücahitler Ek Bina, Şehitkâmil, Karkamış, Yavuzeli, 25 Aralık, Cengiz Gökçek, İslâhiye ve Nizip Hastanelerimizde hafif ve orta hasarlar oluşmuş olup gerekli onarımlar tamamlanmıştır. Gaziantep Abdulkadir Yüksel, Nurdağı İlçe Devlet Hastaneleri orta hasarlı olup tahkik süreçleri devam etmektedir. Gaziantep Ersin Arslan Eğitim Araştırma ile Oğuzeli İlçe Devlet Hastanelerinde ağır hasarlar oluşmuş olup hizmet dışıdır.

Hatay ilimizde ise Arsuz, Belen, Dörtöl, Hassa, Kumlu, Reyhanlı, Samandağı, Yayladağı, Altınöz ve Kırıkhan Hastanelerimiz hafif ve orta hasarlı olup onarımları tamamlanmıştır. Erzin İlçe Devlet Hastanemizin tahkik süreci devam etmekte, İskenderun İlçe Devlet Hastanemizin de onarım süreçleri devam etmektedir. Hatay Eğitim Araştırma Ek Bina ve İskenderun Ek Bina Hastanelerimiz hizmet dışıdır.

Kahramanmaraş, Afşin, Andırın, Elbistan, Göksun, Necip Fazıl Kadın Doğum Ek Binası ile Yörükselim Ek Binası, Çağlayancerit ve Ekinöz Hastanelerimizde hafif ve orta hasarlar oluşmuş olup gerekli onarımlar tamamlanarak aktif duruma getirilmiştir. Pazarcık İlçe Devlet Hastanemizde onarım sürecimiz devam etmekte olup Kahramanmaraş Necip Fazıl ve Türkoğlu İlçe Devlet Hastanelerinin tahkik süreçleri sürmektedir. Nurhak İlçe Devlet Hastanemiz ise ağır hasarlı olup hizmet dışıdır.

Kilis devlet hastanelerimizin hafif hasarlarına gerekli onarımlar yapılarak faal duruma getirilmiştir.

Malatya ilimize baktığımızda; Şehit Gökhan Aslan, Arapgir Ali Özge Devlet Hastanesi, Battalgazi, Darende, Eğitim Araştırma, Hekimhan, Kale, Kuluncak, Yazıhan ve Yeşilyurt Hastanelerimizde de hafif ve orta hasarlar oluşmuş olup gerekli onarımlar yapılarak aktif duruma getirilmiştir. Doğanşehir ve Eğitim Araştırma Hastanelerimizdeki gerekli onarım süreçlerimiz devam etmekte olup Malatya Pütürge Devlet Hastanemiz için tahkik sürecimiz devam etmektedir.

Osmaniye ilimize baktığımızda; Osmaniye Devlet Hastanesine hasarsızlık raporu verilmiştir Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından. Onun haricinde, Düziçi, Kadirli, Bahçe, Osmaniye Devlet, Ek Bina ve Toprakkale Hastanelerimizde hafif hasarlar oluşmuş olup gerekli onarımlar yapılarak aktif duruma getirilmiştir.

Şanlıurfa'mızdaki hastanelerimize herhangi bir hasar tespiti gelmediğinden dolayı faal olarak kullanılmaktadır.

Depremde etkilenen illerdeki hastane ve diğer sağlık kuruluşlarının hasar düzeyi tespitinin akabinde 56 adet hafif ve orta hasarlı binada tadilat çalışmaları tamamlanmıştır. Orta ve ağır hasarlı binalarda güçlendirmeye yönelik tespit çalışmalarıysa devam etmektedir. Bölgede hâlihazırda yatırım programında yer alan sağlık yatırımlarının proje, ihale, inşaat süreçleri hızlandırılmıştır. Sağlık hizmeti ihtiyacı baz alınarak bölgede yeni yatırım teklifleri önceliklendirilmiştir.

Afet riski olan bölgelerde tasarlanan projelerde bina oturma alanı genişletilerek ve bina yüksekliği düşürülerek yatay mimariye yönelik az katlı binalar tasarlanmıştır. Binalar için gerekli görülen yerlerde zemin yapısı iyileştirilerek projeler sismik izolatörlü olarak tasarlanmaktadır. Güçlendirmenin mümkün olmayacağı ölçüde hasar alan binalar için daha sağlam zemin yapısına sahip yerlerde arsa seçimi yapılmaktadır. Afet riskinin yüksek olduğu illerde devam eden ve yeni başlayacak projeler için mevcut arsalar yeni fay haritasına göre yeniden değerlendirilecektir. İnşasına başlanan binalar için risk değerlendirmesi yapılmaktadır. Mevcut binalar için deprem dayanıklılığının ölçülmesi ve sonuçların değerlendirilmesi süreçleri ise devam etmektedir.

Deprem bölgesinde yapılacak acil durum hastanelerimize geldiğimizde, 50 yataklı 8 adet yatırımlarımız Cumhurbaşkanlığı Strateji Başkanlığına sunulmuş olup yatırım programına alınmıştır. Bunlar Adıyaman Çelikhan 50 yataklı, Gaziantep Nurdağı ve Oğuzeli 50'şer yataklı, Hatay Altınöz ve Erzin 50'şer yataklı, Kahramanmaraş Nurhak ve Türkoğlu 50'şer yataklı ve Malatya Pütürge 50 yataklı hastanelerimiz...

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Bunlar zaten yıkılacak, ağır hasar gören hastaneler değil mi?

SAĞLIK BAKANLIĞI SAĞLIK YATIRIMLARI GENEL MÜDÜRÜ HÜSEYİN İNCEÖZ – İçerisinde hem ağır hasar gören hastanelerimiz var hem de orta hasar gören hastanelerimiz var. Acil durum açısından kısa sürede faaliyete geçirmeyi hedeflediğimiz hastaneler bunlar da.

Hatay İskenderun 150 yataklı acil durum hastanesi, gene Hatay Defne 300 yataklı ve Yörükselim 250 yataklı acil durum hastaneleri, Hatay Antakya 400 yatak kapasiteli acil durum hastanesi, planlama süreci devam eden toplamda 1.800 yataklı iki şehir hastanesi ve 300 yataklı devlet hastanesi planlama ve ihtiyaç tespit çalışmalarımız devam etmektedir. Aynı zamanda, Gaziantep’te de 25 Aralık Devlet Hastanemizin arazisine 300 yataklı yeni bir devlet hastanesinin proje sürecine ve ihtiyaç programı sürecine başlamış bulunmaktayız.

Saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Teşekkür ederiz.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Sayın Başkanım, bu konuda bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Buyurun.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Konusu gelmişken bahsedeyim dedim.

25 Aralık Hastanesinin bildiğim kadarıyla temeli atıldı, yapılıyor. Burada, o, temeli atılıp yapılan bölümü mü kastediyorsunuz yoksa eski olan yıkılacak bölümden mi bahsediyorsunuz onu anlayamadım.

SAĞLIK BAKANLIĞI SAĞLIK YATIRIMLARI GENEL MÜDÜRÜ HÜSEYİN İNCEÖZ – Yeni yatırım programına teklif ettiğimiz hastane eski yapılacak... Yani temeli yeni yapılan hastanemiz ilerleyecek, faaliyete geçecek, eski bina yıkılacak ve yerine 300 yataklı bir genel hastane yatırım programına teklif edilmiş, ekstra olarak yapılacak.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Tekrar orası da yapılacak. Anladım, tamam.

V.- MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELER

1.- Sağlık Bakanlığı temsilcilerinin yaptıkları sunumlar hakkında görüşme

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – İstanbul Milletvekilimiz Sayın Gökkan Zeybek’e söz veriyorum.

Buyurun.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de sözlerime, bu afet sonrası yoğun çaba harcayan kamu sağlık emekçilerine, yine duyarlılık göstererek kendiliğinden bölgeye gelip klinik açan, çadırlarda bulunarak sağlık hizmetinde yardımcı olmaya çalışan başta doktorlara, hemşirelere, sağlık çalışanlarına ve sağlık personeline teşekkür ederek başlamak istiyorum.

Sayın Başkanım, birinci sunumu yapan hocamız depremin büyüklüğünü ve merkezini öngöremediklerini, çok geç fark ettiklerini söyledi, kendilerine bilginin... İkinci sunumu yapan hocamız da saat 04.20’de aktif olarak harekete geçtiklerini söyledi. Eğer Sağlık Bakanlığı 04.20’de faaliyete geçtiyse ben kutluyorum kendilerini yani 04.30’da harekete geçtilerse ama tabii yaşadığımız gerçekler böyle değildi; onu baştan belirtmek istiyorum. Ya, hiçbir sunumda, hiçbir hastanenin yıkılmasıyla ilgili bir açıklama yapmadınız. Bunlar kamu hastaneleri ve bu hastaneler sizin denetiminizde ve gözetiminizde yapıldı. Mesela, burada Hatay... Hatay terk edilmiş bir şehir, hakikaten gariban bir şehir. Yani Hatay Dörtyol’da hastaneye izolatör yapılmış ama Hatay’ın 1,5 milyon ya da 1 milyon

300 bin nüfusunun yaşadığı merkez, Kırıkhan, Hassa, Altınözü, Samandağ, Arsuz bölgeleriyle ilgili bir planlama yapılmamış. Zaten bölgede hastane kalmadı, tek Reyhanlı Hastanesi kaldı; o da 100-150 yataklı küçük bir ilçe hastanesi.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Belen var.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Efendim, Belen... Belen nerede? Belen, İskenderun tarafında. Belen Hastanesi küçük, Belen de hasar gördü.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bir, Sağlık Bakanlığı Hatay ölçeğinde bir organizasyon hatası yapmıştır, deprem riskinin en yüksek olduğu illerden birinde hastaneleri korumayla ilgili izolator yapımı konusunda yanlış yapmıştır, beceriksiz olmuştur. Yani İskenderun Devlet Hastanesinde yoğun bakımda insanlar öldü. Antakya Devlet Hastanesinde insanlar öldü. Ya, bu kadar büyük nüfusun yaşadığı yerlerle ilgili birbirini yedekleme yapılmaz mı? Adana'yı diyorsunuz.

Bakın, değerli arkadaşlar, şimdi kurtarma şöyle gerçekleşti -bizler oradaydık, gördük- bir kurtarma ekibi bulabilirsiniz... İlk gün saat 20.00'den sonra kurtarma ekipleri geldi yani oraya on altı saat sonra kurtarma ekipleri geldi. Bir kurtarma ekibi enkaz altından bir yaralıyı çıkarmak istediğinde, varsa o yaralının bir yakını, "Bir ambulans gelmeden biz bu enkazdan yaralıyı çıkaramayız." diyorlar. Hipotermi olabilir, potasyum mu ne başka bir şey gerekçe gösteriliyor, acil müdahale edilmesi gerekir, serum bağlanması gerekir, başka gerekçelerle... Arkadaşlar, ilk gün biz mi göremedik, siz mi başka bir yerdeydiniz? Biz Hatay'da ambulans falan göremedik, gerçekten göremedik. Yani vardır mutlaka üç tane, beş tane ama binlerce enkazın olduğu yerde ilgili sizin... Sağlık Bakanı orada, Sağlık Bakanı öğleden sonra orada, devlet orada; evet, Sağlık Bakanı orada ama ambulans sevkiyatı konusunda çok ciddi hatalar oldu. Zaten sıfırın altında bir soğukta, yağmur yağan, şiddetli yağmur altındaki bir enkazın altındaki insanları... Yani kan kaybı da varsa hele de enkaz altında travma geçirmiş ve bir de yaralanmayla karşı karşıya gelmişse, bir de yıkımdan dolayı akciğerlerine toz dolmuşsa bu hastayı sizin ilk altı saatte bir hastaneye yetiştirmeniz gerekir.

Bakın, siz sahra hastanesi kuramadınız; kusura bakmayın, kuramadınız, ilk gün kuramadınız. Antakya Devlet Hastanesinin bahçesine giden ambulansın götürdüğü hastalara orada fedakâr doktorlarımız baktı. Yani içler acısı bir durum, kurtulma ihtimali zayıf olanların büyük bir kısmı içeriye alınmadı, dışarıda donarak öldüler ya. Adana'ya ambulanslar kaç saatte gittiler biliyor musunuz? Yani lojistiği çözemediniz. Yolları tutamadınız. Ambulansların Adana'ya ulaşmasını sağlayamadınız. Ambulanslar yol bulup gidemediler. Bir ambulans bir hasta götürüyor, üç saatte gidiyor, üç saatte de dönüyor altı saat. 1.000 tane ambulans verseniz ne yazar? Enkaz altındaki on binlerce yaralıyı siz nasıl götürebilirsiniz? Bir ambulans 1 ya da 2 yaralı götürdü, aynı gün içinde cenaze araçları altışar altışar getirdiler, gidenler cenaze aracıyla geri gelmeye başladı; biliyorsunuz bunları. Ama bu hastanelerin neden neden...

Ya, ben şeyi anlamıyorum: Yeni Samandağ Devlet Hastanesi 20 Şubat tarihindeki depremde neden -kesin kabulü yapılmayan bir hastane- kapatıldı? Ya, daha kesin kabulü yapılmamış, imalat aşamasında, müteahhit devretmiş, hastane, doktorlar orada. Bakın, bir organizasyon şemasından insanlar, belediye başkanı bize ulaştı "Hastanede çalışanların evleri yıkıldı, hastane çalışanlarının hastanede hizmetlerini görebilmesi için bir konteyner ihtiyacı var." dedi. Biz de İstanbul Büyükşehir Belediyesiyle temasa geçtik, 30 konteynerle Samandağ Devlet Hastanesinin karşısına bir konteyner merkezi kurduk yani şehir demeyeceğim ama bunu kurduk yani. Oradaydım ben, 20 Şubat tarihindeki depremde gözlerimle gördüm ya. 20 Şubat'taki depremde bizim kurduğumuz konteynerlerde ameliyat yapıldı çünkü başlamış olan ameliyatın tamamlanması için hasta konteynerlere getirildi; ameliyattaki 2 hastanın 1'i yaşamını yitirdi, diğeri yaşamına devam etti.

Başka önemli bir gerçeği bilmemiz lazım arkadaşlar. Ben 7 Şubat tarihinde saat 14.00-15.00 sularında bizim Hatay Milletvekilimiz İsmet Tokdemir'in abisinin oğlunu, eşini ve torununu enkazdan yaralı çıkardık, biz çıkardık yani öyle kurtarma ekibi falan yok yani. Doktor Milletvekilimiz Ali Şeker enkazın içine kadar girdi, durumlarını gördü "Torununun durumu hassas, bir demir saplanmış vücuduna ama -konuşuyorlar, herkesle konuşuyoruz- diğerlerinin durumu iyi" dedi. Arkadaşlar, bakın, Adana'ya götürdünüz bunları, bu yaralılar Adana'ya gittiler. Adana'ya giderken çocuk yolda öldü, abisinin oğlu hastanede öldü, yirmi gün sonra da hastamızı kaybettik. Yani acil kurtarmayla ilgili bir hastanın kanamalı, travma geçirmiş, üzerine enkaz çökmüş, vücudunun muhtelif yerlerinde kanama var, böbreklerden başka problemler geliyor yani sahra hastanesini kuramadınız. Antakya Defne'de, Samandağ'da, Kırıkhan'da, Hassa'da ayakta kalan bir hastane olmadı. Silahlı kuvvetlerin sahra hastanesi kurma geleneği devam ediyor olsaydı dört saat içinde hastane kurulurdu, dört saat içinde kurulabilirdi; kurulamadı. Üç saatlik yola hasta mı gider arkadaşlar? Kanamalı hasta üç saatlik yola ambulansla mı gider? Ki ambulansların çoğunda da doktor yoktu.

Şimdi, Hatay Dörtyol Hastanesine, evet, teşekkür ediyorum, izolatör konulmuş. Herkes Hatay Dörtyol Hastanesine hastasını götürmeye çalışıyor. E, bu hastanenin bir kapasitesi var, bahçesine mahçesine insanlar gidiyor ama ameliyat olması gerekiyor, yoğun bakım ünitesine alınması gerekiyor, entübe edilmesi gereken hastalar var. Maalesef, bunların büyük bir çoğunluğunu biz kaybettik.

Şimdi, diyorsunuz ki: "Deprem bölgesinde nüfusun yüzde 15'i yaşıyor; 10 milyon, 10,5 milyon insan yaşıyor." E, Türkiye nüfusu 85 milyon "Deprem bölgesinde sağlık personelinin yüzde 10'unu istihdam etik, çalıştırıyoruz." diyorsunuz; zaten nüfusa göre baksanız burada, bölgede yüzde 15'ini çalıştırmamız gerekir. Demek ki bölge hâlâ sağlık emekçisi, doktor ve diğer açıdan kötü durumda yani.

Şimdi ben buraya bakıyorum, kendi şehrim için endişe etmeye başladım. Şimdi, izolatörle ilgili, mesela, riskin en yüksek olduğu, sivilaşma ihtimalinin en yüksek olduğu bölgelerdeki hastanelere izolatör yapılmasıyla ilgili neden zamanında müdahale etmediniz? Bakın, bu bölgeleri Kahramanmaraş, Malatya'dan başlayarak Osmaniye ve Hatay'ı burada söyledik yani depremin en yüksek olacağı bölge, fayın burada kırılma ihtimali var diye. Niye fay kırılma ihtimali var? Arkadaşlar, faylar birbirini tetikleyerek kırılıyor, herkes söylüyor bunu, Elâzığ kırıldı, Malatya kırıldı; e, artık, Maraş gelecek buradan kırılacak. E, bu görülüyor, bu görülüyorsa o zaman herkesin bildiği, AFAD'ın raporladığı, bütün bilim adamlarının "aman dikkat" dediği bölgedeki hastanelerdeki izolatörleri siz niçin tamamlamadınız? 44 bin yatak kapasitesinden 21 bin yatak kapasitesinin izolatörü yapılmış. Ya, 1 milyon 700 bin insanın yaşadığı Hatay'da yapıla yapıla Dörtyol'a yapılmış. Arkadaşlar, Dörtyol da Adana'ya en yakın ilçe.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Yaptık, yaptık, Osmaniye'ye şimdi izolatörlü yaptık; 800 yatak.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – E, tamam.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Diğerlerini de aynı şekilde yapıyoruz Gökan Bey.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Ben yapıla teşekkür ederim, keşke bunlar zamanında yapılsaydı da... Acil kurtarmada ilk altı saat ne kadar değerliyse kurtulan hastanın çok kısa süre içinde bir ambulans tedavisiyle ameliyata alınabilmesi, tedavisinin başlaması da o oranda son derece doğru.

Şimdi, hastanelerin yapı güvenlik katsayısı 2008 yılından beri 1,5. Şimdi, deprem oldu, Kağıthane Devlet Hastanesi, Sadi Konuk Hastanesi, arkasından başka hastaneler, İstanbul'da patır patır hastaneleri kapatıyorsunuz. Yani eğer bu binalar gerçekten deprem riskini göğüsleyecek bir yeterlilikte değilse yani o zaman Kahramanmaraş depremini niye bekledik biz? Yok, eğer bunların hizmet vermesinde

bir sakınca yoksa bugüne kadar buradaki kamu çalışanlarının, sağlık emekçilerinin, hastaların, hasta yakınlarının, günlük ziyaretçilerin tümünü çok ciddi biçimiyle siz risk altına sokmuş olmuyor musunuz? Yani yapı güvenlik katsayısı 1,5'sa deprem bölgesindeki bir bina nasıl hasar görebilir? Yapımı yeni bitmiş olan bir bina nasıl hasar görebilir? Değerli arkadaşlar, bu konularla ilgili kimdir bunun sorumlusu? İskenderun Devlet Hastanesindeki, Antakya Devlet Hastanesindeki ölümlerden dolayı hakkında soruşturma açtığımız bir yöneticinin var mı ya da siz kendiniz kendinizi şikâyet ettiniz mi? Ya, bu benim dönemimde yapıldı, bu hastaneyle ilgili ölümlerden birinci derece sorumluyum diyerek bir işlem yaptınız mı? Kim bunların kontrolü...

Kamu denetçiliğine bakıyorsunuz, yapı denetim sisteminde kamu kurumlarının yaptığı tüm yapılar yapı denetim sisteminin dışında. Kim denetliyor bunları? Siz, ya Bayındırlık ve İskan Bakanlığına, şimdi Çevre Şehircilik Bakanlığına denetletiyorsunuz ya da Kamu Hastaneleri Başkanlığı bir ihaleyle... Bunların denetimi için ihale açmanız gerekir. Peki kimdir bunların sorumlusu? Yani daha bir Allah'ın kulu kalkıp... 14 milyarlık bir hastane, riskli olduğunu söylüyorsunuz; ya, 14 milyar, 750 milyon dolar. Bütün dünyanın Türkiye'ye deprem dolayısıyla yaptığı yardımlar 300 milyon euro civarında, sadece depremde kaybettiğimiz kamu hastanelerinin maliyeti bütün dünyanın Türkiye'ye yaptığı yardımın 2,5 katı. Kimdir bunun sorumlusu? Yani bu hastanelerin tümü risk altında olabilir mi? Bütün bu hastanelerin emniyet tedbirini almamak... İzolatör yapılacaksa hastaneler, okullar, birinci derecede kamu hizmet binaları; yapı güvenlik katsayıları bütün binalarda 1 iken bunlarda 1,5 alınacak ve bunların depremde hiç hasar görmeden hizmet verecekleri sizin anayasansızsa, amentünüzse niye bunu yerine getirmediniz? Yani o hastanelere yaralı...

Başkanım, ben şöyle tamamlayayım, o insanların alkışlarla kurtardığı hastaların yüzde 90'ının cenazelerini aileleri tek başına aldılar. Arama kurtarma ekiplerinin kurtardığı yaralı sayısı kadar hastaneye yetiştiremediğimiz, yolda kaybettiğimiz, hastanede kaybettiğimiz yaralıların da sayısını, açıklasanıza, açıklayın; o zaman biz gerçeği görelim. Aslında, bu Komisyonun temel görevi gerçeklerin ortaya çıkması ve bizim bir daha hata yapmamamız. Ben Adli Tıp Kurumuna da söyledim, enkaz altından çıkan cesetlerin ilk gün mü, altı saatte mi, on iki saatte mi, yirmi dört saatte mi, kırk sekiz saatte mi, yetmiş iki saatte mi ya da o babasına telefonla mesaj gönderen kızımız gibi dört gün, beş gün sonra mı yaşamını yitirdikleri sizin adli tıp raporlarınızla bizim önümüze gelmesi gerekir ki biz de bundan sonraki döneme ilişkin arama kurtarma ve diğer organizasyon şemalarını bunun üzerine yapalım. Yani yirmi dört saatin sonrasında yaralı olarak kurtulanların büyük bir çoğunluğu eğer yaşamını yitireceklerse o zaman biz bütün arama kurtarmamızı ilk altı saatte, ilk dört saatte, ilk iki saatte çekmemiz gerekir. O nedenle, bu Komisyon tabii ki kimseyi yargılamıyor ama bu Komisyona veri akışında gerçek bilgilerin verilmesi lazım, kayıtların bunun üzerinde oluşması lazım. Ve buradaki Başkanlığın ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin iradesinin de bundan sonra olacak olan depremlerle ilgili en azından sağlık, hastaneler, ilaç zincirleri, sağlık emekçilerinin gelip hasta bakımı yaparken hijyen koşullarında görevini yapabilmeleri, bütün bu dönüşümün sağlanabilmesi için bir sistemi oturtması lazım.

Son olarak da şunu söylemek istiyorum: Deprem, en çok sivilaşma ihtimali olan çürük zeminleri etkiliyor ise Sarıyer, Çayırbaşı, Hamidiye Etfal Hastanesi Çayırbaşı Deresi'nin üzerinde bulunuyor. Bu hastanenin izolatörleri yapıldı mı? Bu hastanenin zemin emniyet gerilmesine uygun simülasyonları yapıldı mı? Yarın bu hastane olası bir Marmara depreminde risk altında mıdır? Yine, Seyrantepe Hamidiye Hastanesi, Şişli Etfal Hastanesinin kapatılmasıyla Kağıthane Devlet Hastanesinin kapatılmasıyla, bölgedeki pek çok hastanenin kapatılmasıyla TEM Otoyolu'nun üzerinde olması dolayısıyla ulaşım aksı üzerinde önemli bir hastanedir, bu hastanede de yapı güvenliği testleri yapıldı mı ve deprem izolatörleri konuldu mu, onu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Teşekkür ederiz.

Şimdi de Batman Milletvekilimiz Sayın Necdet İpekyüz’e söz veriyorum.

Buyurun Necdet Bey.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sağlık Bakanlığında özellikle çok konuşulacak konu var. Yaşamını yitiren bütün yurttaşlara başsağlığı dilerken sağlık çalışanlarına, emekçilerine de başsağlığı dilememiz lazım.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Siz de bir hekimsiniz zaten.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Evet.

Tabii “sağlık” deyince aklımıza hemen hastane geliyor, hasta geliyor. Sağlık aslında bir taraftan da önleme, koruma, hasta olmama hâli; bu çerçevede çalışan bir kurum. Şimdi, baktığımızda, tabii, bir yığın çalışma arkadaşımız yaşamını yitirdi ve bir taraftan -az önce Gökhan Bey’in de söylediği gibi- gönüllü olarak birçok kişi de koşuşturmaya çalıştı. Nasıl ki Hakkâri’den Edirne’sine kadar herkes gıda yardımı yapmak istediye, kıyafet yardımı yapmak istediye veya destek sunmak istediye sağlık çalışanları da sağlık emekçileri de bu durumdaydı, herkes sahadaydı. Ama şimdi bizim bir durumla yüzleşmemiz lazım. Eksikliğimiz neydi? Yanlışlarımız ne? Bir daha olmaması için neler yapabiliriz? Bir, tam anlamıyla yeterli bir hizmet veremedik. Neden veremedik? Çünkü kendi sağlık örgütlenmemiz son dönemde sadece hastane ağırlıklı, özellikle birinci basamak kurumlar merdiven altında, apartman altında oldu. Türkiye’de şimdi ASM’lerle ilgili bir çalışma yürütsek son dönemdeki yerlerin çoğunun aslında deprem açısından ele alınması lazım. Şimdi, hastanelerle ilgili arkadaşlarımız bilgi veriyor ama deprem anından sonra asıl hizmeti vermesi gereken birinci basamak hizmetleriyle ilgili bir çalışma var mı, yok mu? Varsa onu bize sunmanız lazım. Kaçı ne aşamada? Bu 11 ilde, ilçelerde kaç çalışıyor, çalışmıyor; hafif mi, orta mı, ağır mı hasarlı ve kaç apartman dibindeydi? Çünkü aile hekimleri ve aile sağlığı merkezinde çalışan emekçiler bu konuda çok şikâyetçiler. Bir, bu mesele.

Bir diğeri şu: “Sağlık” dediğimizde hâlâ devam ediyor, sadece ilk yirmi dört saatteki değil. Şu anda milyonlarca insan etkilenmiş, yaşamını yitirenler var, yalnız kalanlar var, kronik hastalığı olanlar var, gebeler var, yeni doğum yapmış olanlar var; ailesini, yakınıni yitirmiş yalnız başına kalanlar var, kendi ihtiyaçlarını gideremeyecek engelliler var; mesela, bunlarla ilgili bir açıklamanın olması lazım yani sadece bina konuşuyoruz, bizim söz ettiğimiz insandır. Bunlarla ilgili neler yapılıyor? Bunlara değinmek lazım. Az önce Kızılay da “Şu kadar kişiyi gördük, psikososyal destek verdik...” Bir “merhaba” psikososyal destek değildir. Hemen de çıkmaz, sonradan çıkar; bununla ilgili iyi bir çalışma yürütmek lazım. Bunlarla ilgili ne yapıldı, ne yapılmadı? Meçhul.

Şimdi, asıl problem, organizasyon, koordinasyon yoktu; bir kaos ortamı vardı, herkes telaşla bir şeyler yapmaya çalışıyordu. Neden bunu söylüyorum? Ben Adıyaman’a gittim, 2’nci ya da 3’üncü gün oradaydım. 1’inci gün saat altıda ben Diyarbakır’da hastanedeydim ve orada acilde çalışan arkadaşlarımız... “Galeria” denilen binada 3 doktor yaşamını yitirdi ve 1’isi de acilde çalışıyordu; bir haftada değil, 10-11’inci günde enkazdan çıkartıldı cenazesi. Böyle bir problemle karşı karşıyaydık. Şimdi, sağlık hizmetini verebilmek için zaten multidisipliner diğer ekiplerin çalışması lazım ki sağlık hizmetini verebilesin. Şimdi neydi? Adıyaman’a gittiğimde, Ankara Sağlık Müdürlüğünün 112 sorumlusu oradaydı, Hacettepe Üniversitesinden ekip oradaydı; sorumlularla, hocalarla konuştum. 3’üncü günde kartonların üzerindeydiler. AFAD bir taraftan böyle “box” yataklar çıkarmış, depolarda tutuyorlardı, vermiyorlardı; bir organizasyon yoktu. Ben Halil Bey’le görüştüm, sonra Bakan Bey’i

aradım. Yani niçin onları oraya vermiyorsunuz? AFAD'ın şeyini vermiyorsunuz oradaki insanlara ya. İnsanlar nereden besleneceklerini bilmiyorlardı. Şimdi, bunları konuşmadığımız sürece afet döneminde bir şey olmuyor, başarılı olamıyoruz.

Bir diğeri, hekimlere, hemşirelere, acil tıp teknisyenlerine veya diğer arkadaşlara “Hadi, gidin, yirmi dört saatte gidin.” deniliyor. Yani nerede barınacak, nerede beslenecek, günlük ihtiyaçlarını nasıl karşılayacak; hiçbir yanıt yok. Şimdi, bir şeyi siz gönüllülük ilkesiyle yapmadığımızda; bir işte çalışacak, emek verecek insanları 2'nci gün, 3'üncü gün tüketecekseniz o da başka bir afete dönüşüyor. Yani böyle durumlarla karşılaştık, hâlâ da bu devam ediyor. Kimi meslek örgütleri, kimi sendikalar şunu söyledi: “Biz gönüllü elemanları göndermek istiyoruz, gönüllü üyelerimizi göndermek istiyoruz.” Hiçbir sağlık müdürlüğü ve Bakanlık bu işte koordinasyonu sağlayamadı.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Biz sağladık.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Osmaniye’de yapılmışsa iyi, sevindim, teşekkürler. Ama Halepçe’de, Halepçe katliamında, Körfez krizinde Bakanlık -o zaman Yıldırım Aktuna dönemiydi- bir protokol geliştirmişti, ne biçim hizmet verildi yani gönüllülük hizmeti çok çok önemli. Bu hâlâ oturtulmuş değil, bu rotasyonların da -yirmi dört saat öncesinden değil, bundan sonra daha farklı bir sürece girdik- planlamasının yapılması lazım. Yani insanların sosyal yaşamı var. Siz bir hekime “Yarın gidin...” Ama onu bir hafta önceden söyleseniz, kendi düzenini, kendi şeyini sağlaması ayrı... Bu mecburi hizmetlerle ilgili çalışmada insanlar tekrar kuraya sokuluyor, gittiklerinde kurumu yok; ASM’ye gitmiş, bina yok veya herhangi bir yere gitmiş, yeri yok; ne yapacağını bilmiyor. Velev ki gitti, kiralık ev yok, nerede kalacak, ne yapacak yani? Çadır yok, konteyner yok. Bu, tümüyle Bakanlığın “İşi yerine getireyim, birileri sorduğunda ben yanıt vereyim şu kadar kişiyi gönderdik diye.” hâli. Sorun göndermek değil; sorun, onun hizmet verebileceği ortamı oluşturabilmek, enerjisini tüketmeden hizmet verebilmesini sağlamak.

İlaç mevzuunda çok iyi bir şey yapıldı, raporlar uzatıldı; almış mı, almamış mı...

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – O iyi oldu aslında.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Ben Bakanla da konuştum, teşekkür ettim ama şunu da yapmak lazımdı: Eskisi gibi, iki üç yıl önceki ilaç reçetesi ile şu andaki ilaç fiyatları aynı değil. Yani bu döviz kurundan sonra bir reçetede -şimdi ortalama 200, 250, 300 lira; bazen milyara varabiliyor- 150-200 lira fark çıkabiliyor ve birçok kişi bana “Bu farkı biz veremiyoruz.” dedi. Bakanlık bir konuşsaydı. Bizim de önermemiz lazım Komisyonunda, bu 11 ilde ilaç fark ücretlerinin alınmaması... Yani gidiyorsunuz eczaneye; hekim ilacı yazmış, raporlu ama rapor dışında çocuğuna antibiyotik alacak. Ben tanık oldum “Pahalı olanları vermeyin.” demişler. Ama bir taraftan da binlerce ilaç depolarda, gelen binlerce yardım var, organizasyon var. İşte, bu, koordinasyonun ve organizasyonun yetersizliğini gösteriyor, tasnifin yetersizliğini gösteriyor. Bir taraftan eczaneye gidip para veren var, bir taraftan da ilaçlar başka yerlerde, depolarda veya çeşitli lojistik yerlerde bekliyor. Bunu özellikle söyleyeyim.

Mesela, hâlâ çadırda kalanlarla, konteynerda kalanlarla ilgili ciddi sağlık problemleri gündemde; içme sularıyla ilgili, toplu kaldıkları için cilt hastalıklarıyla ilgili, beslenmeleriyle ilgili. İyi bir birinci basamak hizmeti sadece muayene etmek üzerine değil, önlemek üzerine olması lazım, bu konuda çalışma yürütülmesi lazım -selde de gördük bunu, çeşitli cilt hastalıklarının artışı da gördük- bunlarla ilgili bir çalışma tam oturmuş değil. Yani sizin sunumunuz sadece binalar oldu bize ve hastaneleri yapıyoruz, işte, acil ambulans hizmetleri Ama şu anda problemin kendisi, hâlâ devasa problem devam ediyor. Dünya Sağlık Örgütü olağan dışı durumlarda çadır kentlerin nasıl kurulacağıyla ilgili -sayıya göre, seçilecek yöre göre, çadırlar arası mesafeye göre- bayağı açıklama yapmış. Bizim Kocaeli’de, Marmara’da deneyimimiz var ama şu anda hepsi bitişik bitişik yani ufacak bir felakette...

İklim değişiyor şimdi, daha önce kıştı, şimdi tekrar bir kar geliyor gerçi ama ondan sonra sıcak olacak; bunlar nasıl barınacak yani? Çünkü geniş bir coğrafya, bir kısmı da sıcaktan çok çok etkilenen bir bölge. Sıcak artı bulaşıcı hastalık davetiyesidir. Yani bunlarla ilgili hiçbir şey yok.

Bir de siz sadece kamu hastanelerini anlatıyorsunuz. Peki, özel hastaneler... Şimdi, diyeceksiniz ki: “Bizim ilişkimiz yok, başka kurumlar denetliyor.” Başka kurumlar denetliyor ama ruhsatını da siz veriyorsunuz. Bir yangın merdiveninden dolayı, odasının metrekaresinden dolayı ruhsatı iptal edebiliyorsunuz. Otoparkı olmayan birçok hastane biliyorsunuz kentlerde veya direkleri kesip otoparkın nerelere dönüştürüldüğünü gördük.

Sayın Bakan Yardımcısı, siz yoktunuz, ilk gün ben söyledim; Urfa’daki Eyyübiye Devlet Hastanesinin otoparkını pandemide yoğun bakıma dönüştürmüşler, pandemi hafifleyince tekrar devam etmişler, demişler ki: “Burası yoğun bakım olarak kullanılabiliriyorsa çocuk yoğun bakımı olsun.” ve sel olduğunda çocuklar orada perişan oldu, çocukları tekrar taşımayı düşündüler. Bunlar olmayınca sunumda arkadaşımızın şurada şu kadar yapıldı, burada bu kadar yapıldı, bunlar hedeflendi... Bunlar çözüm değil.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Toparlayalım Vekilim. Siz hekim olduğunuz için size daha fazla süre verdim.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, bunlar niçin önemli? Herkes “Hekimler, sağlık emekçileri gittiğinde bu sorun çözülüyor, sağlık çalışanları...” Yani bütün Sağlık Bakanlığı orada olsa çözülemez çünkü siz tuvalet sorununu çözemezseniz, içme suyu sorununu çözemezseniz bunlar çözülemez. Önemli olan, bu birinci basamağı çok güçlendirmek, gönüllülüğü artırmak, gidebilecek arkadaşların bütün koşullarını sağlamak ve yaşamını yitirmiş veya yalnız kalmış, depremde yakınına kaybetmiş insanlara da özellikle birinci basamakta koşulları çok iyi sağlamak lazım. Ben bir kısmını konuştum, hâlâ müfettişler veya sorumlular şu kadar yeri ziyaret etmemişsin, şunu yapmamışsın, bunu yapmamışsın gibi problemlerle karşı karşıya kalıyorlar. Özel hastanelerin tümüyle denetlenmesi lazım, yoksa bir özendirme gibi olup sanki bir problemleri yokmuş... Adana’da Tıp Fakültesi Balcalı Hastanesinden bizi arıyorlar yatak bulmak için, yatmak için yer arıyorlar. Evet, 11 il... Depremden sonra İstanbul’daki hastaneler boşaltıldı, kapatıldı. Birçok yerde bu bize ders olması gerekirken... Sadece şu cihaz var, yok değil, bütün hastane binalarının elden geçirilmesi lazım ve ona göre tekrar temininin yapılması lazım. Bu kamu-özel iş birliğiyle değil, kamunun kendisinin bu hizmeti vermesi lazım, kamunun ağırlıklı vermesi lazım, yapılmadığı zaman bir yığın problemlerle karşı karşıya kalmış oluyoruz.

Söyleyeceklerim şu anda bunlar. Özellikle Sağlık Bakanlığının sahada tümüyle insanlara psikososyal destek, bulaşıcı hastalıkları önlemek ve insanların diğer teminleri konusunda özel çalışma yürütmesi lazım. Bu çalışma yürütülmediği zaman problemler daha da artıyor.

Bir de son olarak soru soracağım, arkadaşımız da söyledi: Ambulansta yaşamını yitiren kaç kişi var? Böyle bir veri elinizde var mı yok mu? Depremin ilk on saatinde yaşamını yitiren kaç kişi var ve nakillerinde kaç saat zaman geçmiş? Çünkü ben Adıyaman’dan Batman’a gelen hasta olduğunu biliyorum, 1’inci günü, Adıyaman’dan Batman’a gelen hasta olduğunu biliyorum. Yani böyle bir çalışma var mı, yok mu? Bunların ortaya çıkması lazım.

Son olarak da kayıplarla ilgili bir şey var. İnsanlar arıyor, diyor ki: “Ambulansa teslim ettik -yanılmıyorsam İskenderun’da- kendimiz bindirdik ama sonrasını bilmiyoruz.” Hatta Dörtyol’da bir hemşirenin babasıyla konuştum, kendisi de sağlık çalışanı; hemşireyi ambulansa bindiriyorlar, ondan sonra haber yok nerede olduğuna dair, muhtemelen şimdi çıkmıştır ortaya ama benim dediğim 10-15’inci gün.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Teşekkür ediyoruz.

Adana Milletvekilimiz Müzeyyen Şevkin Hanımefendiye söz veriyorum.

Buyurun efendim.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Ben öncelikle pandemi döneminde, daha sonra da bu afet döneminde yüreğini ortaya koyan bütün sağlık çalışanlarına ve sağlık emekçilerine yürekten teşekkür ediyorum; gerçekten son derece önemli ve zorlu bir görevi yerine getirdiler. Bütün sağlık emekçilerinin emeğine, yüreğine sağlık tekrar.

Şimdi, tabii, ben daha çok kendi mesleğimle ilgili, jeoloji mühendisiyim, o yönüyle konuşmak istiyorum. Bu 11 ilimizin fay zone üzerinde olduğu ve birçoğunun da zemin sıvılaşması riskiyle karşı karşıya olduğu il afet raporlarında belirtilmiş olmasına rağmen bu hastanelerde neden gerekli önlemler alınmadı? Yani buna ilişkin sayı verdiniz mi bilmiyorum, ben Genel Kurula gitmek durumunda kaldım. Kaç hastane binası çöktü? Mesela, bizim Adana Balcalı Hastanesi... Depremi merkez üssü bizim orası olmamasına rağmen, Adana olmamasına rağmen hem 530 vatandaşımızı kaybettik hem de Balcalı Hastanesi boşaltılmak durumunda kaldı, Yüreğir Devlet Hastanesine nakledildi ve orası bir üniversite hastanesi, tabii ki öğrenim gören onlarca doktor adayı bu eğitimden kısmen de olsa mahrum kaldı, böyle bir sorunla da karşı karşıya kalındı. Bunun çok önemli olduğunu düşünüyorum, bunun dönüşümüne ilişkin ve Bayraklı depremi için bizim 2021’de hazırlamış olduğumuz deprem raporunda da ifade etmiş olduğumuz, özellikle hastane gibi önemli kamu binaları ve sağlığa anında müdahale edilmesi gereken hastane binalarında sismik izolatör -birçok arkadaşımız bahsetti ama ben de yeniden vurgu yapmak istiyorum- kullanımıyla ilgili önermelerimiz olmuştur. Buna dair çalışmalarınız ne aşamada? İstanbul’da olası bir depremde buna karşı hastaneler güvence altına alınmış mıdır? Bunu sormak istiyorum.

Bir de 34 sahra hastanesi kurduğunuzu ifade ettiniz. Bunlar depremden kaç gün sonra kuruldu ve bunların kaç Türk hastaneleri? Yani yabancıların gelip önce oralarda sahra hastanesi kurduğuna ilişkin bilgiler edindik.

Ben yine tekrar etmek istiyorum. Askerî hastanenin kapatıldığı ve dünyada ordunun askerî hastanesinin olmadığı tek ülke bizi herhâlde. Bu süreçte sahra hastaneleri ordu tarafından kurulsa bu kadar insanın can kaybıyla sonuçlanmayabilir miydi diye sormak istiyorum.

Bir de tabipler odalarının gönüllü olarak hizmet verdiği bir gönüllü hekimler ordusu vardı. Bize, ne yazık ki vermiş oldukları bu hizmetin aksatıldığı, buna müdahale edildiğine ilişkin özellikle Hatay’dan bilgiler aktarılmıştı. Daha sonra çözüldü elbette bu konu ama -bir başka alana nakledildi- gönüllü hekimlerin hiçbir karşılık beklemezsizin gelip hizmet verdiği bu süreçte böyle bir tavır alınmasına da bir anlam veremedik doğrusu. Tabii, o, belki yerel yöneticilerin, “yerel yönetici” demeyeyim de vali ve oradaki yönetsel kadroların sorunu muhakkak ama böyle de bir şeyle karşılaşıldı. Bu anlamda, meslektaşlarınıza sahip çıkmanız gerekir diye düşünüyorum.

Son olarak da bölgede salgın hastalıklara karşı ne tür önlemler alıyorsunuz? Buna dair bunu sormak istiyorum.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Evet, teşekkür ederiz.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Son bir şey daha...

Ampute vakalarının çok olduğunu biliyoruz bu deprem sonrası. Buna dair, bu vatandaşların belki protez ve benzeri gibi şeylerine dair bir önlem alacak mısınız, neler planlanıyor buna ilişkin?

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Teşekkür ederiz.

Sunumlar için teşekkür ediyoruz.

Esasen, Sayın Bakan Yardımcım, siz sorulara kısa, öz cevap verebilirsiniz, bazılarına da bir hafta sonra yazılı olarak cevap iletmeniz mümkün.

Tabii, burada şunu özetle vurgulamak istiyorum: Tabii ki bütün sağlık çalışanlarına, orada hizmet edenlere şükran borçluyuz, bunu öncelikle ifade ettik ama burada acaba bu depremde ne gibi dersler Sağlık Bakanlığı aldı ve bizden ne isteyebilirsiniz -gerek kanuni düzenleme, mevzuat düzenlemesi, bir takım teklifleriniz- yani ileride böyle bir deprem olduğu zaman -Allah korusun- alacağımız daha ne gibi tedbirler var? Bu konularda bize de aydınlatıcı bilgi verirseniz memnun olurum.

Bir de tabii ki bazı arkadaşlarımız ifade etti, hakikaten bu hastanelerin son derece depreme dayanıklı olması lazım, yıkılmaması gerekiyor. Benim tavsiyem, bir de hastane alanlarını biraz büyük tutun, icabında hastanenin yanındaki alanlar toplanma alanları olarak da kullanılabilirsin; bir bu.

Bir de tabii, Sağlık Bakanlığının vazifesi sadece tedavi etmek değil, aynı zamanda koruyucu hekimlik vazifesi var, en kolayı da bu yani. Dolayısıyla burada da buna dikkat etmemiz lazım yani burada salgın hastalık olmaması için ne gibi tedbirler alıyorsunuz? Bunlara da temas ederseniz seviniriz.

Teşekkür ediyoruz.

Şimdi söz sizde.

Sayın Bakan Yardımcım, buyurun lütfen.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI TOLGA TOLUNAY – Sağ olun Sayın Başkanım.

Ben konuşmaya başlamadan önce, Genel Müdürümüzün sabahki katılım sürecinde bir yanlış anlaşılma olmuş herhâlde, orada bir açıklama yapacak, ondan sonra ben kısa bilgi vereceğim.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Tabii tabii.

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ERAY ÇINAR – Şimdi, öncelikle, İstanbul Milletvekilimiz Sayın Gökân Zeybek Beyefendi sanırım benim cümlelerimi yanlış anladı. Depremi ne kadar büyük olduğunu etraftan gelen, diğer illerden gelen, kriz merkezindeki çağrılardan anladık. Dördü yirmi geçe benim haberim oldu, ardından da kriz merkezinde buluştuk. Size az önce yansıda gösterdiğim fotoğrafın üstünde saati de vardır, dördü elli geçe bütün birim amirlerimiz orada yani yaklaşık otuz üç dakika sonra ve o, geldiğimiz an değil. Yani siz dediniz ya “Sağlık Bakanlığının bir idarecisi ‘Şu zaman geldik.’ dedi, birisi ‘Ne olduğunu anlamadık.’ dedi.” Benim “Anlamadık.” dediğim husus sadece şeydi, o kadar fazla yerden ilk anda...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Çok önemli değil, Adıyaman Valisi de anlayamamış.

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ERAY ÇINAR – Hayır, anlayamadığımızı, AFAD açıklamadığı için, depremin ölçeği ve merkeziydi, o kadar; yoksa ne kadar büyük ölçekli olduğunu anlamıştık. Depremden üç dakika sonra haberim oldu ve 33’üncü dakika görüntüsüdür kriz merkezimizin. Bakanlığın reaksiyon hızı gerçekten çok çok iyiydi çünkü dinamik bir yapıya sahip; birincisi bu.

İkincisi “Ambulans yoktu.” şeklinde söyledi Sayın Vekilimiz ancak ilk gün il dışından Hatay’a 590 ambulans gitti. İlk gün, toplamda akşam hava karardığında orada 590 ambulans vardı; il dışı hekim, il içi değil.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Araç takip sisteminden bunu da ispatlarsanız memnun oluruz.

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ERAY ÇINAR – Tabii ki yani onları da çıkarınız ve şöyle bir şey daha söyleyeyim...

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Çünkü böyle bir iddia var “Ambulans yoktu.” diye.

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ERAY ÇINAR – Evet, Gökân Bey Vekilimize hak verdiğimiz bir husus var, yollardan dolayı gecikmeler oldu ama peyderpey artan sayılarla o rakam, il dışından gelen ekipler, yanlış hatırlamıyorsam, 590’dı Hatay’a ulaşan ekip sayısı, ilk günün sonunda, daha yirmi dört saat dolmadan.

“İlk gün sahra hastanesi kurulmadı.” Vekilimiz, aynı zamanda Müzeyyen Hanım da aynı şekilde söyledi. Şimdi, kapasite, Millî Savunma Bakanlığının da olsa Sağlık Bakanlığının da olsa devletin kapasitesidir. Rakam vermeyeceğim ama 2013 yılından beri bu Genel Müdürlükte hekim, birim sorumlusu, daire başkanı, genel müdür yardımcısı ve genel müdür olarak görev yaptım. 2015 yılından beri, devir öncesinde de devir sonrasında da Millî Savunma Bakanlığıyla hibrit olarak, yaklaşık sekiz yıldır aktif olarak çalışan biriyim ve şuna emin olun ki Sağlık Bakanlığının o anlamdaki envanteri Millî Savunma Bakanlığından fazla ama hepsi devletin kapasitesi. Bir sahra hastanesini alıp bir yerden bir yere götürmek, kurmak, içinin donanımını döşemek... Sadece ameliyathanesini bile dört saatte kuramazsınız, net bir şekilde söylüyorum, literatürü de tararsanız bunu görürsünüz; şişme kanallı, hava kanallı olsa bile kurulmaz. Bizim kurduklarımız ağır iklim -hatta ben envantere başlarken uzun uzun da söyledim- şişme kanallı var, onların kurulumu kompresyonla daha hızlıdır ama içini donatmak süre alır, mukavemeti zayıftır. Zaten depremin ilk günü Hatay Eğitim ve Araştırma Hastanesinin bahçesinde de Mustafa Kemal Üniversitesi Hastanesinin bahçesinde de kurduklarımızın hepsi şişme kanallıydı. O görmüş olduğunuz ağır iklim tipi, çelik konstrüksiyonlu yapıların kurulumu zaten bir haftaya yakın sürer. Dört saatte tam teşekküllü bir hastane kurmak dünyada mümkün değil.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Tenis kortlarını bir saatte kapatıyorlar yani şişmeyle.

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ERAY ÇINAR – Şişme çadır kurulur.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Çadır işte.

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ERAY ÇINAR – Ameliyathanesini, oksijen sistemini, sterilizasyon ünitesini, bütün bunların hepsini, bahsettiğiniz tam teşekküllü ameliyat yapılabilen bir sahra hastanesini kurmak dört saatte imkânsız. Öncelikle onu da bir daha söyleyeyim çünkü fiziki olarak mümkün değil.

Devam ediyorum.

Evet, yollarla ilgili haklısınız. Evet, ambulansların gelme süresiyle ilgili gecikmeler oldu ama ilk günde ulaşılan rakamı az önce de size söyledim. Ama tabii ki yollarda hem iklim koşulları hem coğrafi koşullar hem de yoğunluk olmasa bu mutlaka ki daha hızlı olabilirdi.

Yine, aynı şekilde, sanırım Müzeyyen Hanım’ın sorularına da cevap olmuştur diye düşünüyorum ama yine eksik kalan kısımları tamamlarız. Onun dışında...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Sahra hastanelerinin kaç tane yabancı?

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ERAY ÇINAR – Ha, evet, şu anda mesela, ben, hızlı bir şekilde, 2 tane Adıyaman’da, 1 tane Maraş’ta, 4 tane Hatay’da net bir şekilde biliyorum; bunlar bizim tam teşekküllü, ameliyat da yapılabilen sahra hastaneleri. Onun dışında, içinde laboratuvarı, röntgeni olan İskenderun’daki eski binanın bahçesinde var, kapasite farklılıkları arz etmekle beraber bunlar var ama resmî olarak, yazıyla da yurt dışından gelen ekip sayısını da size bildiririz, olur mu?

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Onu yazılı olarak bildirsin.

Peki, teşekkür ederiz.

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ ERAY ÇINAR – Son bir şey daha...

Bir de Necdet Bey Vekilimizin yine bir şeyi vardı. Bilinci açık olan hastaların hepsinin yeri belliydi ama alındığında bilinci kapalı olan bir hasta ya da çocuk yaş grubundaki bir hasta, onlar bildiğim kadarıyla kimliksiz olarak kaydedildi, ilerleyen süreçte DNA analizleri veya diğer tetkiklerle veya bilinci açılan yaralıların tespitleri yapıldı ama ilk etapta bilinci açık olmayan, transferi gerçekleştirilen yaralılarla, hastalarla ilgili tabii ki kayıt yapılamadı.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Evet, teşekkür ederiz.

Buyurun Bakan Yardımcım.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI TOLGA TOLUNAY – Sayın Başkanım, sayın vekillerimize bu soruları için teşekkür ediyoruz.

Şu şekilde: Aslında, sunum öncesi bizden Kamu Hastaneleri, Yatırımlar ve Acil Sağlık Hizmetleriyle ilgili bir sunum talep edildiği için biz Halk Sağlığı sunumunu yapmadık ama Halk Sağlığı sunumunu yapmamamız burada bu konuları önemsemediğimiz anlamına gelmiyor.

Sahada, ilk gün itibarıyla bizim hastane afet planlarımızla ilgili süreçler başladı, ilk müdahaleler yapıldı. İlk müdahaleler sonrası bizim durumu stabil olan hastalarımızı sevk sürecimiz başladı. Yani ben sağlık ailemize güveniyorum ve bu sevk sürecinde -size nasıl bir bilgi geldi bilmiyorum ama- yüzde 90 kayıp gibi bir durum olamaz, öyle bir imkân yok. Bizim sağlık ekibimiz çok güçlüdür, bize sağlıklı bir şekilde gelen her hastamızı da biz bir şekilde hayatta tutarız, tutundururuz. Süreçler içerisinde -dediğim gibi- çok net rakam istiyorsanız, kaç kişi ambulansa vefat etti veya geldiğinde vefat etti, onları da çıkarırız ama sağlık ailemiz çok tecrübeli olan bir ekip, öyle yüzde 90 kayıp gibi bir durumun olma şansı yok, onu baştan söylemek isterim.

Süreçle ilgili, ilk başta bu acil süreci bertaraf edildikten sonra ikinci gün, üçüncü gün sonrası zaten biz halk sağlığı süreçlerine çok hızlı bir şekilde başladık. Nedir? Çadır kentler kuruldu. Kurulduğu anda biz bunların altyapısıyla ilgili kanalizasyon süreçlerinin takibini, çadırların yerleşim planlarını, buralarda bizim kendi sahra çadırlarımızın, çadır kentlerdeki sağlık çadırlarımızın kurulması noktasında 7/24 hizmet veren bu ekiplerimizi tamamladık. Bu ekiplerle beraber süreç başladığı andan itibaren biz taramalarımıza başladık. Taramalar bizim için çok kıymetliydi. Niye? Bizim burada gebelerimiz vardı, yeni doğum yapmış lohusalarımız vardı, bununla beraber aşı takiplerimiz vardı; biz bunların hiçbirini aksatmadık ve inanın, mesela 75 yaş üstü bireylerimiz vardı, biz 75 yaş üstü kişileri, il dışına gidenleri -Hatay’dadır kişi, İstanbul’a göç etmiştir deprem sonrası- bu kişileri dahi tek tek arayıp “Neredesiniz? Sağlık hizmeti aksamasın.” diye evlerine kadar gidildi.

Bunun dışında, özellikle bu taramalarla beraber bizim için salgın çok önemliydi. Salgın noktasında özellikle deriden bulaşan hastalıklar olsun, üst solunum yolu enfeksiyonları olsun, gastroenterit vakaları olsun, bunların hepsini çok sıkı takip ediyoruz. Özellikle bizim bu “sendromik sürveyans”

dediğimiz bir sistemle takip edip bunları... “İZCİ Programı” denilen, bize ait olan bir program var, bütün çadır kentlerde ve sahra kentlerinde veriler toplanıyor, bu veriler toplandıktan sonra programa yükleniyor ve nerede bir sinyal artışı varsa biz oraya odaklanıp orada bir salgın başlamadan önce direkt müdahale ediyoruz. Şu an için, birçok konu gündeme geliyor ama deprem bölgesinde salgınla ilgili bir sıkıntımız yok, mevsim normallerinin dışında bir sinyal artışı da şu ana kadar görülmedi. Salgın için de dediğimiz gibi, gastroenterit vakaları mutlaka oluyor ama bunlar salgın değil ve olduğu zaman da -biz kızamık da gördük, su çiçeği de gördük, özellikle zona geçirip bulaştıranlar oldu bu dönemde- buna bağlı biz yakaladığımız her vakayı izole ediyoruz, bulaşı engellemek için ne tür önlem alabiliriz bunlara bakıyoruz ve taramalarımızı da rutin yapıyoruz. Şu an, çocuk aşılamalarımız da rutin gidiyor, rutin aşılama da yaptık ve sahada normalin üzerinde bir tetanos aşılması yaptık. Yani hiç tetanos vakası konusu gündeme gelmedi ama yurt dışında, Amerika’da 3 milyon nüfusu etkileyen bir kasırğa olduğu zaman 3 milyonluk nüfusta tetanosa bağlı 25 ölüm gerçekleşiyor ve biz şu an tetanosu konuşmuyoruz, 10 milyonun üzerinde bir nüfusun etkilendiği bir alandı ve bu çok ciddi bir etkilenme, burada tetanos konuşulmuyor bile çünkü aşımız var elimizde. Her türlü aşımız da mevcut, kuduz aşısı da tetanos da çocukluk çağı aşılarımız da mevcut ve şu an çok ciddi bir aşılama yapıyoruz.

Bu süreçte su taramalarımız çok kıymetli, su taramalarımızı yapıyoruz. Özellikle su taramalarında neler yapıyoruz? Bakiye klor ölçümlerini rutin yapıyoruz, mikrobiyolojik taramalarımızı yapıyoruz, kimyasal analizlerimizi yapıyoruz ve yeter ki sudan kaynaklı bir bulaş olmasın, geniş bir alanı etkileyecek bir salgın olmasın diye bu konuda çok hassasız ve taramalarımız her geçen gün artarak devam ediyor.

Bununla beraber, ASM’lerle ilgili... Hasar gören ASM’lerimizin bahçelerine biz konteynerlerimizi kurduk. Bu konteynerlerle ilgili de her türlü ekipmandır, vesairedir sağlandı. Bizim amacımız şuydu: Büyük çadır kentlerde ve konteyner kentlerin tamamında zaten bizim her türlü sağlık çadırlarımız mevcut ve 7/24 hizmet veriyor. Buralarda eğer hizmet veremiyorsak da çok küçük 10 çadırlık, 20 çadırlık alanlar var böyle, buraların yakınlarına da aile sağlığı merkezlerimizi kurduk veya böyle merkezi alanlara biz konteynerler kurarak aile sağlığı merkezleri üzerinden birinci basamak sağlık hizmetlerimizi hiç aksatmadan devam ettiriyoruz. Özellikle, erişemeyeceğimiz veya erişilmesi zor olan bölgeler için de köy taramaları başlattık ve bu köy taramalarımızı 4’üncü gün başlattık. Köy taramaları... Ben ilk Maraş’taydım, Maraş’ta mesela, dört günde bütün Maraş’taki köylerin tamamını taramıştık ve sonrasında da günaşırı bütün köylere ulaşacak şekilde ilçelerde gerekli UMKE ve 112 araçlarımızı konumlandırdık ve köy taramalarımız da aralıksız devam etmekte.

Personel planlaması için... Biz gönüllülerimize de çok teşekkür ediyoruz. Bize Tabip Odasından, birçok yerden, il sağlık müdürlükleri üzerinden gönüller başvuruyor, biz bu gönüllülerimizi şu şekilde yapıyoruz: Bakanlığımızın kendi gönüllüleri var, bir gönüllü havuzumuz var ve yeni gelen gönüllüleri de bu havuza ekliyoruz. Havuzda eğer eksikimiz olursa, ihtiyaç olursa yeni gönüllülerden talep ediyoruz ama şu an için bir ekstra talep durumunda değil ki bizim kendi, Sağlık Bakanlığımızın gönüllüleri bile bize şu an fazlasıyla yetiyor.

Bu süreç içerisinde ayrıca psikososyal destekten bahsedildi “Bu vatandaşlarımızla ilgili ne yapılıyor?” diye, şu an için, 30 uzman doktordan... Yani sadece “Merhaba” deyip geçecek ekip değil az önce Vekilimiz öyle dedi. Biz başına 1 çocuk ruh sağlığı uzmanı koyuyoruz, 1 psikoloğumuz oluyor, 1 sosyal çalışmacımız oluyor ve bunları not edecek, bunları kaydedecek bir de burada destek personeli oluyor. Bu 4 kişiden oluşan bizim uzman ekibimiz, 30 tane ayrı mobil ekibimiz sahada aktif olarak çalışmakta. Bu aktif ekip dışında, bir tane program geliştirdik, bu program cep telefonlarına aplikasyon olarak yüklenebiliyor hem Android’te var hem İOS’ta var. Bu programı yüklediğiniz zaman, siz sisteme

sadece cep telefonunuzu tanımladığınız anda otomatik olarak bizim sistemimize düşüyor ve biz bu girişi yapan herkesi kendimiz arıyoruz. Bu kişilerin çocuğu olsun, kim olursa olsun psikososyal destek ihtiyacı varsa görüntülü olarak biz kendilerine randevu veriyoruz, biz kendilerine ulaşp eğer tedavi ihtiyacı da varsa en yakın hastaneye yönlendiriyoruz ve oradaki ulaşım noktasında da ulaşım desteğini de vermekteyiz.

ALO 184 deprem sağlık hattı kurduk. Bu deprem sağlık hattımızla beraber de bölgede özellikle gelmesi zor olan veya bizim ulaşamadığımız, gözümüzden kaçmış noktalar varsa da, eksiğimiz varsa da bize yardım talebinde bulunan her türlü vatandaşımıza... ALO 184'ü arayan kişilere evinde pansuman dâhil, ilaç tedariki dâhil, diyaliz için nakil dâhil, evde bakım hizmetleri dâhil olmak üzere bütün hizmetleri de aralıksız vermekteyiz ve şu an ülkedeki birçok araç kapasitemizi bölgeye yönlendirmiş durumdayız. Evde sağlık hizmetlerimizi deprem bölgelerinde aksatmıyoruz, aksatmamakla beraber ALO 184'ü arayan her vatandaşımızın da ayağına gidip gerekirse ilacı olsun, tedavisi olsun hangi hizmeti istiyorsa bu hizmetleri de vermekteyiz.

Bu ilaç farkı alınmasıyla ilgili biz raporların süresini uzattık, raporların süresini uzatmamızdaki amaç da zaten vatandaşımızı yorup tekrar bir ilaç için uğraştırmamaktı ama buradaki ilaç farkı için biz SGK'yle zaten görüşüyoruz, Çalışma Bakanlığımızın uhdesinde olan bir konu, onlara da zaten bu konuyu anlattık, onların da bu konuda bir kolaylık sağlayacağını da...

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Evet, ilaçta raporların uzatılması çok faydalı oldu.

Evet, toparlayalım.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI TOLGA TOLUNAY – Ha, katılım payı alınmamasıyla ilgili duyuru da yapılmış hatta SGK tarafından.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Öyle mi? Tamam.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI TOLGA TOLUNAY – Evet, onu da en azından burada not düşelim.

Onun dışında, Sayın Başkanım, sağlık camiamız, sağlık ailemiz sürecin başından beri, ilk günden beri, ilk dakikadan beri 7/24 aktif çalışmakta, hizmeti de aksatmamak bizim zaten gayemiz. Şu an için, bir salgın olmadan, birinci basamak hizmetlerini aksatmadan devam ediyoruz. Zaten ciddi bir salgın olmaması da bu birinci basamak hizmetlerinin iyi verildiği anlamında bizim için de bir yol göstergesi.

Ayrıntılı bilgi istenen, rakamsal bilgi istenen sorular için de biz hazırlıklarımızı yapıp en kısa zamanda sizlere ileticeğiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Efendim, teşekkür ediyoruz sunum için.

Ayrıca, ben şunu ifade edeyim: Yani 1999 depremi bir milat hakikaten. O zamandan bu zamana kadar Sağlık Bakanlığımızın çok büyük bir gelişme gösterdiğini ifade etmek istiyorum. Helikopter ambulansı var mıydı? Yoktu. Uçak ambulansı yoktu.

NECİP NASIR (İzmir) – Hayal bile edilemiyordu.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Yani hayal bile edilmezdi. Hatta bazı yerlerde, karlı bölgelerde kar ambulansı bile var. E, bunları da takdir etmek lazım yani nereden nereye geldi? Özellikle, yurt dışına, Arnavutluk'a bir ambulans göndermiştik hibe olarak, bakmışlar, dediler ki: "Bu seyyar hastane." Nereden, nereye... Yani bunları da hatırlamakta fayda var.

Teşekkür ediyoruz.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI TOLGA TOLUNAY – Biz teşekkür ederiz.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Bütün sağlık çalışanları fedakârane çalıştı. Eksiklikler var, tabii, ama bu eksiklikleri de belirleyip... Maksadımız şu: Eksiklikleri, gerek kanuni mevzuat düzenlemesi, teknik imkânlar, birtakım başka iş birlikleri vesaire konularında, inşallah, eksiklerimizi tamamlayalım.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI TOLGA TOLUNAY – İnşallah.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Tenkitler; güzel tenkit ve tavsiyeler önemlidir çünkü tenkit olmadan gelişme olmaz.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI TOLGA TOLUNAY – Kesinlikle.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Dolayısıyla tenkitleri de dikkate alacağız ama özellikle “takdir” ve “taltif” kelimesi de unutuluyor artık Türkçe’de. Takdir ve taltif de edeceğiz, iyi şeyleri takdir ve taltif edeceğiz. Sizin de her türlü takdirin üzerinde çalışma yaptığınızı ben sahada gördüm bizzat.

Bir tavsiyem olacak. Şimdi, başlangıçta, ilk deprem anında -bilhassa kamu hastanesi yatırımlarıyla ilgili arkadaşla ifade etmek istiyorum- hastanede ufak tefek, basit hasarlar oluyor. Nitekim, ben bir hastane için aramıştım. Millet onu görünce içeri girmiyor yani ama hemen Sayın Halil Eldemir’i aradım. Ya, bu hastanede bir şey yok, incelendi dolayısıyla bunun hemen... Ufak tefek siva çatlakları falan var, bunları halledildi, bir iki tane asma tavan düşmüş -yani basit bir şey- düzeltildi, hemen devreye sokuldu. Yani bunlarda hızlı hareket edilirse çok az hasar olan veya çok cüzi, siva çatlağı veya... Yani statik olarak yapıda herhangi bir hasar yoksa ufak tefek hasarları hemen giderip...

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI TOLGA TOLUNAY – Kapatmak lazım.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Nitekim yaptınız. Bunu devreye almak lazım.

Bir de -benim şahsi kanaatim- hastaneleri bölgesel olarak planlarken çok iyi planlama yaparsanız isabet olur diye düşünüyorum.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI TOLGA TOLUNAY – Kesinlikle.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Yani depreme dayanıklı, özellikle son derece kolayca ulaşılabilecek yerlere yapmak, sağlam zemine, sağlam hastaneler yapmak suretiyle eksiği tamamlayalım.

Bir de bu bölgedeki hastanelerin yatırımlarını hızlı yapalım mümkünse. Çok hızlı yaparsak... Hemen ihaleleri yapalım. Bu konuda bir problem varsa biz Komisyon raporuna da dercederiz. Yani biliyorum, sizin ödenek ihtiyacınız var.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI TOLGA TOLUNAY – Bölgeyle ilgili süreç olağanüstü gayretle gidecek Sayın Başkanım, o konuda endişeniz olmasın.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Tamam, yani teşekkür ederiz.

Yani bütün sağlık çalışanları... Ayrıca Bakanımız da diğer Bakanlar gibi oradaydı.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI TOLGA TOLUNAY – Sürecin başından beri.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Ben hep Hatay’da gördüm kendisini. Bakanımıza ve sizlere, hepinize teşekkür ediyoruz.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI TOLGA TOLUNAY – Biz teşekkür ederiz.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Sağ olun.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI TOLGA TOLUNAY – Çok sağ olun.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Evet, sizleri uğurlayalım arkadaşlar.

Teşekkür ediyoruz

Evet, şimdi Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünden arkadaşları öncelikle tanıyalım.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Evet, teşekkür ederiz.

Sunumu Murat Bey, buyurun.

III.- SUNUMLAR (Devam)

5.- DSİ Genel Müdür Yardımcısı Murat Alp'in, 6 Şubat depreminden sonra DSİ olarak afet bölgesindeki faaliyetleri ile içmesuyu şebekeleri ve barajların durumu hakkında sunumu

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Evet, Sayın Bakanım. İzninizle başlıyorum.

Sayın Bakanım, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü olarak 6 Şubat depreminin hemen akabinde özellikle iş makinelerinizle sahada yer aldık. AFAD'tan 16 Şubat 2023'te aldığımız kayda göre, sahada bulunan 12.600 makine ve ekipmanın 5.026 adedi Tarım ve Orman Bakanlığımıza aitti. Bu 5.026 adet iş makinesinin 3.042'si yani yaklaşık yüzde 60'ı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne ait.

Sayın Bakanım, özellikle afet bölgesi faaliyetlerimizin en yoğun zamanlarındaki durumu şu şekilde gerçekleşti: 3.042 iş makinemiz, 8.025 personelle -tabii bu depremin 50'nci günündeyiz, zaman içinde bu rakamda değişiklikler yaşandı- deprem bölgesinde, 11 ilimizde yer alan 140 adet barajımız Barajlar Daire Başkanlığımız ekipleri ve bölge ekiplerimizce bizzat yerinde incelendi. Bugüne kadar 3 milyon ton enkaz kaldırdı iş makinelerimiz. 5,4 milyon litre de motorin dağıttı. 4.785 depremzedeyi misafirhanelerimizde konaklattık.

Yine, 578 adet konteyner ve seyyar WC imalatı gerçekleştirdik ve dağıttık. 998 adet barınma çadırı -bunun büyük bir bölümü Trabzon bölgemizin atölyelerinde kendi çalışanlarımız tarafından imal edildi- 24.968 adet battaniye, 2.221 adet ısıtıcı ve özellikle uydu telefonu dağıtımı ve diğer dağıtımlar yapıldı. Kurulan çadır ve konteynerler için su ve gıda dağıtımlarına destek verildi. İçme suyu şebekelerine malzeme teminine destek anlamında yardımda bulunuldu, tamir bakım makinelerimizle arızalanan araçlara destek hâlâ verilmekte.

6 Şubat tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizde yıkıma sebep olan deprem felaketiyle beraber Genel Müdürlüğümüz teyakkuza geçerek 1 genel müdür, 3 genel müdür yardımcısı ve 4 koordinatör bölge müdürü olmak üzere toplam 40 DSİ yöneticisini bölgeye depremin hemen akabinde görevlendirmiştir. Ayrıca Genel Müdürlük binamızda da bir genel müdür yardımcımız başkanlığında deprem koordinasyon merkezi oluşturularak ilgili daire başkanlıkları koordine edilerek deprem bölgesindeki makine, personel ve aynı ihtiyaçlar karşılanmış, AFAD koordinasyon merkezine de saat başı kurumumuzla alakalı bilgi akışı sağlanmıştır. Sadece kurumsal kapasite değil aynı zamanda DSİ'ye iş yapan yüklenici firmaların da arama kurtarma yardım malzemesi temini, lojistik konularında depremzedelere yardımcı olmaları sağlanmıştır. DSİ uzun bomlu ekskavator ve vinçleriyle ilk anda arama kurtarma faaliyetlerinde etkin ve hızlı bir şekilde yer alarak fark oluşturmuştur.

Başta Kahramanmaraş ve Hatay ili olmak üzere depremde vefat eden vatandaşlarımızın mezar kazısı ve defin işleri için iş makineleriyle destek sağlanmıştır. Deprem bölgesindeki arama, kurtarma ve enkaz çalışmalarına iş makineleriyle destek verilmiştir. Su, gıda ve bunun gibi gelen tüm yardım tırlarının dağıtımlarına personel desteği sağlanmıştır. Enkaz kaldırılmasına yardım edilmektedir. Kurulan çadır ve konteyner kentlerin içme suyu şebeke tesisatlarının malzeme temini sağlanmıştır. Seyyar tamir araçlarımızla arızalanan tüm araç ve makinelere destek verilmektedir. Deprem bölgesinde ilk etapta talep edilen içme suyu ihtiyacı için DSİ sondaj makineleriyle Kahramanmaraş, Hatay ve Adıyaman başta olmak üzere içme suyu kuyuları açma çalışmaları devam etmektedir. Deprem bölgesindeki hasar tespit çalışmalarına sürekli personel gönderilmektedir. Çadır kent ve konteyner alanlarının saha düzenlemeleri yapılarak içme suyu ve kanalizasyon hatlarının kazıları yapılmıştır. Devlet Su İşleri

Genel Müdürlüğü ekipleri deprem bölgesi içerisinde kalan 140 adet barajı tek tek incelerken ilk etapta gözlemsel incelemeler sonunda acil müdahaleyi gerektirecek bir duruma rastlanmamıştır. Atatürk Barajı 4 defa detaylıca kontrol edilmiş ve herhangi bir sorun gözlenmemiştir. Sabit kanatlı ve döner kanatlı insansız hava araçlarımızla depremden etkilenen tesislerimizin durumu incelenmektedir.

20 Şubat 2023 tarihinde Hatay ili, Defne ve Samandağ ilçe merkezlerinde peş peşe 2 büyük artçı deprem meydana gelmiştir. Deprem sonrası bölgedeki Hatay Yarseli ve Büyük Karaçay barajlarında tekrardan inceleme yapan DSİ ekipleri barajlara acil müdahale gerektiren herhangi bir risk unsuruna rastlanmamıştır. Ası Nehri'nde aşırı su yükselme tespiti akabinde DSİ tarafından makineli çalışmalar yapılarak gerekli tedbirler alınmış, yerleşim yerlerini etkilemesi engellenmiştir. Yine Ası Nehri'ndeki su yükselmesiyle Hatay Havalimanı'na ve terminal binasına su basması DSİ'nin bölgeye gönderdiği 6 adet pompayla su tahliyesi yapılarak önlenmiştir.

Afet bölgesindeki DSİ faaliyetleriyle ilgili fotoğraflarımız Sayın Bakanım; burada çadır kentler, kendi imkânlarımızla ürettiğimiz çadırlar Adıyaman'da.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Trabzon'da mı yaptınız çadırları?

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Evet efendim, Trabzon Bölge kendi atölyesinde üretti.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Maşallah. Kaç tane çadır üretildi?

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – 998 tanenin yaklaşık 700'ü Trabzon Bölgemizde üretildi Sayın Bakanım.

Yine, bayan operatörümüzün Hatay'da çalışmaları, enkaz kaldırma çalışmalarımız, sondaj çalışmalarımız ve turlarla yardım nakliyoruz, enkaz kaldırma çalışmaları ve yine misafirhanelerde ağırladığımız depremzedeler Sayın Bakanım.

DSİ'nin mevcuttaki makine ve ekipman durumu da 1.962 adet iş makinemiz ve 3.713'ü yardımcı ekipman olmak üzere toplam 5.675 adet iş makinemiz bulunmakta ve bunun 470 adedini 2022 yılında alarak Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüzün makine parkını önemli ölçüde güçlendirdik ve bu tür afetlerde de bunun faydasını gerçekten gördük Sayın Bakanım.

Deprem sonrası yakıt istasyonlarının hasar görmesinden dolayı depremin ilk günü Kahramanmaraş, Hatay ve deprem bölgesindeki tüm hastanelerin, ambulansların, arama kurtarma ekiplerinin, cenaze araçlarının, itfaiyelerin...

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Akaryakıtı DSİ olarak mı verdiniz?

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Evet efendim, 2 milyon 100 bin litre. Aynı zamanda diğer kurumlardan da aldıklarımızın dağıtımına yardımcı olduk. Burada trafik polislerine, ambulanslara, bu faaliyet özellikle ilk gündeki kargaşayı önleme adına DSİ tarafından üstlenildi.

Yine Kahramanmaraş'ta ortaya çıkan yüksek sayıdaki defin işlemlerine ait mezar kazıları da DSİ tarafından yapılmıştır. Deprem bölgesinde çalışan 3.042 adet iş makinemizin büyük bir bölümü ekskavatör ve kamyonlardan oluşmaktaydı.

Yine deprem bölgesinde 11 ilimize ait barajlar, içme suyu ve sulama tesislerinin durumunu arz edecek olursam Kahramanmaraş ilimizde 21 adet barajımız DSİ teknik ekiplerince ilk etapta incelendi. Burada yalnız Kartalkaya Barajı'nın kretinde çatlaklar tespit edildi ve burada bu barajın hasarlı kısmı kaldırılarak yeniden yapımına yönelik yapım işi ihalesini en kısa sürede gerçekleştireceğiz. İçme suyu durumu Kahramanmaraş ilimizde Ayvalı Barajı'ndan su alıyor.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Kartalkaya...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Kartalkaya Barajı nerede?

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Maraş'ta Pazarcık ilimizde. Aynı zamanda Gaziantep ilimizin içme suyunu temin ediyor, sulaması da var Sayın Milletvekilim.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – İçme suyu barajı değil mi elektrik değil?

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – 8 megavatlık bir elektrik de üretiyor; 3 amacı var Sayın Milletvekilim.

Şehrin yaklaşık yüzde 95'i su alabilmekte. Burada aynı zamanda 5 adet su sondaj kuyusu inşa işlemlerini de tamamladık. 49.285 hektar alanda da 23 adet sulama tesisimiz mevcut. Burada aynı zamanda mart ayı içerisinde gerçekleşen yağışlarla malum ekim ayından bugüne devam eden kuraklığı da bir şekilde bertaraf etmiş olduk ve bu yağışların nisan ayında da gelmesiyle beraber inşallah sulama yapamayacak alanımız da kalmayacak. Geçen sene bu zamanlar kuraklık durumunda barajlarımızın doluluk oranı yüzde 63'ken bu sene yüzde 57 ama bu yüzdemiz bahar yağışlarımızla beraber artıyor. Yine 5 kuyuda, sulama amaçlı 5 kuyuda seviye ölçümleri yapıldı, bu kuyularda deprem hasarını ölçmek adına.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Ayvalı Barajından su alıyor değil mi? Bir problem var mı Ayvalı'da?

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Bir bulanıklık problemi vardı. O da düzeldi Sayın Bakanım ama su seviyemiz çok yüksek değil, o nedenle o barajdan biraz sulamayı kısıntılı yapıp içme suyu ağırlık vereceğiz Sayın Bakanım.

Yine Hatay'da 12 adet barajımız DSİ teknik ekiplerince incelendi. Burada Reyhanlı, Yarseli ve Büyük Karaçay barajlarımızda kısmen az hasarlar tespit edildi. Bunların da gövdeden belli bir bölümü kaldırılarak yeniden dolgu yapılarak bu yapım ihalesi kapsamında bakım onarımları gerçekleştirilecek bu barajlarımızın. Hatay ilinde de yüzde 95 oranında içme suyu sağlayan İskenderun ilçesinin içme suyu arıtma tesisi iletim hattındaki arıza konusu gündeme geldi.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Hatay'dan Büyük Karaçay Barajından isale hattı var. Yaptığımız çok ileri içme suyu arıtma tesisi ama dağıtım hattında bir arıza olmuş. Onu da ekipler onardı, Hatay'a su veriliyor yani şu an, Antakya merkeze.

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Yine İskenderun'da 4, Kırıkhan'da 2 ve Hatay merkezde 2 olmak üzere 8 kuyumuz bitti. Bunlar sayesinde yaklaşık 150 litre/saniye suyu da şehre temin etmekteyiz. Hatay ilinde 25.581 hektar alanı sulayan 12 adet sulama tesisimiz mevcut. Burada kritik bir durum mevcut değil, barajlarımızın doluluğu nispeten daha iyi ve kuyularla ilgili de 20 adet kuyumuz, sulama amaçlı kuyumuz kontrol edildi, herhangi bir sıkıntı görülmedi.

Asi Nehri'nde 9 Şubatta meydana gelen bir su yükselmesi Suriye'deki aşırı yağışlar nedeniyle 130 metre küp/saniye değerine çıkması üzerine Afrin kurutma kanalı regülatöründeki kapaklar açıldı ve iş makineleriyle bir drenaj sağlandıktan sonra bu 25 metre küplere kadar düştü ve Asi Nehri'nin debisi de sürekli ölçülerek takip ediliyor.

Yine Hatay havalimanı'mızdaki su altında kalma riskini önlemek adına 6 adet pompa nakli yapılarak burada da su seviyesinin düşürülmesi sağlandı.

Adıyaman ilimizde 14 adet depolama tesisimizde gözlemler yapıldı ve herhangi bir hasara ve acil müdahaleyi gerektirecek bir duruma rastlanılmadı. İçme suyu durumunda da Çelikhan isale hattında sorun bulunmamakta.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – O hatta hiç arıza yok değil mi?

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Yok efendim ama bu Gürlevik ve Tut-Medetsiz hatlarındaki arızalar DSİ yüklenicileri tarafından giderildi. Yine Besni, Gölbaşı ve Recep hattındaki arızalar da giderildi. Burada da aynı zamanda Gölbaşı’nda bir adet kuyu açıldı ve 5 litre/saniye su elde edildi. 14 bin hektar sulama alanında burada yine kritik ve sulama yapılmayacak bir durumumuz yok, geçen sene yüzde 32,8 olan doluluk oranımız bu sene yüzde 33,5 Adıyaman’da.

Malatya ilimizde de 20 adet barajımız incelendi. Burada Sultansuyu Barajımızda kret bölgesinde çatlak tespit edildi ve dip savak vanası açılarak kontrollü bir şekilde boşaltıldı. Sürgü Barajı’nın kretinde de hasarlı bir kısım kaldırılarak yeniden yapılacak.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Bunlar çok eski barajlar.

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Eski barajlar Sayın Bakanım. Sultansuyu Barajı’nın tabii yaklaşık 8 bin hektar bir sulaması var. Bunun 3.600 hektarına kayısı ekilmiş durumda hem ilave kuyular açarak hem de barajımızda seviyeyi belli bir düzeyde tutarak bu sabit tesisleri de bu sene sulayabileceğiz Sayın Bakanım.

Yine içme suyunda 2.500 litre kaptajlardan alınırken bu deprem anında 1.400 litrele indi. Ancak daha sonra tekrar burada bir düzelme oldu, bazı noktalarda da lokal patlak ve bina göçüklerinden dolayı şehir içinde su alamayan yerler var. 8 adet su sondaj kuyusu da açılarak 76 litre/saniye su sağlandı. Yine 3 adet kuyuda da çalışmalarımız devam etmekte.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Kaptajda depremden sonra bir bulanıklık olmuş. O düzeldi mi? Kontrol ediyor musunuz?

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Evet, Sayın Bakanım.

Gaziantep ilimizde de 12 adet barajımız incelendi. Buradan Nurdağı, Hamidiye Göleti kretinde bir hasarlı kısım tespit edildi, onun dışındaki barajlarımızda herhangi bir sıkıntı yok. Bunun da yapım ihalesi gerçekleştirilecek. Yine içme suyu olarak Mizmilli kuyuları devreye alındı belediye tarafından ve terfi binasında depremdeki hasar giderildi. DSİ olarak da Düzbağ enerji nakil hattında tünelde ve isale hattında deprem sonrası oluşan hasarların onarımı tamamlandı ve 6 Mart itibarıyla da su alınmaya başlandı. Yine burada 31.499 hektar alanımızda 10 adet sulama tesisimiz mevcut, herhangi bir sıkıntımız görünmüyor.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Düzbağ’da boru kırığı oldu mu, Düzbağ isale hattında?

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Bir hatta Sayın Bakanım, o da tamir edildi.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Bir noktada?

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Fayla kesişen noktada Sayın Bakanım.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Onun resimlerini aldınız mı? Böyle fayın geçtiği yerde. Yani o çünkü İskenderun’u kurtaran hat o hatır. Düzbağ’ı olmasaydı İskenderun susuzdu. Ayrıca Mizmilli kaynakları, evet, terfili ama oradan da kuyulardan su temin ediliyordu, biliyorsunuz. Bu ikisi çalışıyor şu anda değil mi?

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Evet, Sayın Bakanım.

Sayın Bakanım, Osmaniye ilimizde de Kalecik Barajı kret bölgesinde bir çatlak tespit edildi ve baraj kretindeki hasarlı kısım kaldırılarak yeniden yapılacak. Yine Osmaniye’de Arıklıkış Göletimizde bir problem... Bunlar eski göletler yine Sayın Bakanım. İçme suyunda da kaynakta ana iletim hatlarında problem bulunmamakta ama şehir içinde şebekelerde patlayan kısımlar da 4 ayrı ekip tarafından onarıldı. 125 bin hektar alanda 9 adet tesisimiz mevcut.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Ya, şimdi, şehir şebekeleri... Ben şunu gördüm: 99 depreminde İstanbul'da duktıl font boru kullanılan şebekede hiçbir hasar olmadı. Ben başka yerlere de baktım deprem bölgesinde. Duktıl font boru varsa son derece sağlıklı yani bence şebekelerde artık böyle plastik vesaire CTP kullanmamak lazım. Artık Türkiye'de üretiliyor, duktıl font boru kullanmak lazım artık. Depremlerde bakın, İstanbul'da hiçbir şebeke borusunda kırık olmadı.

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Üreten firmamıza da hiçbir olumsuzluk gelmemiş Sayın Bakanım Türkiye genelinde.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Bilim yani.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Bilim tabi. Ayrıca sağ olsun, 750 metre 1,5 metre çapındaki duktıl font boruyu İskenderun isale hattı için bilabedel verdi, teşekkür ettik, bir telefonla.

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Adana'da da yine Sayın Bakanım 24 adet depolama tesisimizde herhangi bir hasar ve acil müdahaleyi gerektirecek bir duruma rastlanılmadı. Şehirde içme suyu temininde de genel olarak problem bulunmamakta.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Siz Yedigöze Barajı'nı da incelediniz mi? Çünkü biliyorsunuz, birkaç baraj için sosyal medyada çeşitli iddialar ortaya atıldı; Yarseli Barajı çöktü diye.

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Atatürk Barajı'yla ilgili.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Arkasından Büyük Karaçay Barajı vesaire. En sonunda, işte, Yedigöze Barajı'nda çökme var falan diye. Ben kendim bizzat barajlara gittim ama Yedigöze'ye bakmadım, siz baktınız mı?

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Sayın Bakanım, haberler çıkar çıkmaz bizim ekipler hem bölge ekiplerimiz hem sahada sürekli Barajlar Dairemiz 7-8 ekip oluşturdu. İlk günlerde biraz bazı yerlere ulaşımında zorlandık; hani kar yağışı nedeniyle, yolların kapalı olması nedeniyle ama akabinde bütün barajlara ulaştık, Yedigöze dâhil, bunlarda bir sıkıntı yok Sayın Bakanım.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Deprem olduğu saatte Genel Müdürü aradım, dedim ki: Derhâl, barajları kontrol ekibi çıkar diye, sağ olsun o da hemen çıkardı. Bazı yerlere ulaşmak hakikaten zor oldu Büyük Karaçay'a gecenin saat birinde ancak ulaşılar. Teşekkür ediyoruz DSİ ekibine.

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Sayın Bakanım, Diyarbakır ilimizde de 12 adet depolamalı tesiste herhangi bir hasara rastlanılmadı. Şehir içindeki ilk meydana gelen arızalar da belediyesince giderilerek içme suyu temininde problem yaşanmaması sağlandı. 41 bin hektar sulama alanımız mevcut burada. Barajlarımızda da son yağışlarla özellikle doluluk oranımız istenilen seviyelere geldi.

Urfa ilimizde de yine, 11 adet baraj incelendi; herhangi bir hasar ve acil müdahaleyi gerektirecek bir duruma rastlanılmadı. İçme suyu temininde sorun bulunmamakta. Taşkınlar sonra yaşanan bulanıklık nedeniyle arıtma tesisinin çalıştırılmama süreci de giderildi ve içme suyu arıtma tesisi devreye alınarak içme suyu verildi. Urfa'da 321.742 hektar alanımızda herhangi bir sıkıntı görünmüyor. Geçen sene, barajlarımızda doluluk oranımız yüzde 39'ken bu sene yüzde 44'ler civarında.

Yine, Kilis ilimizde 6 adet barajımız incelendi; hasar ve acil müdahaleyi gerektirecek bu duruma rastlanılmadı. Yine, Kilis ilimizde içme suyu temininde herhangi bir sorun bulunmamakta.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Musabeyli ve Seve Barajı'nda var mı?

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Yok Sayın Bakanım, hiçbir sorun yok.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Bir problem yok değil mi?

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Yok Sayın Bakanım.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Tamam.

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – 2.644 adet alanı sulayabilen 4 adet sulama tesisimiz de mevcut. Bunlarda da bir sıkıntı yok çünkü barajlarımızın doluluk oranı yüzde 76,2 seviyesinde.

Elâzığ'da da yine herhangi bir problemimiz bulunmamakta. İçme suyu temininde de sorun bulunmamakta. 25 bin hektar alanı sulayabilen 17 adet sulama tesisimiz mevcut. Burada sulama yapamadığımız alanlar da kuraklığın azalmasıyla beraber, yağışların artmasıyla beraber bu siyah olarak gösterilen sulama yapılamayacak alanlarımız da nisan ayı içerisinde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanacak ve güncellenecek kuraklık analiziyle beraber bunların da azaldığını görmüş olacağız Sayın Bakanım. Aynı zamanda 62 adet kuyu da Elâzığ ilimizde kontrol edildi sulama amaçlı.

Deprem bölgesindeki 11 ilimizde bulunan 907.876 hektar alanı sulayabilen 190 adet sulama tesisinin sadece yüzde 2'sinde sulama yapamıyoruz gibi görünmekle beraber, yağışların artmasıyla beraber bu özellikle siyah olarak görünen yaklaşık 18 bin hektarlık alanımızın da azalacağını tahmin ediyoruz. İnşallah, bu sene sulamada da önemli bir problem özellikle deprem bölgesinde bazı kritik yerlerde münferit çözümler geliştirerek problem yaşamayacağız.

Son olarak Sayın Bakanım, deprem bölgesinde tabii, vefat eden bütün vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyoruz ve bizim de 18 DSİ personelimiz şehit oldu.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Allah rahmet eylesin.

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – DSİ personelinin birinci derece yakınlarından da 263 kişi vefat etti.

Arz ederim Sayın Bakanım, sayın milletvekilleri.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Teşekkür ederiz.

Efendim, evvela DSİ'ye gerçekten gönülden teşekkür ediyorum. Yani ilk ulaşan ve bütün iş makinelerinin üçte 1'ini orada gece gündüz çalıştıran bir ekip hakikaten, cansıparane çalışıyor. Hepinize gönülden teşekkür ediyorum.

Ayrıca, içme suyu, barajların kontrolünü hemen yaptınız. Hiçbir baraj yıkılmadı Allah'a şükür sadece çok eski barajda risk olması dolayısıyla Malatya'daki o barajın suyu boşaltıldı kontrollü şekilde.

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Sultansuyu.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Onun da tamiri yapılacak ama diğer barajlarımızda hiçbir problem yok Allah'a şükür. İçme suyuyla ilgili Hatay'da problem çözüldü. İskenderun'la ilgili son durum nedir, onu öğrenmek istiyorum çünkü isale hattı tamamlandı biliyorsunuz 700...

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Sayın Bakanım, arıtma tesisinin de bu hafta sözleşmesini imzalayacağız, ihalesini yaptık.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Sizden ricam, bunu çok hızlı şekilde -ben bizzat gittim, yerini gördüm- müteahhit çok hızlı başlasın, ekiplerini kursun, yirmi dört saat çünkü o herhâlde bir ay içinde falan tamamlayabiliriz, İskenderun'un da suya ihtiyacı var. Hatay'da; Antakya'da herhangi bir problem yok.

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Yok.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Oradan Samandağ ve Defne'ye de su veriyoruz. Değil mi? Oralarda su problemi yok.

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Bir sıkıntı yok.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Şimdi, sizden bir ricam var: Ben bakanken, biz normalde bütün barajlar için bir ekip kurmuştuk yani depreme karşı risklerin belirlenmesi, gerekirse gerekli ölçümlerin yapılması için; yani harita mühendisinden tutunuz da inşaat mühendisine, tecrübeli uzmanlara varıncaya kadar. Geçenlerde bir hocamız burada sunum yaptı. Ankara Üniversitesinde Dekan Kaan Hoca yani o da birtakım faydalı şeyler söyledi. Lütfen o hocamızı da ekibe dâhil ederseniz ellerinde çok güzel cihazlar var, görüntü de biliyor dolayısıyla hasar varsa tespit edebiliyor. Yani biz sizden şunu bekliyoruz: Daha önceki komisyonları daha da yenileyerek yeni ekiplerle, uzmanlarla birlikte Atatürk Barajı’ndan başlayarak bütün barajların yeniden bir kontrol denetimi, varsa ufak tefek hasarlar onların da bir an önce giderilmesini sizlerden özellikle rica ediyorum. Çünkü düşünün, Büyük Karaçay Barajı yıkılsa ne olurdu? Orayı biliyorsunuz yani mansaptaki bütün yerleşim yerleri tamamen su altında... Depremden çok daha büyük felaket olurdu. Sizlerden birinci ricam bu. İkinci talebim de arkadaşlar bütün barajlarda mansap şartlarını kontrol edin, mansapta herhangi bir şey dolu savakta şey olabilir, kapaklar tamamen kopabilir. Mansap şartlarını kontrol ederek mansaptaki gerekli tahkikleri yapmanızı özellikle rica ediyoruz.

Bir de içme suyu tabii çok önemli. Evet teşekkür ediyoruz; bazı şebekelerde, isale hatlarında problem yok Allah’a şükür ama bazı şebekelerde şebekedeki borulardan dolayı hatalar var. Bunlara yedek parça ve şebeke borusu takviyesi konusunda gerekli yardımı yaparsanız bir an önce de bütün içme suyu şebekeleri her yerde normal durumuna dönsün çünkü şebeke sağlıklı olursa içme suyu da sağlıklı bir şekilde ulaşır.

Şimdi sorular var. İlk soruyu Müzeyyen Hanım size mi?

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Benden başka söz alan yok herhâlde. Var mı?

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Varmış. Sizden önce söz alan var, burada gözüktüyor.

Osmaniye Milletvekilimiz Sayın Mücahit Durmuşoğlu.

Buyurun efendim.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Çok değerli arkadaşlar, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün çok değerli yetkilileri; tabii, ben Devlet Su İşleri yetkililerine hassaten yürekten teşekkür etmek istiyorum. Osmaniye de deprem yaşayan illerimizden biriydi. Deprem anından itibaren gerek arama kurtarma çalışmalarında gerekse enkaz kaldırma çalışmalarında ciddi anlamda, cansiparane bir şekilde katkı verdiler. Ben yürekten teşekkür ediyorum. Hayatlarını kaybeden DSİ personeline de Rabb’imden rahmet diliyorum. Tüm ölmüşlere, bu depremde hayatını kaybeden kardeşlerimize de Rabb’imden rahmet diliyorum, yaralılara acil şifalar diliyorum.

Şimdi, Osmaniye’yle ilgili de 2 tane Devlet Su İşlerini ilgilendiren konudan bahsettiniz. Bir, Kalecik Barajı’nda herhâlde sıkıntılı bir durum var, bir de Arıklıktaş. Bunlarla ilgili süreç nasıl işleyecek acaba? Çünkü yaz mevsimi geliyor. Sulama, işte bizim orada şimdi ekimler yapılıyor bölgede dolayısıyla bu sorular sorulduğunda nasıl bir cevap verebiliriz yani bu su tutmaya engel mi? Suyu boşalıyor mu? Nasıl bir süreç izleyeceğiz? Bu konuda bilgi verirseniz sevinirim.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Sorular bittikten sonra Murat Bey toplayacak.

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Tamam.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Teşekkür ederim.

Şimdi de Adana Milletvekilimiz Müzeyyen Hanımefendi'ye söz veriyorum.

Buyurun efendim.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ediyorum.

Öncelikle, ülkemizin köklü kuruluşlarından biri olan Karayolları gibi, Maden Tetkik Arama gibi, İller Bankası gibi son derece önemli, hafızası olan Devlet Su İşleri kurumu mensuplarına hoş geldiniz diyorum.

Devlet Su İşlerine, tabii, deprem bölgesinde yürüttüğü çalışmalar ve gösterdiği emekler için de ayrıca teşekkür ediyoruz. Çünkü bu düzenli ve planlı, afet durumlarında hemen organize olabilmek bu köklü kuruluş ve hafızası olan bir kuruluş olmanızdan da kaynaklanıyor elbette. Öncelikle teşekkürle başlayayım sonra sorularımı yönelteyim.

Şimdi, deprem etki alanı içerisinde Devlet Su İşleri kontrolünde olan işletmede ve uygulama aşamasında kaç baraj, gölet, kanal, HES ve benzeri gibi yapılar var? Bunların kaç tanesi ağır ve orta hasarlı yani baraj, gölet, kanal, HES gibi yapılardan ağır ve orta hasarlı olanları var mı? Bu, su yapılarıyla ilgili Devlet Su İşlerinin şu ana kadar yaptığı çalışmaları burada aktardınız gerçi ama buna ilişkin sayısal bilgi verirsiniz memnun olurum. Fay hattı üzerinde su yapıları hangileridir ve bunların hasar durumu nedir? Örneğin, Malatya Erkenek Göleti üzerinde 3 metreye yakın atım olduğuna ilişkin bilgiler geliyor Malatya Erkenek Barajı üzerinde. Tüm Türkiye’de kaç baraj ve gölet doğrudan fay zonu üzerinde bulunuyor? Bunu sormak istiyorum. Yine, Iğdır Tuzluca’da Ünlendi Barajı direkt fay zonu üzerinde olduğu biliniyor, bu barajla ilgili ne tür çalışmalar ve iyileştirmeler yapıldı? Herhangi bir fay iyileştirme çalışması yapıldıysa bunun ne kadarı efektif veya herhangi bir çalışma yapıldı mı? Yaptıysanız bununla ilgili sonuçlar nelerdir? Yine, Devlet Su İşlerinin kontrolörlüğünü yaptığı ve özel şirketlerce yapılıp işletilen tüm Türkiye’deki HES’lerin kaç tane fay zonu üzerindedir? Bu depremlerde kaç tane hasar gördü? Varsa bunlarla ilgili bir prosedür işletilmekte midir ve ne tür çalışmalar yapılmıştır ya da yapmayı planlıyor musunuz bu çalışmaları? Depremlerde hasar alan tüm su yapılarıyla ilgili maddi zarar çalışması yapılmış mıdır? Eğer yapıldıysa ülkemizde ekonomik olarak ne kadarlık bir maddi külfet çıkacaktır buna ilişkin? Baraj ve göletlerin deprem sırasında su doluluk oranları biliniyor mu o esnada, o günkü su doluluk oranlarına ilişkin bilgi var mı? Araştırma ve gözlemlerimize göre baraj ve göletlerin hasar almamasında bu yapılardaki mevcut su doluluk oranlarının düşük seviyede olması, hasarların bundan kaynaklı olduğu ifade ediliyor. Buna ilişkin görüşleriniz nedir? Baraj ve göletler suyla dolu olsa yıkılma olasılığı, bir afete dönüşme olasılığı nedir, var mı böyle bir olasılık; bunu değerlendirdiniz mi? Hasarlı su yapılarıyla ilgili alelacele düzeltme ve durum kapatma işlemleri yapıldığı düşüncesi oluşuyor zaman zaman. Örnek verelim, Hatay Reyhanlı Barajı gövdesinde memba ve mansapta heyelan olduğu ve gövde üzerinde derin yarıkların olduğu biliniyordu. Geçen hafta yapılan ziyarette hiçbir bilimsel yaklaşım olmaksızın gövde üzerinin düzeltildiği ve ulaşım yolu olarak kullanılmasına izin verildiği gözlenmiştir. Bu durumun hem barajı hem de o yolu kullanan vatandaşlara zarar vermesi durumunda Devlet Su İşlerinin sorumluluğu nedir? Deprem bölgesinde Devlet Su İşleri binalarının durumu nedir? Hatay, Adıyaman, Maraş binalarının yıkık ve ağır hasarlı olduğunu biliyoruz. Yıkılmış ve ağır hasarlı Devlet Su İşleri binalarının yeni yerleşim yerleri nelerdir, buna ilişkin bir tasarım yapıldı mı ve yeniden aynı yerlere mi yapılmaya çalışılıyor, aynı yere yapılıyorsa bunun gerekçesi nedir? Bu Devlet Su İşleri binalarıyla ilgili daha önceden depreme dayanıksız ve yıkılma tehlikesi olasılığı raporları olduğu ifade ediliyor. Bu zamana kadar bu binaların güçlendirme ya da yeniden inşa edilmesi neden yapılmadı diye sormak istiyorum. Yine, deprem sonucunda bölgede sulamada kullanılan baraj, gölet ve su kanalları hasar almış ve bölgede sulama sezonuna girilmiştir. Su kaynaklarımız sınırlıyken ve önceki hafta da Dünya Su Günü’nü idrak ettiğimiz bir süreci yaşarken su fakiri bir ülke olma arasına girmiş

durumdayız şu anda ve yer altı suyunun önemi daha da önem kazanmışken Devlet Su İşleri Yeraltısu Dairesi Başkanlığına bu alanda uzmanlık ve yetkinliği olan jeoloji ve hidrojeoloji mühendisi atanması gerekirken bir makine mühendisi tarafından yönetildiği ifade ediliyor. Buna ilişkin neden böyle meslek dışından birisi atanmıştır diye de sormak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Teşekkür ederiz.

Gökan Bey, siz de herhâlde...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de deprem bölgesinde yoğun olarak sizin bu yeşil renginizle çalışan iş makinelerini görmekten çok mutlu olduğumu belirtmek istiyorum hem arama kurtarmada hem enkaz kaldırmada hem de enkazın nakliyesinde ciddi bir görev yaptığı için Devlet Su İşlerine teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, bugün İstanbul Teknik Üniversitesi mezunu, Türkiye'deki mühendislik bilimine çok katkı yapmış Sayın Ersin Arioğlu vefat etti. Ona buradan Allah'tan rahmet diliyorum.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Allah rahmet eylesin.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Türk mühendisliğinin bugün ulaştığı noktada uluslararası müteahhitlik hizmetlerinde de bir markaydı. Cumhuriyet Halk Partisinde de 22'nci Dönem İstanbul Milletvekili olarak görev yapmıştı.

Şimdi, birkaç soru sormak istiyorum.

Özellikle depremi ağır geçiren şehirlerde yıkımın çok olmasından dolayı şebeke kullanılamaz hâle geliyor. Şebekedeki patlaklar, tesisat kaçakları yüzünden de şehirlere su verilemiyor. Devlet Su İşleri olarak içme suyu temin etmek ve şehirlere getirmek de sizin sorumluluğunuzda. Burada kimi zaman büyükşehir belediyeleri olabilir kimi zaman il belediyesi ya da ilçe belediyesi olabilir, küçük yerleşim yerlerinde de suyu daha çok ilçe belediyesi ya da belde belediyesi satışı yapıyor. Buralarla ilgili alternatif bir şebeke inşaatı düşünülüyor mu yani sadece klasik olarak çeşme yani su gelecek oradaki insanların çeşmeden kullanma suyunu alabilecekleri, içme suyunu alabilecekleri bir çalışma üzerinde yoğunluğunuz var mı, bu yönde bir teknik çalışma yapıyor musunuz?

Amik Ovası'nda su seviyesi havaalanı ve çevresinde ortaya çıktı yani yeniden Amik Gölü'nü biz gördük ama yer altı su seviyesinde de bir azalmadan bahsediliyor yani yer altı suyunun yüzeye çıkmasıyla birlikte normal bir doğa olayı meydana geldi. Amik Ovası'nın geleceğiyle ilgili Devlet Su İşleri olarak özel bir çalışmanız var mı, burası için var olan durumu gözeterek yeni bir süreç yönetimi yapıyor musunuz?

Birkaç da sorum var: Erzurum'un en büyük ovalarından Pasinler Ovası'nın bir sulama barajına ihtiyacı olduğunu biliyoruz. Pasinlerle ilgili sulama amaçlı bir baraj inşaatı konusunda bir gelişme var mı?

Çoruh Nehri üzerinde şimdi yapılan Yusufeli Barajı'ndan sonra Bayburt ile Artvin arasında yani İspir ile Bayburt arasında o dar vadi tabanında yeni bir enerji amaçlı bir baraj çalışmanız var mı?

Son olarak da İstanbul'un içme suyunu temin eden Melen Barajı'yla ilgili yapılan ihalede süresi içinde tamamlanmadığından, daha doğrusu müteahhit firma söz konusu ihaleye başlamadığından iptal edildi. Melen Barajı'yla ilgili, bir, yapım süreciyle ilgili mühendislik manasında; iki, var olan, yapılmış olan, silindire sıkıştırılmış gövdenin iyileştirilmesi ya da enkazının kaldırılması noktasında bir çalışmanız var mı? Üç, bu konularla ilgili herhangi bir ihale süreci belirlediniz mi? Bunları soruyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Teşekkür ederiz.

Murat Bey, bunlardan cevap vereceklerinize cevap verin ama sizinle ilgili olmayanlara önümüzdeki hafta sonuna kadar bir hafta süre veriyoruz, önümüzdeki salı günü saat 16.59’a kadar yazılı olarak da cevap verebilirsiniz.

Buyurun.

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Öncelikle Osmaniye Milletvekilimizin sorusu vardı Arıklıkış ve Kalecik Barajlarıyla ilgili.

Şimdi, Kalecik Barajı’mızda önemli bir hasar görünmüyor, bunu kısa süre içinde onarabilecek durumdayız, yaklaşık 8 bin hektar civarında bir sulaması da var. Bu son yağışlarla da orada...

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Zaten suyu boşaltmadınız, onu söyleyeyim de. Su var efendim, bir problem yok.

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Boşaltmadık, evet efendim.

Suyu yükseltmede bir sıkıntı yok.

Arıklıkış Göleti’mizin yaklaşık 285 hektar sulaması var. Burada bir proje yapımına hemen hızlı bir şekilde 1 Mart itibarıyla bir firmamızla başladık. Çok hızlı bir şekilde, Sayın Milletvekilim, bunun projelerini tamamlayarak temmuz ayı içerisinde de inşa ihalesini başlatacağız ve burayı hızlı bir şekilde büyük bir inşa şeyiyle bitireceğiz yani kısa süre içerisinde onu da tamamlayacağız.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – İnşallah.

Teşekkür ederiz.

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Ben teşekkür ederim.

Adana Milletvekilimizin belki bütün sorularını cevaplayamayacağım ama...

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Siz şu anda kısa, öz cevaplar verin, gerisini yazılı olarak.

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Arıklıkış Barajı’mız ve Sultansuyu Barajı’mızda önemli bir çalışma yapmamız gerekiyor fay hattında veya deprem bölgesinde yer alan 140 adet toplamda 110’u baraj, 30’u gölet olmak üzere. Bu barajlarımızın Osmaniye’deki Arıklıkış, Malatya’daki Sultansuyu ve nispeten Kartalkaya Barajı’mızda çalışma yapacağız.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Bunlar çok eski barajlar yalnız. Onların yapım yılını söylersen...

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Fakat diğer barajlarımız da mesela Kartalkaya Barajı’mız 1971 yılında yapılmış eski bir barajımız. Bunların yapım ihalelerini hızlı bir şekilde gerçekleştirerek tamamlayacağız.

Diğer barajlarımızda ufak tefek hasarlar var yani belki bir bölümünü idari imkânlarla tamamlayacağımız işte “kret kısmı” dediğimiz en üst bölümdeki ufak çatlaklar, hatta bunların belki de bir bölümü deprem öncesinde oluşmuş olmasına rağmen deprem sonrası hassasiyetle sanki deprem sonrası oluşmuş gibi de algılandı. Barajlarımız gerçekten önemli bir sınav verdi bu önemli depremde. Çok büyük bir afet yaşadık 7,7; 7,6 arka arkaya büyük bir enerji çıktı. Dolayısıyla, Devlet Su İşleri olarak, gerçekten altmış yıllık bir kurum olarak...

Burada önemli mühendislik yapılarımız, zaten barajlarımızda...

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Yalnız, barajlarda fay hatlarını... Müzeyyen Hanım, ben de çok baraj inşa ettim, 600 baraj, binden fazla gölet. Mutlaka deprem fay hatlarını dikkate alıyoruz. Ayrıca, deprem ivmesini emniyetli bir şekilde yüksek alıyoruz yani. Ve ben şunu ifade edeyim: Mesela, 1999 depreminde ben Yalova'daki Gökçe Barajı acaba yıkıldı mı diye endişe ettim. Gittim, hakikaten fay hattı hemen yanından geçiyor fakat ciddi bir hasar yoktu ve onu hemen İSKİ olarak işletmeye aldık.

Evet, ne yapacaksın? Horasan mı?

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Pasinler Ovası'nın yani...

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Pasinler Ovası'nın sulamasını yapıyoruz arkadaşlar. Sulamacılar bilgi verin.

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Oğuzhan Bey...

DSİ SULAMA DAİRESİ BAŞKANI OĞUZHAN BEKTAŞ – Efendim, evet, Pasinler Ovası'nda Söylemez Barajı var efendim, bundan mı bahsediyor acaba Sayın Vekilimiz?

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Ben yazın bölgeye gittiğimde sulamayla ilgili çok ciddi biçimde hasarlar var.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Efendim, ben o zaman şunu söyleyeyim: Ben bir defa DSİ Genel Müdürlüğü şeyine gittim, Pasinler Ovası'ndan bana bir lahana getirdiler ki neredeyse 21-22 kilo yani. Yani dolayısıyla... Ama Söylemez Barajı var orada. Söylemez Barajı diyorsanız o, yatırım programına konuldu.

DSİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT ALP – Yatırım programında devam ediyor Sayın Bakanım.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Söylemez Barajı'nı kastediyorlardır. O yatırım programında ben Bakanken Erzurumlular onu çok istemişti. Koyduk yatırıma da, inşaat da devam ediyor.

DSİ SULAMA DAİRESİ BAŞKANI OĞUZHAN BEKTAŞ – Evet efendim, 1 milyar 294 milyon metreküp depolaması, 53,14 kurulu güç var, enerji de var efendim, sulaması da var efendim, yeniden yerleşimi de var efendim.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Merak etme o yapılıyor yani. Müjde, tamam, sahip çık da...

Evet, başka?

DSİ STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANI HALİS BOSTAN – Sayın Bakanım, çok kısa Melen Barajı'yla ilgili bilgi vereyim. Melen Barajı'nda da yüklenicinin talebiyle tasfiye hakkı vardı zaten, tasfiye edildi. Bu güçlendirilmesine yönelik şu anda bir proje ihale sürecimiz devam ediyor. Bu projeyi tamamlar tamamlamaz yani o barajımızın yıkılıp tekrar enkaz hâline getirilmesi değil, güçlendirerek faydaya dönüştürmeyi hedefliyoruz.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Memba tarafında mı, mansap tarafında mı?

DSİ STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANI HALİS BOSTAN – Barajın kendi kreti yani kendi gövdesini güçlendireceğiz.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Şimdi, şöyle Sayın Vekilim, müsaade ederseniz...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Kendi gövdesi çatlamış şey güçlendirilmez ki.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Yok, çatlama falan değil.

Bir dakika, müsaade ederseniz, ben Melen'i bilen bir kişi olarak söylüyorum. Şimdi, Melen Barajı'yla alakalı aslında çok uzun bir hikâye var. Ben de İSKİ Genel Müdürüyken DSİ'ye resmî yazı yazdım, dedim ki bakın, şu anda siz bir regülatör yapıyorsunuz, regülatör yapmayın, bunun yerine

alçak bir baraj yapın o regülatörün bulunduğu yere, daha sonra barajı yükseltiriz dedim ama o zaman DSİ bizi dinlemedi “İSKİ kim oluyormuş?” diye, tamam mı? Ve neticede regülatör yaptılar. Regülatör yapıldıktan sonra tabii baraj biraz regülatörün memba tarafına alındı tamam mı? Tabii, arkadaşlar da o zaman nasıl olsa regülatör için sondajlar var diye, masraf olmasın diye ilave sondaj yapmamışlar. Dolayısıyla biz de çok hızlı yapılsın diye silindirle sıkıştırılmış, katı dolgu baraj olarak yaptık. Aslında barajda herhangi bir problem yok. Yalnız şöyle bir...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Ama 1.400 metre Sayın Bakan.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Bir dakika... Beni dinliyorsanız, müsaade edin.

Netice itibarıyla, barajda, bütün gövdede “dilatasyon” diye boşluklar bırakırız, binalarda da bu vardır. Dolayısıyla arkadaşlar, benim tam Bakanlıktan ayrılacağıım zamandı, dediler ki “Dilatasyonda beklenenden fazla, 1,5 santim bekliyorduk...”

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Oturma var.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Oturma değil, açılma var.

Aslında yapılacak şey bana göre çok basitti, bu sadece o baraj için değil, ben Bakanken en az 20-30 tane barajda bu problem vardı, sonradan çıkan problemleri çözdük. Ermenek Barajı gibi Türkiye’nin o dönemde en yüksek barajı, Dalaman’da Akköprü Barajı yani bunların tamamını çözmek kolay, çözülebilir de. Yapılacak şey bana göre çok da zor değil, yapılabilirdi. Özellikle baraja geçirimsizlik perdesi yaparak, dilatasyonu olan yerleri elastik malzemeyle doldurduktan sonra bana göre bir problem yok.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Dinlemiyorlar o zaman sizi Sayın Bakanım.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Ya, tamam, ben yetkili değilim, ben yetkili olsam... Ancak, şunu ifade edeyim: Bununla ilgili geçmişte ne oldu ben size anlatacağım.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Tamam, bugün iftar saati.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Ama başka bir zaman ben size çok özel bir not göndereceğim.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Lütfen.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Aslında bu barajın, Melen’in başına benden sonraki İSKİ dolayısıyla sıkıntılar geldi. Neden geldi? Melen Barajı’yla ilgili isale hatları yapılırken, vesaire bir gün Başbakanlık Müsteşarı vardı o zaman Profesör Ömer Dinçer, beni çağırdı, İSKİ Genel Müdürüyüm ben o zaman, dedi ki: “Bu Melen Barajı’yla ilgili toplantı yapacağız.” Ne toplantısı? Rahmetli Kadir Topbaş, yanında eski İSKİ Genel Müdürü gelmiş, Düzce’de iş adamları var, milletvekilleri var “Melen Barajı’nı istemiyoruz.” Bakın, neticede, ben dedim ki ya Melen İstanbul’un sigortasıdır, Melen olmazsa İstanbul susuz kalır çünkü İstanbul da başka iklim bölgesi burası da başka iklim bölgesi, burada su varken İstanbul’da su olmuyor ayrıca biriktirme var. Neticede, dediler ki: “Madem büyükşehir istemiyor -bakın, bu, raporlarla sabit- Melen Barajı’ndan, Melen projesinden vazgeçildi, Bakanlar Kurulu kararıyla Büyük Melen Çayı İstanbul’un su kaynağı olmaktan çıkarıldı.” Sayın Sezer zamanında, Cumhurbaşkanındı, Başbakanımız da Recep Tayyip Erdoğan. Onlar istemediği için çıkarıldı. Daha sonra, baktılar ki...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – 2014.

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Yok. 2007 yılında büyük bir kuraklık olacağını ben fark ettim çünkü benim “Eroğlu metodu” diye metodum var. Ya, 2007 yılında, kasım ayında İstanbul’da bir gram su olmayacak. Tekrar gittik ve Melen’in binbir güçlüklerle tekrar İstanbul’un su kaynağı olarak

kullanılması şeklinde yeni Bakanlar Kurulu kararı alındı ama bu esnada ne kadar müteahhit varsa -arkadaşlar bilir- hepsi tasfiye talep etti çünkü su kaynağı olmaktan çıkmış dolayısıyla mevcut, yürüyen işlerde tasfiye ettiği ve böylece gecikmenin sebebi...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Yeni tahmininiz var mı Sayın Başkan?

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Efendim?

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Yeni tahmininiz var mı önümüzdeki günler için?

BAŞKAN VEYSEL EROĞLU – Bir kuraklık var, onu belirtiyim, neyse onu konuşuruz.

Arkadaşlar, süremiz de epeyce oldu, vakit daraldı, diğer konuları sizler yazılı olarak verirsiniz.

Ayrıca, özellikle Bayburt'un işini takip et ve vekilime bir an önce onun neticesini bildir, Genel Müdür biliyor. Gerçi bilgi notu gelmiş, ben size özel olarak onu iletayım.

DSİ'nin bütün ekibine gönülden teşekkür ediyoruz.

Yarın 11.00'de buluşmak üzere toplantıyı kapatıyoruz.

Kapanma Saati: 18.46

